BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM GRAECORUM
ET ROMANORUM
TEUBNERIANA

EPIST. PRIV. GRAECAE

EDIDIT

ST. WITKOWSKI

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

EPISTVLAE PRIVATAE GRAECAE

QVAE IN PAPYRIS AETATIS LAGIDARVM SERVANTVR

EDIDIT

STANISLAVS WITKOWSKI

ADIECTA EST TABVLA PHOTOTYPICA

MCMVI
LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

σχεδὸν γὰρ εἰκόνα ἕκαστος τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς γράφει τὴν ἐπιστολήν. καὶ ἔστι μὲν καὶ ἐξ ἄλλου λόγου παντὸς ἰδεῖν τὸ ἦθος τοῦ γράφοντος, ἐξ οὐδενὸς δὲ οὕτως ὡς ἐπιστολῆς.

Demetr. de elocut. 227
(Hercher p. 13).

φιλοφρόνησις γάρ τις βούλεται εἶναι ἡ ἐπιστολὴ σύντομος καὶ περὶ ἁπλοῦ πράγματος ἔκθεσις καὶ ἐν ὀνόμασιν ἁπλοῖς.

Demetr. de elocut. 231
(Hercher p. 14).

Briefe gehören unter die wichtigsten Denkmäler, die der einzelne Mensch hinterlassen kann.

Goethe.

CASIMIRO DE MORAWSKI

S.

ARGUMENTUM.

CONSPECTUS EPISTULARUM IN HAC SYLLOGE EDITARUM.

A. EPISTULAE CLEONIS ARCHITECTI, EIUS UXORIS ET FILIORUM.

Nr. huius edit.	Argumentum	Aetas	Collectio
1	Ep. Philonidis ad patrem Cleonem	saec. III. med.	P. Fl. P. I 30, 1
2	Ep. Polycratis ad patrem Cleonem	" "	" II 11, 2
3	Ep. Polycratis ad patrem Cleonem	" "	" II 11, 1
4	Ep. hominis cuiusdam ad Cleonis familiam pertinentis ad Cleonem	" "	" II 16
5	Ep. Philonidis ad patrem Cleonem	" "	" III 42 H 7
5 a	Fragmenta epistulae Philonidis ad patrem Cleonem	" "	" III p. 113
6	Ep. Metrodorae uxoris ad Cleonem	" "	" III 42 H 8 f
7	Fragmenta epistularum Metrodorae uxoris ad Cleonem	" "	" III 42 H 8 a, b, c, d, e
8	Ep. Philonidis ad patrem Cleonem	" "	" II 13, 19
9	Ep. Cleonis ad Paeonem	" "	" II 42 b
10	Ep. Philonis ad Cleonem	" "	" III 42 G 9

B. RELIQUAE EPISTULAE III. SAECULI.

11	Ep. Dioscuridis ad Diophanem, strategum nomi Arsinoitici	saec. III. med.	P. Fl. P. II 2, 3

Nr. huius edit.	Argumentum	Aetas	Collectio
12	Ep. personae, cuius nomen intercidit, ad patrem Dioscuridis	saec. III. med.	P. Fl. P. II 2, 4
13	Ep. Alcaei vilici ad dominum Sosiphanem	saec. III. (aet. Ptol. II. vel III.)	„ I 29
14	Ep. personae, cuius nomen intercidit, ad Sosiphanem	saec. III.	„ III 53 o
15	Ep. Dorothei ad Theodorum	saec. III. (a. 7 Ptol. II. vel III.)	„ II 40 b
16	Ep. Manreos ad homines Aegyptios in colonia quadam ad Mare Rubrum commorantes	saec. III. (a. 24 Ptol. II. vel III.)	„ II 40 a
17	Ep. personae, cuius nomen intercidit, ad Antipatrum	saec. III.	„ III 53 q
18	Ep. Ammonii ad Apollonium	„	„ III 53 n
19	Epistulae fragmentum	„	„ III 53 r
20	Ep. personae, cuius nomen intercidit, ad Diotimum (?)	„	„ III 53 k
21	Ep. Ptolemaei ad Achillem	„	P. Goodsp. 3
22	Subscriptio graeca epistulae demoticae a sacerdotibus Suchi missae	saec. III. (aet. Ptol. II. vel III.)	P. Grenf. II 14 d
23	Ep. Aristo . . . . ad personam, cuius nomen intercidit	saec. III., ut vid.	P. Alex. 3
24	Epistulae fragmentum	„ „ „	„ „ 4
25	Ep. Timoxeni ad Moschionem	„ „ „	P. Passalacqua 1563

C. EPISTULAE AD MAGNUM SARAPEUM PERTINENTES.

a) EPISTULAE AD HEPHAESTIONEM AB UXORE ISIADE ET A FRATRE DIONYSIO MISSAE.

26	Ep. Isiadis ad maritum Hephaestionem in Sarapeo reclusum	a. 168, ut vid.	P. Lond. 42
27	Ep. Dionysii ad fratrem Hephaestionem in Sarapeo reclusum	„ „ „	P. Vat. A

b) EPISTULAE PTOLEMAEI, GLAUCIAE FILII, MACEDONIS, IN SARAPEO RECLUSI, EIUS FRATRUM ET AMICORUM.

Nr. huius edit.	Argumentum	Aetas	Collectio
28	Ep. Lysimachi ad Ptolemaeum	a. 162	P. Par. 32
29	Ep. Dionysii, strategi Memphidis, ad Ptolemaeum	a. 164—158	„ „ 49
30	Ep. Apollonii ad fratrem Sarapionem	circa a. 162	„ Lond. 28
31	Initium ep. Apollonii ad fratrem Hippalum	a. 161	„ „ 33 b
32	Ep. Apollonii ad fratrem Ptolemaeum	a. 160	„ Par. 59
33	Ep. Apollonii ad fratrem Ptolemaeum	a. 154	„ „ 60
34	Ep. Sarapionis ad fratres eius Ptolemaeum et Apollonium	a. 154	„ „ 43
35	Ep. Ptolemaei ad fratrem Hippalum	circa a. 153	„ „ 58
36	Ep. Apollonii ad fratrem Ptolemaeum	a. 153	„ „ 44
37	Ep. Apollonii, fratris Ptol., ad Apollonium, ἡγεμόνα καὶ ἐπιστάτην τοῦ Ἀνουβιείου	a. 153	„ „ 45
38	Ep. Apollonii ad fratrem Ptolemaeum	a. 153	„ „ 46
39	Ep. Apollonii ad fratrem Ptolemaeum	circa a. 153	„ „ 47

c) EPISTULA MYRULLAE ET CHALBAE ARABUM.

40	Ep. Myrullae et Chalbae Arabum ad Dacutin in Sarapeo commorantem	a. 153	P. Par. 48

D. RELIQUAE EPISTULAE II. SAECULI.

41	Epistulae fragmentum	saec. II. pars prior	P. Amh. II 37
42	Ep. Polycratis ad Philoxenum	saec. II. medii, ut vid.	„ Goodsp. 4
43	Ep. Esthladae ad patrem	a. 131/0	„ Revill. Mél. p. 295

Nr. huius edit.	Argumentum	Aetas	Collectio
44	Ep. Musaei ad fratrem Menchen	saec. II. pars post.	P. Tebt. 55
45	Ep. Petesuchi ad Marretem	saec. II. pars post. (ca. 130—121)	,, ,, 56
46	Ep. Petenephietis ad personam, cuius nomen intercidit	a. 114	,, ,, 57
47	Ep. publicani ad socium	a. 111	,, ,, 58
48	Ep. Portidis, tribuni militum, ad Patetem, Pachratem, ceteros	a. 103	,, Amh. II 39 (+ Grenf. I 30)
49	Ep. Menonis (?) ad fratrem Hermocratem	saec. II.	P. Grenf. I 43
50	Fragmentum epistulae matris ad filium	saec. II., ut vid.	,, Lond. I 43
51	Ep. personae, cuius nomen intercidit, ad fratrem	saec. II.	,, Berol. 1009

E. EPISTULAE I. SAECULI.

Nr. huius edit.	Argumentum	Aetas	Collectio
52	Ep. Posidonii ad sacerdotes Tebtynienses	a. 99	P. Tebt. 59
53	Ep. personae, cuius nomen intercidit, ad fratrem (?)	circa a. 99	,, Leid. K
54	Ep. Petosuchi ad fratres eius Petearsemthen et Paganin et aliquot amicos	a. 95	,, Grenf. II 36
55	Ep. Pasionis ad patrem Niconem	saec. I. med.	,, ,, II 38
56	Ep. Antatis ad Faustum	a. 2	,, Oxyrh. 742
57	Fragmentum epistulae	a. 2	,, ,, 743
58	Ep. Hilarionis ad uxorem Alitem	a. 1	,, ,, 744

CONSPECTUS PAPYRORUM IN HOC LIBELLO EDITARUM.

	huius edit.
P. Vat. A (= Mai V 601 sq.)	[= Nr. 27]
P. Leid. K	[= „ 53]
P. Par. 32	[= „ 28]
43	[= „ 34]
44	[= „ 36]
45	[= „ 37]
46	[= „ 38]
47	[= „ 39]
48	[= „ 40]
49	[= „ 29]
58	[= „ 35]
59	[= „ 32]
60	[= „ 33]
P. Lond. I 28	[= „ 30]
33 b	[= „ 31]
42	[= „ 26]
43	[= „ 50]
P. Flind. Petr. I 29	[= „ 13]
30 (1)	[= „ 1]
II 2 (3)	[= „ 11]
2 (4)	[= „ 12]
11 (1)	[= „ 3]
11 (2)	[= „ 2]
13 (19)	[= „ 8]
16	[= „ 4]
40 (a)	[= „ 16]
40 (b)	[= „ 15]
42 (b)	[= „ 9]
III 42 G 9	[= „ 10]
42 H 7	[= „ 5]
P. Flind. Petr. III 42 H 8 (a—f)	[= Nr. 7 + 6]
53 (k)	[= Nr. 20]
53 (n)	[= „ 18]
53 (o)	[= „ 14]
53 (q)	[= „ 17]
53 (r)	[= „ 19]
p. 113	[= „ 5 a]
P. Revill. Mél. p. 295 (= Par. 10594)	[= „ 43]
P. Grenf. I 30	[= „ 48]
43	[= „ 49]
II 14 d	[= „ 22]
36	[= „ 54]
38	[= „ 55]
P. Alex. 3	[= „ 23]
4	[= „ 24]
P. Berol. 1009	[= „ 51]
P. Passal. 1563	[= „ 25]
P. Amherst II 37	[= „ 41]
39	[= „ 48]
P. Goodsp. 3	[= „ 21]
4	[= „ 42]
P. Tebtyn. 55	[= „ 44]
56	[= „ 45]
57	[= „ 46]
58	[= „ 47]
59	[= „ 52]
P. Oxyrh. (IV) 742	[= „ 56]
743	[= „ 57]
744	[= „ 58]

CONSPECTUS EPISTULARUM

SECUNDUM GRADUM ERUDITIONIS EORUM, QUI SCRIBUNT, DISPOSITUS.

a) EPISTULAE HOMINUM ERUDITORUM.

1. [Nr. 9] P. Fl. P. II 42 b Ep. Cleonis architecti ad Paeonem.
2. [„ 1] P. Fl. P. I 30, 1 Ep. Philonidis, filii Cleonis, ad patrem.
3. [„ 5] P. Fl. P. III 42 H 7 Ep. Philonidis, filii Cleonis, ad patrem.
4. [„ 5a] P. Fl. P. III p. 113. Fragmenta ep. Philonidis, filii Cleonis, ad patrem.
5. [„ 8] P. Fl. P. II 13, 19. Ep. Philonidis, filii Cleonis, ad patrem.
6. [„ 2] P. Fl. P. II 11, 2. Ep. Polycratis, filii Cleonis, ad patrem.
7. [„ 3] P. Fl. P. II 11, 1. Ep. Polycratis, filii Cleonis, ad patrem.
8. [„ 6] P. Fl. P. III 42 H 8f. Ep. Metrodorae, uxoris Cleonis, ad maritum.
9. [„ 7] P. Fl. P. III 42 H 8a—e. Fragmenta epistularum Metrodorae ad maritum.
10. [„ 4] P. Fl. P. II 16. Ep. hominis cuiusdam ad Cleonis familiam pertinentis ad Cleonem.
11. [„ 10] P. Fl. P. III 42 G 9. Ep. Philonis ad Cleonem.
12. [„ 11] P. Fl. P. II 2, 3. Ep. Dioscuridis ad Diophanem, strategum nomi Arsinoitici.
13. [„ 12] P. Fl. P. II 2, 4. Ep. personae, cuius nomen intercidit, ad patrem Dioscuridis.
14. [„ 13] P. Fl. P. I 29. Ep. Alcaei vilici ad dominum Sosiphanem.
15. [„ 14] P. Fl. P. III 53 o. Ep. personae, cuius nomen intercidit, ad Sosiphanem.
16. [„ 15] P. Fl. P. II 40 b. Ep. Dorothei ad Theodorum.
17. [„ 16] P. Fl. P. II 40 a. Ep. Manreos ad homines Aegyptios in colonia quadam ad Mare Rubrum commorantes.
18. [„ 18] P. Fl. P. III 53 n. Ep. Ammonii ad Apollonium.
19. [„ 20] P. Fl. P. III 53 k. Ep. personae, cuius nomen intercidit, ad Diotimum (?).

b) EPISTULAE HOMINUM MODICE ERUDITORUM.

c) EPISTULAE HOMINUM NON ERUDITORUM.

46. [Nr. 31] P. Lond. 33b. Initium ep. Apollonii, Glauciae filii, ad fratrem Hippalum.
47. [„ 32] P. Par. 59. Ep. Apollonii, Glauciae filii, ad fratrem Ptolemaeum.
48. [„ 33] P. Par. 60. Ep. Apollonii, Glauciae filii, ad fratrem Ptolemaeum.
49. [„ 36] P. Par. 44. Ep. Apollonii, Glauciae filii, ad fratrem Ptolemaeum.
50. [„ 38] P. Par. 46. Ep. Apollonii, Glauciae filii, ad fratrem Ptolemaeum.
51. [„ 39] P. Par. 47. Ep. Apollonii, Glauciae filii, ad fratrem Ptolemaeum.
52. [„ 37] P. Par. 45. Ep. Apollonii, Glauciae filii, ad Apollonium, *ἡγεμόνα καὶ ἐπιστάτην τοῦ Ἀνουβιείου.*
53. [„ 34] P. Par. 43. Ep. Sarapionis, Glauciae filii, ad fratres eius Ptolemaeum et Apollonium.
54. [„ 35] P. Par. 58. Ep. Ptolemaei, Glauciae filii, ad fratrem Hippalum.
55. [„ 40] P. Par. 48. Ep. Myrullae et Chalbae Arabum ad Dacutin.
56. [„ 55] P. Grenf. II 38. Ep. Pasionis ad patrem Niconem.
57. [„ 56] P. Oxyrh. 742. Ep. Antatis ad Faustum.
58. [„ 57] P. Oxyrh. 743. Epistulae fragmentum.
59. [„ 58] P. Oxyrh. 744. Ep. Hilarionis ad uxorem Alitem.

CONSPECTUS EPISTULARUM

SECUNDUM LOCOS, QUIBUS REPERTAE SUNT, DISPOSITUS.

1. Fajûm:

universae papp. Fl. P. (= Nr. 1—20).
P. Goodsp. 3 (= Nr. 21).
P. Grenf. II 14d et 38 (= Nr. 22 et 55).
? P. Alex. 3 et 4 (= Nr. 23 et 24) (Botti tantummodo a Flindersio Petrio repertas esse indicat).
P. Amh. II 37 (= Nr. 41).

2. Tebtynis prope Fajûm:

universae papp. Tebt. (= Nr. 44—47 et 52).

3. Memphis:

P. Lond. 42, 28, 33b (= Nr. 26, 30, 31).
P. Vat. A (= Nr. 27).
universae papp. Paris. (= Nr. 28, 29, 32—40).
P. Leid. K (= Nr. 53).

4. Oxyrhynchus:

omnes tres papp. Oxyrh. (= Nr. 56—58).

5. Pathyris in Aeg. sup.:

P. Revill. Mél. p. 295 (= Nr. 43).

6. Gebelên in vetusta Thebaide (Aeg. sup.):

P. Amh. II 39 (+ P. Grenf. I 30) (= Nr. 48).

7. In Thebaide:

P. Grenf. I 43 et II 36 (= Nr. 49 et 54).

8. Locus non indicatus:

P. Passal. 1563 (= Nr. 25).
P. Goodsp. 4 (= Nr. 42).
P. Lond. I 43 (= Nr. 50).
P. Berol. (III) 1009 (= Nr. 51).

PRAEFATIO.

Epistularum privatarum, quae in papyris graecis aetatis Ptolemaeorum servantur, syllogen non inutilem fore existimavi. Etenim „documenta humana“ illa digna sunt, quae legantur, cum nulla alia antiquitatis monumenta vitam cottidianam istorum temporum tam vividis coloribus tamque fideliter nobis depingant. Collectionem hanc Corpori epistularum graecarum, quo aetas futura sine dubio nos donabit, aliquantulum profuturam spero. Sed et alteram ob causam — eamque graviorem — chartulas illas colligi operae pretium fore putavi: epistulae privatae sunt *κοινῆς* cottidianae monumenta pretiosissima, quibus praestantiora non habemus.

Cum huic sermoni cottidiano cognoscendo syllogen meam imprimis inservire cuperem, in epistulis ordine digerendis temporum rationem secutus sum. Sed intra temporis terminos argumentorum nexum, quantum fieri potuit, esse respiciendum probe sentiebam. Qua re epistulas, quae ad easdem personas pertinebant, una collectas proposui. Ob eandem rationem epistulas ad magnum Sarapeum spectantes in unam seriem conexui.

Hanc epistularum syllogen non in eorum destinavi usum, qui in papyris cognoscendis et dilucidandis versantur. Sane et his nonnihil novi afferre studui. Praebeo eis in hac editione novam recensionem papyrorum Parisinarum et papyri Vaticanae, utramque nova collatione fultam. Praeterea invenient in hoc opusculo

textum ceterarum papyrorum haud paucis locis emendatiorem, lacunas hic illic primum aut rectius expletas, res et voces hic illic accuratius quam adhuc factum est explicatas. Ceterum editione mea his primum prodesse volui, qui ceteris antiquitatis graecae provinciis operam navant et epistulas illas nonnisi carptim et sine multa temporis impensa cognoscere in animo habent, in horum vero numero potissimum eis, qui ad linguam graecam eiusque historiam studium conferunt et monumenta *κοινῆς* cottidianae una collecta possidere cupiunt; tum philologis et historicis, qui ex epistulis tamquam e speculo fidelissimo cultum atque humanitatem illorum temporum cognoscere student. Spectavi et id, ut adolescentibus litterarum graecarum studiosis papyrorum exempla ceteris quadamtenus intellectu faciliora proponerem. Iam hic tamen moneo me in commentario adolescentium illorum non semper rationem habuisse, cum, si hoc facere voluissem, longe plura mihi explananda fuissent quam a me explicata videbis. Cuius rei causas infra exponam.

Sylloge mea universas epistulas privatas complectitur, quae usque ad annum 1905 e papyris publici iuris factae mihi innotuerunt. In qua componenda me terminum temporis, quem in titulo huius opusculi expressum vides, servilem in modum tenere minime volui et ultra mortem Cleopatrae egredi atque ad Christi nati annum epistularum seriem extendere mihi licere credidi. Itaque recepi tres epistulas aetatis Augusti antechristianae, quae in IV. tomo papyrorum Oxyrhynchi (Grenfell-Hunt, The Oxyrhynchus papyri. Part IV. Oxford 1904) editae sunt (nr. 742—744, duae anni 2. a. Chr., tertia anni 1. a. Chr.). In collectione instituenda fundamento mihi fuit utilissimus index epistularum privatarum, quem Ulricus Wilcken in libri Archiv für Papyrusforschung volumine I edidit. A quo viro docto duabus in rebus discessi. Primum secludendas putavi P. Paris. 31, quae non est epistula privata, sed libellus supplex, et P. Flind. Petr. II 3, quam fragmenta epistulae privatae continere pro certo affirmari non potest.

Contra in epistularum privatarum numero posui P. Flind. Petr. II 13 (19), quae epistula privatis omni nomine adnumeranda mihi videbatur. Epistularum numerum a Wilckeno constitutum auxi compluribus epistulis, quae postea in lucem sunt protractae: una epistula Berolinensi, duabus Amhersti, duabus Goodspeedi, quinque epistulis Tebtyniensibus, tribus Oxyrhynchi repertis, denique novem epistulis in III. volumine papyrorum Flindersi Petrii editis.[1] De papyro Amhersti II 39, quae epistulam Portidis ad Patetem et Pachratem missam continet, diu dubitavi, essetne collectioni meae inserenda; privatis ut adnumerarem, Deissmann eis, quae in libro Bibelstudien p. 205 sq. de indole et natura epistularum privatarum disseruit, me adduxit. Maiores etiam scrupulos mihi iniecit epistula (P. Louvre 10593, reperta Pathyri, edita a Revilloutio Mélanges p. 291, repetita a Seymouro de Ricci Arch. f. P. II 515 sq.), qua Philammo quidam eosdem ipsos Patetem et Pachratem invitat, ut ad certamen (*ἀγών*) aliquod cum ipso et ipsius patre eadem nave proficiscantur. Si *ἀγών* est certamen sodaliciorum (clubs), epistula est privata; si vero de certamine aliquo militari vel exercitiis (manoeuvres) agitur, epistulam e privatarum sylloge secludendam esse elucet. In re incerta malui omissionis crimen merere quam in syllogen rem ab ipsa alienam introducere. Fortasse papyri, quae proximis annis in lucem protrahentur, dubitationem hanc tollent. Ut in hac, dubitavi et in nonnullis aliis epistulis a magistratibus vel ad magistratus missis, essentne epistulis privatis an epistulis ad res publicas spectantibus adnumerandae. Altera ex parte inter privatas recepi epistulas, quae primo obtutu alii papyrorum classi assignandae videntur, velut P. Par. 59 (= Nr. 32), qua rationes accepti et expensi mittuntur; id vero feci ductus consideratione etiam nos hodie in epistulis privatis res admodum varias tractare: de pecunia accepta et expensa

1) Praeterea papyro Grenf. I 30, quae est posterior pars epistulae P. Amh. II 39.

accuratissime agere, de rebus publicis opinionem nostram per ambitum exponere cett., nihilominus tamen epistulas id genus privatis adnumerari.

Textum haud paucis locis puriorem quam superiores editores praebeo. Quod et mea et aliorum opera factum est. Ipse papyros Parisinas denuo contuli; quo in labore quod duos solum dies consumere potui, doleo. Papyri Vaticanae collationem novam Thaddaeo Sinko debeo. In aliis papyris imaginibus papyrorum phototypicis nisus hic et illic enodavi, quod alii enodare non potuerunt aut falso enodaverunt, in omnibus lacunas plerisque locis aut primum aut rectius explevi. Multorum aliorum locorum emendatio Ulrico Wilcken debetur. Ille, qua est humanitate, lectiones e collatione in usum sui Corporis papyrorum Ptolemaicarum ab ipso instituta benignissime in meum commodavit usum. Quod eo factum est pacto, ut plagulas recentes a prelo sibi transmissas legeret et locis illis suas lectiones adscriberet. Quas emendationes quovis loco illius viri docti nomine insigniri superfluum est monere. Nonnullis locis papyrorum Londinensium, ubi papyri scripturam ab editore parum recte erutam esse suspicabar, vir doctus Fridericus Kenyon me rogante papyrum denuo inspexit.

In textu papyrorum Flindersianarum constituendo emendationum, quas in III. volumine libri The Flinders Petrie papyri Mahaffy, Smyly, Wilcken, alii protulerunt, diligenter rationem habui. Wilckeni emendationes harum papyrorum scito inspectis papyris factas esse[1]); quod etsi cuivis eas examinanti fere manifestum est, tamen, quia ab editoribus nullo loco diserte indicatur, hic memorare non supervacaneum esse putavi.

Papyri Leidensis K (= Nr. 53) textus, quem praebeo, multis vitiis laborat. Etenim Leemans, quem secutus sum, neque omnia enodavit, quae enodari poterant, neque ea, quae praebet, recte semper eruit.[2]) Cum textum

---

1) Confirmavit hoc Wilcken per litteras.
2) Ut a Wilckeno accepi.

meliorem mihi comparare non possem, dubitavi, utrum textum Leemansianum parum emendatum reciperem an epistulam hanc omnino omitterem. Ut reciperem, ea res momentum attulit, quod sylloge mea, quae hodie universas epistulas privatas in papyris Ptolemaeorum servatas continet, hac epistula omissa manca facta esset.

Textui apparatum criticum subieci. In quo diligenter indicavi, quid meum esset, quid alienum. Eis, quae ipse inveneram, nomen meum adscriptum invenies aut a me esse inventa alias facile intelleges. Lectiones et supplementa lacunarum, ad quae auctor non adnotatur, scito, ubi unus sit editor, huius editoris esse. Ubi plures editiones erant, secutus sum rationem hanc. In papyro Vaticana, cuius novam collationem tum demum accepi, cum iam plagulas corrigebam, lectiones universorum editorum enotatas invenies. Papyri Londinenses a Kenyone diligenter collatae sunt; in his superiorum editorum lectiones hodie falsas singillatim afferre superfluum ratus recentissimi tantum editoris rationem habui. Addendum est in papyris Parisinis, ut brevitati consulerem, universas scripturas et supplementa Letronnio me tribuisse, cum accurate dicenti saepius vel alter editorum, Brunet de Presle, vel uterque editor appellandus fuisset.

In papyris Parisinis litteris ambiguis puncta supposui ego, a Letronnio enim litterarum ambiguitas non indicatur. In aliis papyris idem feci passim, eis nisus, quae editores de litterarum vestigiis adnotaverunt.

Epistulas notis instruxi. Quibus paucissimo legentium numero me satisfacturum scio, cum futurum sit, ut aliis superflua, aliis pauca explicare videar. Non enim praebeo commentarium plenum atque integrum, qui et sermonem et res ab omni parte et abunde illustret; immo notarum quam parcissimus esse volui et ea tantum explicare studui, quae mihi imprimis explicatione indigere videbantur. Nullis notis additis epistulas edere nolui, tum enim tironibus nimis magnas difficultates afferrent; contra omnia explicare nec potui nec volui. Non potui, epistulae enim multa prae-

bent, quae nobis obscura sunt; sed ne volui quidem, cum enim id agerem, ut sylloge haec etiam scholis academicis subici posset, videndum erat, ut pretium libelli modicum fieret. Restabunt igitur nonnulla, quae explicatione indigeant, velut mensurae, rationes temporum, munera magistratuum, alia. Quae si explicare voluissem, longus esse debui. Itaque eos, qui hoc libello usuri sunt, ad libros de papyris tractantes relego, ubi res illas uberrime explanatas invenient. Ipse potissimum significationem vocabulorum indicare studui, utpote quae mea quidem opinione legentibus maximas difficultates praebere soleat. Res grammaticas paucis tantum locis attigi, cum et hic omnia explanaturo mihi certi fines vix inveniri potuissent. Haud pauca, quae in his epistulis mihi obscura erant, perspicua fortasse facta essent, si universas papyros, quae his proximis annis in lucem protractae sunt, universosque libros de eis conscriptos perlegere potuissem; quod me aliis officiis occupatum facere non potuisse vehementer doleo.

Quod lectiones supplementaque lacunarum a viris doctis in ephemeridibus et peculiaribus libris proposita, tum ea, quae ad res vel ad singula vocabula explicanda scripta sunt, fortasse non semper in meum converti usum, facile condonabit, qui res illas innumeris locis dissipatas esse reputaverit. Certe scito emendationes illas, quantum fieri potuit, diligenter me adscivisse. Nonnullas ephemerides inspicere mihi non licuit.

In hoc libello adornando difficultates mihi proponebantur haud exiguae. Etenim epistulae illae intellectu saepe perquam difficiles sunt, cum homines, de quibus in eis agatur, eorum vitae condiciones, alia nobis haud raro prorsus ignota sint. Praeterea passim res attingendae erant, quarum plena et accurata cognitione me carere sentiebam. Quae cum ita sint, errorum, quos in primo hoc papyrorum delectu plane evitari non posse mihi probe conscius sum, a lectoribus veniam peto. In hoc libello adornando omnibus me placiturum minime speravi, quoniam ita sunt homines, ut alii alia desiderent; contentus ero, si concedent opusculum hoc quadamtenus utile esse eis, quorum studiis inservire

volui et si ad epistulas illas restituendas et interpretandas hic illic aliquid de meo vel aliorum penu attulisse videbor.

Denique liceat mihi nonnulla de fatis huius opusculi subicere. Syllogae meae exeunte anno 1904 plagulas corrigebam, cum papyrorum Flindersianarum volumen III et novas epistulas et superiorum epistularum emendationes continens propediem lucem visurum a Wilckeno comperi. Cum ab editore Smylio impetrare non potuissem, ut plagulas novae editionis ad meas epistulas spectantes mecum communicaret, exspectare, dum editio ipsa prodiret, coactus eram. Quod tandem aestate anni 1905 factum est. Novas epistulas, quae in volumine III editae sunt, huic syllogae inserui, et emendationes virorum doctorum ibidem collectas diligenter adscivi. Non potui tamen universas papyros III illius voluminis accurate examinare, ne plagulis mei opusculi prelum multos menses exspectantibus longioris morae auctor essem. His, quae exposui, libelli mei fatis viros doctos excusaturos spero, si in nonnullis rebus minoris momenti mihi non semper constiterim.

Restat, ut viris doctis, qui me in hac sylloge edenda opera sua adiuverunt, gratias agam debitas. Ulricus Wilcken quantum hunc libellum foverit, iam supra exposui; qui plagulas sibi transmissas legit, multorum locorum emendationes mecum communicavit, omnino praesentem operam non denegavit. Post Wilckenum singulares gratiae persolvendae sunt viro docto Carolo Boreux, in museo Louvre antiquitatum aegyptiarum custodi, qui absente huius sectionis praefecto Eugenio Revillout papyros graecas collaturo mihi insigni liberalitate commodavit. Complures locos papyrorum Londinensium vir doctus Fridericus Kenyon a me rogatus summa benignitate inspexit, Bernardus Grenfell me de patria aliquot papyrorum ambigentem et locum, quo asservarentur, ignorantem humane verum docuit. Papyrum Vaticanam Thaddaeus Sinko in usum meum prompto animo contulit. W. Schubart, quem de nonnullis papyri Passa-

lacqua locis interrogavi, cum papyrum ipsam reperire non potuisset, imaginem libro Passalacquae adiectam consuluit et, quae enodaverat, summa humanitate mecum communicavit.

Quod universas fere recentiores collectiones papyrorum Leopoli consulere potui, Alexandro Semkowicz, bibliothecae Universitatis praefecto, debeo.

Denique grato animo nominandus est bibliopola egregius B. G. Teubner, qui propenso animo concessit, ut plagulis iam prelo paratis epistulas e tertio papyrorum Flindersianarum volumine insererem, in papyris Parisinis eorumque apparatu post papyros inspectas multa immutarem, editionem meam tabula phototypica ornarem.

Discipulus meus Ed. Skarbiński mihi extra Leopolim commoranti complurium librorum locos inspexit.

Scribebam Leopoli mense Maio MCMVI.

ADDENDA.

Ad p. XIII: „7. In Thebaide“; ut vid., repertae in Gebelên, cf. Grenf. II p. 42.

„ p. 13: P. Fl. P. III 42 H 8f, 9 [= Nr. 6] an *μ]ε̣τ̣α̣βεβληκέναι*?

„ p. 26: P. Fl. P. II 40a, 4 [= Nr. 16] *Ἀών[χιος* (vel *Ἀών[χει*)?

„ p. 42: App. crit. l. 19: Sinko conferebat papyrum cum textu, in quo *τήν τε γυναῖκα* legebatur.

„ p. 43: P. Par. 32, 16 [= Nr. 28] (comment.) *εἴρηκης* = *εἴρηκες*, cf. *παρείληφες* Oxyrh. 742, 4 [= Nr. 56].

„ p. 57: P. Par. 58, 13 [= Nr. 35] an *ἀποδούηι*? (cf. *ἀποδῴη* Aristeas 238).

„ p. 90: P. Grenf. II 36 [= Nr. 54] (comment.)
l. 1: Hic Petosuchus (in aliis papyris audit Petesuchus), Panebchunios (vel Panobchunios) filius, eiusque tres fratres: Petearsemtheus, Phagonis, Psennesis noti sunt nobis ex multis contractibus (Grenf. II 23a; 24—30; 32; Lips. I 1; 2; 7; 104), a. 107—99 scriptis. Erant *Πέρσαι τῆς ἐπιγονῆς* et habitabant Pathyri. De genealogia familiae cf. Grenfell II p. 48; Mitteis Lips. I p. 24 sq.; Gerhard Philol. 63, 568—571.
l. 2: *Παγάνει*; in aliis papyris audit *Φαγῶνις*.
(app. crit. l. 7): In P. Lips. 104, 21 [= Nr. 53b] occurrunt eaedem sex personae. Ibi Wilck. legit: *Ἐσθώτης* et *Ἀλμέντις*.

MENSES AEGYPTII.

1.	ϑῶϋϑ	Aug. 29	—	Sept. 27
2.	φαῶφι	Sept. 28	—	Oct. 27
3.	χοῖαχ	Oct. 28	—	Nov. 26
4.	ἀϑύρ	Nov. 27	—	Dec. 26
5.	τῦβι	Dec. 27	—	Ian. 25
6.	μεχείρ	Ian. 26	—	Febr. 24
7.	φαμενώϑ	Febr. 25	—	Mar. 26
8.	φαρμοῦϑι	Mar. 27	—	Apr. 25
9.	παχών	Apr. 26	—	Mai. 25
10.	παῦνι	Mai. 26	—	Iun. 24
11.	ἐπείφ	Iun. 25	—	Iul. 24
12.	μεσορή	Iul. 25	—	Aug. 23.

CONSPECTUS LIBRORUM,

QUI SAEPIUS LAUDANTUR SAEPIUSVE SUNT ADHIBITI.

Ägyptische Urkunden v. Urkunden.

Anz Henr., Subsidia ad cognoscendum Graecorum sermonem vulgarem e Pentateuchi versione Alexandrina repetita. Diss. Halensis. Halis 1894.

Aristeae ad Philocratem epistula . . . . ed. Paulus Wendland. Lipsiae 1900.

Blass Friedr., Grammatik des Neutestamentlichen Griechisch. 2. Aufl. Göttingen 1902.

Botti, Bulletin de la Société archéologique d'Alexandrie (Nr. 2). Alexandrie 1899. [= P. Alex.]

Crönert Guil., Memoria graeca Herculanensis. Lipsiae 1903.

Deissmann Adolf, Bibelstudien. Marburg 1895.

Deissmann Adolf, Neue Bibelstudien. Marburg 1897.

Gerhard Gustav Adolf, Untersuchungen zur Geschichte des griechischen Briefes. I. Heft. Die Anfangsformel. Diss. Heidelb. Tübingen 1903.

Glaser Otto, De ratione, quae intercedit inter sermonem Polybii et eum, qui in titulis saeculi III, II, I apparet. Diss. Gissae 1894.

Goetzeler Ludov., De Polybi elocutione. Diss. Erlangensis. Wirceburgi 1887.

Goodspeed Edgar J., Greek papyri from the Cairo Museum. (The University of Chicago. The decennial publications. Vol. V.) Chicago 1902. [= P. Goodsp.]

Grenfell Bernard P., An Alexandrian erotic fragment and other Greek papyri chiefly Ptolemaic. Oxford 1896. [Greek papyri, Series I.] [= P. Grenf. I.]

Grenfell Bernard P. and Mahaffy J. P., The revenue laws of Ptolemy Philadelphus. Oxford 1896. [= P. redituum.]

Grenfell B. and Hunt S. A., New classical fragments and other Greek and Latin papyri. (Greek papyri, Series II.) Oxford 1897. [= P. Grenf. II.]

Grenfell B. and Hunt S., The Amherst papyri. Part II. London 1901. [= P. Amh. II.]

Grenfell B. and Hunt S., The Oxyrhynchus papyri. Part IV. London 1904. [= P. Oxyrh. (IV).]

Grenfell B.-Hunt S.-Smyly J. G., The Tebtunis papyri. Part I. Vol. I. London 1902. [= P. Tebt.]

Grenfell B.-Hunt S.-Hogarth D., The Fayûm towns and their papyri. London 1900. [= P. Fajûm.]

Hatzidakis G. N., Einleitung in die neugriechische Grammatik. Leipzig 1892.

van Herwerden Henr., Lexicon graecum suppletorium et dialecticum. Lugd. Bat. 1902.

Kenyon Fred. G., Greek papyri in the British Museum. 1. Catalogue. 2. Facsimiles. Part I. London 1893. [= P. Lond.]

Leemans C., Papyri graeci Musei antiquarii publici Lugduni-Batavi. T. I. Lugd. Bat. 1843. [= P. Leid.]

Letronne, Les papyrus grecs du Musée du Louvre et de la Bibliothèque Impériale, publication préparée par L., exécutée par W. Brunet de Presle et E. Egger. (Notices et extraits des manuscrits de la Bibl. imp. T. XVIII, 2.) Paris 1866. [= P. Par.]

Mahaffy John P., The Flinders Petrie papyri with transscriptions, commentaries and index. (Royal Irish Academy. Cunningham Memoirs. Nr. VIII, IX, XI.) Part I. Dublin 1891. — Part II. Dublin 1893. — Appendix. Dublin 1894. — Part III. by Mahaffy John P. and Smyly J. Gilbart. Dublin 1905. [= P. Flind. Petr.]

Mai Angelus, Classicorum auctorum e Vaticanis codicibus editorum t. V. Romae 1833. [= P. Vat.]

Mayer-G'schrey Ricardus, Parthenius Nicaeensis quale in fabularum amatoriarum breviario dicendi genus secutus sit. Heidelberg 1898.

Mayser Edwin, Grammatik der griechischen Papyri aus der Ptolemäerzeit. 1. Teil. Progr. Heilbronn 1898. — 2. Teil. Progr. Stuttgart 1900.

Nachmanson Ernst, Laute und Formen der magnetischen Inschriften. Upsala 1903.

Peter Hermann, Der Brief in der römischen Literatur. Leipzig 1901.

Peyron Amedeus, Papyri graeci regii Taurinensis Musei Aegyptii. Pars I. Taurini 1826. — Pars II. Taurini 1827. (Memorie della Reale Accademia delle Scienze di Torino. T. XXXI e XXXIII.) [= P. Taur.]

Peyron Bernardino, Papiri greci del Museo Britannico di Londra e della Biblioteca Vaticana. (Memorie della R. Accademia delle Scienze di Torino. Serie II. Tomo III. Scienze fisiche e matematiche.) Torino 1841. [= P. Vat.]

Preisigke F., Familienbriefe aus alter Zeit. Preuß. Jahrb. 108 (1902) p. 88—111.

Revillout E., Mélanges sur la metrologie, l'économie politique et l'histoire de l'ancienne Egypte. Paris 1895. [= P. Revill.]

Schmid Wilh., Der Atticismus in seinen Hauptvertretern von Dionysius von Halikarnaß bis auf den zweiten Philostratus. 4 Bde. und Registerband. Stuttgart 1887—1897.

Schweizer Eduard, Grammatik der pergamenischen Inschriften. Berlin 1898.

Strack Max, Die Dynastie der Ptolemäer. Berlin 1897.

Urkunden, Ägyptische, aus den Kgl. Museen zu Berlin. Griechische Urkunden. Bd. I—III, IV 1—3. Berlin 1892—1905. [= P. Berol.]

Wessely Carl, Studien zur Paläographie und Papyruskunde. Heft 3. Leipzig 1904 — Heft 4. Leipzig 1905.

Wessely Carl, Topographie des Faijûm (Arsinoites nomus) in griechischer Zeit. (Denkschriften der Wiener Akademie der Wiss.) Wien 1905.

von Wilamowitz-Moellendorff Ulrich, Griechisches Lesebuch. 4 Halbbände. Berlin 1902. [= Gr. Les.]

von Wilamowitz-Moellendorff Ulrich, Reden und Vorträge. Berlin 1902.

Wilcken Ulrich, Griechische Ostraka aus Ägypten und Nubien. 2 Bde. Leipzig und Berlin 1899.

Witkowski Stanislaus, Prodromus grammaticae papyrorum graecarum aetatis Lagidarum. (Seorsum impressum ex XXVI. Tomo Classis philologicae Academiae Litterarum Cracoviensis.) Cracoviae 1897.

EXPLICATIO

AD TEXTUM ET APPARATUM CRITICUM.

Uncis quadratis [] circumdedi ea, quae in papyro perierunt.

Uncis fractis < > ea inclusi, quae a scribente supra lineam sunt addita.

Uncis fractis geminatis « » inclusi, quae ab editore recenti suppleta sunt.

Uncis rotundis ( ) circumduxi vocabula vel litteras, quae in papyro compendio scriptae sunt, velut (ἔτους) = L.

Uncis bipartitis { } ea sunt inclusa, quae editoribus recentibus removenda videntur. (Eis tamen, quae ad solam orthographiam pertinent, hoc signum plerumque non apponitur.)

Uncis bipartitis duplicibus {{ }} circumscripsi ea, quae a scribente deleta sunt.

Puncta litteris supposita (velut α̣) litteram nec prorsus evanuisse nec distincte legi designant.

In lacunis, quae in medio versu exstant, punctis numerus litterarum, quae interciderunt, indicatur, quem tamen accuratum esse non posse res ipsa declarat.

Papyri Parisinae. In apparatu harum papyrorum „Witk. Prodr.“ significat lectionem a me in Prodromo coniectam papyro inspecta confirmatam esse.

COMPENDIA.

im.	= imago.
Arch. f. P.	= Archiv für Papyrusforschung.
B. ph. W.	= Berliner philologische Wochenschrift.
G. g. A.	= Götting. gelehrte Anzeigen.
Gf.-H.	= Grenfell-Hunt.
Gf.-H.-Sm.	= Grenfell-Hunt-Smyly.
Keny.	= Kenyon.
Mah.	= Mahaffy.
Sm.	= Smyly.
Wilam.	= Wilamowitz.
Wilck.	= Wilcken.
Witk.	= Witkowski.
Witk. Prodr.	= Witkowski Prodromus.
W. f. kl. Ph.	= Wochenschrift für klass. Philologie.
Z. f. ö. G.	= Zeitschrift für österr. Gymnasien.

A. EPISTULAE CLEONIS ARCHITECTI, EIUS UXORIS ET FILIORUM.

In papyris Flindersi Petrii exstat epistula a Philonide ad patrem missa (P. Fl. P. I 30, 1 = Nr. 1 huius edit.). Eadem manu exaratae sunt tres aliae epistulae, quarum duas Mahaffy publici iuris fecit (P. Fl. P. II 13, 19 = Nr. 8, P. Fl. P. III 42 H 7 = Nr. 5), tertiam misere dilaceratam edere omisit (v. Nr. 5 a). In parte aversa epistulae editae in P. Fl. P. III 42 H 7 (= Nr. 5) legitur vox *Κλέωνι*, id quod docet Philonidem fuisse filium Cleonis architecti, ad quem multae papyri Flindersianae pertinent. Iam in compluribus papyris fit mentio Philonidis illius una cum Polycrate eum in modum, ut Philonidem et Polycratem fratres fuisse probabiliter conicere possimus; cf. P. Fl. P. II 16, 11 (= Nr. 4) *καὶ Πολυκράτης τὸ γινόμενον αὐτῶι παρὰ Φιλωνίδου ἕως τοῦ νῦν κτλ.* et l. 6, P. Fl. P. II 11, 1, 5 (= Nr. 3) *γίνωσκε δέ με ἔχοντα παρὰ Φιλωνίδου (δραχμὰς) ο´* (in epistula Polycratis). (Epistulam Philonidis P. Fl. P. II 42 c in hac sylloge non repetivi, quia non ad res privatas, sed publicas spectat.) Ipsius Cleonis habemus epistulam unam (Nr. 9), ad Paeonem missam. Cleo ille fuit *ἀρχιτέκτων* nomi Arsinoitici, quae regio hodie Fajûm appellatur. Curae eius mandatae erant aquae, canales et aggerationes, tum aedificia publica. Circa a. 260 grandi fossa incili ducta Cleo aquam meridionalis partis Moeridis lacus emisit solumque hoc modo comparatum in agrum fertilem commutavit. Quo in agro Philadelphus colonis Graecis deductis multos vicos condidit. Nomi caput *Κροκοδίλων πόλις* vocabatur; quae posteriore tempore a nomine coniugis Philadelphi Arsinoes appellationem accepit. Cleonem officia cogebant, ut magnam anni partem extra nomi caput degeret. Filiorum natu maior fuit Philonides.

Alter, Polycrates, in Crocodilorum sine dubio urbe *εἰς γεωμέτρου ἐπορεύετο* (P. Fl. P. II 11, 2, 3 = Nr. 2), i. e. apud agrimensores regios artem agros metiendi discebat.[1]) Qui pecunia deficiente a Philonide fratre 70 drachmas mutuatur. Philonidis domicilium et ipsius Crocodilopoli primo videtur fuisse constitutum, in P. Fl. P. I 30, 1 (= Nr. 1) enim plurali numero *ἐγράψαμεν* sine dubio se ipsum et fratrem, fortasse etiam matrem et ceteros propinquos, designat. Idem, qui in hac epistula in inopia se degere queritur, in P. Fl. P. II 11, 1, 5 (= Nr. 3) habet non solum, unde ipse vivat, sed etiam, unde fratri natu minori commodet, qua ex re colligi potest eum interea magistratum aliquem vel aliud munus adeptum esse. Utrum et tunc Crocodilopoli an alio in loco habitaverit, diiudicari non potest. Cum rex in nomum Arsinoiticum venisset, Cleonem parum benigne accepit. Quam iram graviter ferentem Philonides consolatur (P. Fl. P. II 13, 19 = Nr. 8).[2]) Cf. Mahaffy, The Flinders Petrie papyri II praef. 6 sq.; Wilamowitz, Reden und Vorträge 246 sqq. (ubi de Cleone plura) et Gr. Les. II 261.

Vicarius Cleonis fuit Theodorus (P. Fl. P. II 13, 19, 11 = Nr. 8). Qui ei postea in munere successit.

In compluribus papyris ad Cleonem spectantibus occurrit nota anni tricesimi (velut P. Fl. P. II 4, 1)[3]), id quod ad tricesimum Philadelphi annum referendum est. Qua re innisi acta et epistulas ad Cleonem et a Cleone missas medio III. a. Chr. saeculo tribuemus.

---

1) Paulo aliter Wilamowitz: „in dem Bureau der königlichen Landmesser gegen ein kleines Gehalt arbeitete“ (Gr. Les. l. mox l.).

2) Wilamowitz, Gr. Les. II 261: „als der — angekündigte (sc. in P. Fl. P. II 11, 1 = Nr. 3) Besuch des Königs stattfand, ist er in Ungnade gefallen.“ Quam acutissimam viri docti coniecturam papyrus nuper publici iuris facta (P. Fl. P. III 42 H 8 f = Nr. 6) splendide confirmavit. Opinione Mahaffii Cleo fuit aetate provecta et magistratu suo decedere in animo habebat (The Fl. Petr. pap. II praef. 6 sq.).

3) Etiam tricesimi primi, tricesimi secundi et fortasse tricesimi tertii (P. Fl. P. III p. 106 sq.).

1. EPISTULA PHILONIDIS AD PATREM CLEONEM.

P. Flind. Petr. I 30, 1. Asservatur in Museo Britannico (nr. DCCC). Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. medii. — Ed. Mahaffy, The Flinders Petrie pap. I 30, 1 (cum imagine phototypica). Cf. Wilcken in Fl. P. III p. XVI.

Φιλωνίδης τῶι πατρὶ χαίρειν. καλῶς ποεῖς, εἰ ὑγιαίνεις, ὑγι[αίνω δὲ
καὶ] αὐτός. ἐγράψαμέν σοι καὶ ἐν ταῖς ἔνπροσθεν ἐπιστολαῖς, ὅ[τι . . . .
. . .]ω̣ ἔχομεν οὐδὲ τὰ ὀθόνια· ὡς ἂν <οὖν> λάβωμεν, π[όησον?, οἶσθα γὰρ τὸν

1 *ὑγιαίνεις* Witk. ex im., *ὑγιάνεις* Mah. errore **2** *ἔνπροσθεν* Witk. ex im. et Wilck., *ἔμπροσθεν* Mah. falso **3** *οὔπ*]*ω* Wilck.,]*α* Mah. | post *ὡς* videtur littera esse erasa | an *π*[*αρὰ σοῦ*? Witk. | *οἶσθα γὰρ τὸν* suppl. Witk. **3** sq. non fuit *τὸν* | *υἱὸ*]*ν̣*;

---

2 *ἐγράψαμεν* de se ipso et de fratre loqui videtur.

3 *ὀθόνιον* secundum Suidam est *λεπτὸν ὕφασμα*. Sic et textum (pannus) et vestimentum, imprimis linteum, appellatur. Cf. Wilcken, Gr. Ostr. I, 266 sq. Hic de vestimentis linteis cogitandum videtur (cf. *ὀθώνιον ἐγκοιμήτριν* pro *-ιον* P. Par. 53, 8). Aristeas 320 *ἔπεμψε δὲ καὶ τῷ Ἐλεαζάρῳ . . . . στολὰς δέκα καὶ πορφύραν καὶ στέφανον . . . καὶ βυσσίνων ὀθονίων ἱστοὺς ἑκατόν*; tit. Rosett. 17 sq. *τῶν τ' εἰς τὸ βασιλικὸν συντελουμένων ἐν τοῖς ἱεροῖς βυσσίνων ὀθονίων ἀπέλυσεν τὰ δύο μέρη* et 29. Cf. Grenfell-Hunt, Tebtun. pap. I. ad 5, 63. Apud Polyb. 5, 89, 2 sunt lintea velis conficiendis, quo sensu et hoc loco Mahaffy vocem accipiebat. Vix sunt lintea ad alliganda vulnera.

ὡς ἄν c. coni. (opt.) iam apud Hom., velut *β* 376; occurrit in enuntiatis finalibus et apud Atticos, cf. Xen. Anab. 2, 5, 16 *ὡς δ' ἂν μάθῃς, . . . ἀντάκουσον*. In papyris, titulis et apud auctores aetatis hellenisticae *ὡς* et *ὡς ἄν* in his enuntiatis raro inveniuntur; cf. Amelung, De Polybii enuntiatis finalibus (Ha-

. . .] . τ̣ὸν ὄν[τ]α̣ ἐν Μέμφει ἀρρωστοῦντα καὶ τ̣[. . . . . .
ἐν τ]ῷ̣ι Ἀσκληπιείωι. ἔρρωσο.
φαρμοῦθι [. .

Wilam. Reden 250 de servo cogitat 4 τὸν ὄν[τ]α̣ Witk., si non est τ, est ρ aut υ;]υρον οντα Wilck. (idem: Μ]ύρον?),]ιρομον[ ]α Mah., sed -ονον[videtur certum esse | καὶ τ[video, neque igitur ϑ[εραπευόμενον neque κ[είμενον fuit 5 | ἐν Witk., ἐν] [τ]ῶι Wilck.

lis 1901). Sed fortasse enuntiatum est temporale, v. notam ad P. Par. 46, 18 (= Nr. 38).

5 ἐν τ]ῷι Ἀσκληπιείωι aegrotantes curabantur.

2. EPISTULA POLYCRATIS AD PATREM CLEONEM.

P. Flind. Petr. II 11, 2. Asservatur in Collegio Trinitatis (Trinity College) Dublinensi. Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. medii. — Ed. Mahaffy, The Flinders Petrie pap. II, 11, 2. Nonnulli loci correcti sunt in P. Fl. P. III p. 112.

Epistula haec data est probabiliter Crocodilopoli (cf. l. 2 τὴν ἱεροποΐαν, l. 3 τὸ οἰκόπεδον). De eodem vectigali agitur etiam P. Fl. P. II 16, 8 sqq. (= Nr. 4).

Πολυκράτης τῶι πατρὶ χαίρειν. [εἰ ἔ]ρρ[ωσαι κ]αὶ τὰ λοιπά σοι κατὰ γνώμην ἐστίν,
καλῶς ἂν ἔχοι, ἐρρώμεθα δὲ καὶ αὐτοί. γίνωσκέ με τὴν ἱεροποΐαν ᾠκονομημέ-

2 με τὴν ἱεροποΐαν ᾠκονομημένον. Filius ea, quae ad dies festos sive sollemniter celebrandos sive iam celebratos necessaria erant, praeparavit. Mahaffy: 'he has administered a sacred office or priesthood which probably gave him some immunity'. Potest de Arsinoiis (P. Fl. P. II 11, 1, 4 = Nr. 3) cogitari. In epistula alterius fratrum, Philonidis (Mah. II 42 c), Thesmophoriorum mentio fieri videtur (l. 3 τοῖς Θεσμοφ[ορίοις). — ἱεροποΐα (Ios. et alii) ut ὁδοποΐαι P. Grenf. II 28, 6 (III. saec. a. Chr.), σιτ̣[ο]π̣ο̣ΐ̣α̣ P. Oxyr. I 86, 14 (a. 338 p. Chr.), alia. Similiter ὑοποΐα tit. Iasi (s. III.—II. a. Chr.) Bull. corr. hell. 15, 546, alia, cf. Crönert, Mem. gr. 120.

[νου] καὶ εἰς γεωμέτρου πορευόμενον. ἀπογέγραμμαι δὲ ἐπὶ τελώνιον τὸ οἰ-
κόπεδον φέρον ἐν[οίκιο]ν (δραχμῶν) ιζ' (ἡμισείας), ἵνα ἐκ τοσούτου φέρωμεν τὴν εἰκοστὴν καὶ
μή, ὥ]σπ[ερ π]ρότερο[ν, ἐκ τ]ριάκοντα (δραχμῶν). ἀναγγέλλουσ[ι] δ' ἡμῖν † εικηνε̣ρροδωικ̣.χη̣
........................]ἀ̣πέγνωκ[....... ο]ὐδὲ γράμματα θέλε̣ι̣ν̣

4 φέρον ἐν[οίκιο]ν Sm., quamquam non sine dubitatione quadam; φερόμεν[ο]ν Mah. 5 uncos et exitum corr. Mah.-Sm. 6 ante ἀ̣πέγνωκ[24 litteras intercidisse docent Mah.-Sm. | ἀ̣πέγνωκ[α Mah.-Sm. | ο]ὐδὲ Mah.-Sm. | θέλε̣ι̣ν̣ Mah.-Sm.

---

3 εἰς γεωμέτρου cf. p. 2.
ἀπογράφομαι 'profiteor me rem vectigalem possidere', vox sollemnis. Iam Herodot. II 177 ἀποδεικνύναι ἔτεος ἑκάστου τῷ νομάρχῃ — ὅθεν βιοῦται. Diod. I 77, 5 servavit nomen sollemne huius declarationis, quae libello oblato fiebat: ἀπογράφεσθαι. ἀπογραφή sine dubio quotannis fiebat (Wilcken, Gr. Ostr. I 456—459).
οἰκόπεδον 'locus, in quo domus exstructa est'.
4 Aetate Romanorum de προσόδοις οἰκοπέδων legimus (Wilcken, Gr. Ostr. I 363 sq., 458).
5 ἀναγγέλλω hellenisticum idem fere quod Atticum ἀπαγγέλλω 'renuntio, refero, nuntio, dico'. Cf. Anz, Subsidia p. 27 sq.

3. EPISTULA POLYCRATIS AD PATREM CLEONEM.

P. Flind. Petr. II 11, 1. Asservatur in Collegio Trinitatis Dublinensi. Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. medii. (C. a. 252 a. Chr. Wilamowitz, Gr. Les. I 396.) — Ed. Mahaffy, The Flinders Petrie pap. II 11, 1 (cum imagine phototypica). (Antea publici iuris facta a Saycio in Hermathena nr. XVII, quem textum in I. volumine repetivit Mahaffy.) Edita et commentario instructa a Wilamowitzio Gr. Les. I 396 sq. Versionem huius papyri dedit idem vir doctus in libro Reden und Vorträge 251.

Epistula haec data est probabiliter Crocodilopoli (cf. l. 4 τὰ 'Αρσινόεια). De iisdem rebus agitur etiam P. Fl. P. II 16, 6 sqq. (= Nr. 4).

Πολυκράτης τῶι πατρὶ χαίρειν. καλῶς ποεῖς, εἰ ἔρρωσαι καὶ τὰ λοιπά σοι κατὰ γνώμην ἐστίν, ἐρρώμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς. πολλάκις μὲν γέγραφά σοι παραγενέσθαι καὶ συστῆσαί με, ὅπως τῆς ἐπὶ τοῦ παρόντος σχολῆς ἀπολυθῶ. καὶ νῦν δέ, εἰ δυνατόν ἐστιν καὶ μηθέν σε τῶν ἔργων κωλύει, πειράθητι ἐλθεῖν εἰς τὰ Ἀρσινόεια· ἐὰν γὰρ σὺ παραγένηι, πέπεισμαι ῥαιδίως με τῶι βασιλεῖ συσταθήσεσθαι. γίνωσκε δέ με ἔχοντα παρὰ Φιλωνίδου (δραχμὰς) ο΄· ἀπὸ τούτου τὸ μὲν ἥμυσυ εἰς τὰ δέοντα ὑπελιπόμην, τὸ δὲ λοιπὸν εἰς τὸ δάνειον κατέβαλον. τοῦτο δὲ γίνεται

---

1 *κατὰ γνώμην*, saepius *κατὰ λόγον* (= *κ. λογισμόν*), cf. Deißmann, Bibelstud. 209 ('nach Wunsch').

2 *παραγίνομαι* cf. notam ad P. Fl. P. II 40 a 17 (= Nr. 16).

συστῆσαι sc. *τῷ βασιλεῖ*. — *συνίστημί τινά τινι* 'commendo, introduco apud aliquem' ('vorstellen', 'przedstawiać'), cf. l. 4. Sic iam Xen. Anab. 3, 1, 8 et 6, 1, 23. Cf. Herwerden, Lex. gr. suppl. s. v. De introductione illa agitur etiam P. Fl. P. II 16, 6 (= Nr. 4).

ἐπὶ τοῦ παρόντος = *ἐν τῶι παρόντι*.

3 *σχολή* 'Studium' (Wilam.).

4 *τὰ Ἀρσινόεια* dies festi in honorem reginae Arsinoes, novae deae, celebrandi (Wilam.). Ad sollemnia illa regem adventurum esse Arsinoitae exspectabant. Cf. P. Fl. P. II 16, 13 (= Nr. 4): *ἀριθμὸν ἔσεσθαι ἐκ τῶν Ἀρσινοε[ίω]ν*.

5 *ἥμυσυ*. Sic constanter scribitur in papyris III. saec. a. Chr. Cf. Mayser, Gramm. ptol. Pap. I p. 14, Crönert, Mem. gr. 23, Schweizer, Perg. Iss. 99, Nachmanson, Magn. Iss. 67.

6 *ὑπολείπομαι* 'in posterum relinquo'; similiter iam Dem. *μαρτυρίαν εἰς τὸν ὕστερον λόγον, ἀναφοράν*. Sic Mahaffy: 'I have kept the half by me for necessaries.' — *τὰ δέοντα* 'res ad vitam sustentandam necessariae, alimentum', cf. P. Par. 38, 27 *ὅπως — ἔχω τὰ δέοντα καὶ μὴ διαλύωμαι τῶι λιμῶι*, P. Par. 26, 13 *κομισαμένων τὰ ἑαυτῶν καθ' ἡμέραν δέοντα* (cf. l. 6); P. Par. 27, 9 *τὴν καθήκουσαν ἡμῖν δίδοσθαι κατ' ἐνιαυτὸν εἰς τὰ δέοντα ὄλυραν* (= P. Par. 28, 7), Leemans, Pap. Lugd.-Bat. I 32. Aliter Wyse (in Mahaffii Addendis p. 4): 'I have paid as an instalment of interest' et Wilamowitz (Les.): „habe ich auf die Schuld (als Teilzahlung)

διὰ τὸ μὴ ἀϑροῦν ἡμᾶς, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν λαμβάνειν. γράφε δ' ἡμῖν καὶ σύ, ἵνα εἰδῶμεν, ἐν οἷς εἶ, καὶ μὴ ἀγωνιῶμεν. ἐπιμέλου δὲ καὶ σαυτοῦ, ὅπως ὑγιαίνηις καὶ πρὸς ἡμᾶς ἐρρωμένος ἔλϑηις. εὐτύχει.

8 *ὑγιαίνηις* Witk. ex im., Mah. -*ης* errore.

---

ausgegeben". (In libro Reden und Vorträge 251 Wilamowitz alterum explicandi modum sequitur: „davon habe ich die Hälfte für meine Bedürfnisse zurückbehalten, die andere habe ich auf meine Schulden verwendet". Proximum enuntiatum sic vertit idem vir doctus: „Zu denen kommt es, weil wir nicht auf einmal, sondern in kleinen Raten Geld beziehen".)

7 *ἀϑροῦν*. Forma contracta in Anonymi Iatricis pluries occurrit; volumina Hercul. constanter *ἀϑρόος* habent. Pap. Amh. II 79, 64 (II. saec. p. Chr.) *ἀϑρόον ἀργύριον* praebet. De orthographia horum fontium et auctorum cf. Crönert, Mem. gr. 166, qui tamen mendum Mayseri (Gramm. ptol. Pap. 1 p. 43) repetens e papyris Petrii duo exempla laudat, cum unum tantummodo exstet. In voluminibus Hercul. *ἀϑρόος*, non *ἄϑροος*, certe uno testimonio confirmatur (Crönert o. l. 150).

λαμβάνω sc. *τὴν σύνταξιν* salarium 'accipio' (Wilamowitz, Gr. Les.).

8 *ἐπιμέλου*, non *ἐπιμελοῦ*, in papyris enim *ἐπιμέλομαι* occurrit; cf. *ἐπιμελόμενος* P. Fl. P. II 4, 8 (ca. 250 a. Chr.), P. Par. 63, 18 (a. 165 a. Chr.), 42, 15 (a. 156 a. Chr.), *ἐπιμελό-* | [*μενο*]*ς* P. Fl. P. III 53 o, 7 (= Nr. 14), *ἐπιμελόμενοι* P. Grenf. I 62, 10 (a. 102 a. Chr.), 67 (a. 99 a. Chr.), II 61, 19 (a. 95 a. Chr.), al. Formam *ἐπιμελού*[*μενος* in P. Par. 63, 12, 100 (a. 165 a. Chr.) Letronne excusit, at ego in imagine *ου* dignoscere mihi non videor (an est *η*?). Cf. Crönert, Mem. gr. 223. Tituli aetatis Lagidarum contractae formae magis favent, cf. Schweizer Perg. Iss. 174, Nachmanson Magn. Iss. 154.

9 *εὐτύχει*. Hac voce claudebantur epistulae, quae ad personas superioris et amplioris conditionis mittebantur.

4. EPISTULA HOMINIS CUIUSDAM AD CLEONIS FAMILIAM PERTINENTIS AD CLEONEM MISSA.

P. Flind. Petr. II 16. Asservatur in Museo Britannico (nr. DL). Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. medii. — Ed.

Mahaffy, The Flinders Petrie pap. II 16 p. 54. Aliquot locos papyro denuo inspecta correxerunt Mahaffy-Smyly (Fl. Petr. pap. III 42 H 3 p. 112) et Wilcken (ibid. p. XVI).

Videtur esse epistula sive tertii alicuius filii Cleonis ad patrem sive vilici Cleonis ad dominum sive denique hominis alicuius cum Cleone eiusque familia familiaritatis vinculis coniuncti. Litterarum formae opinione Mahaffii scripturam Polycratis in mentem revocant, qua ex re idem vir doctus concludit epistulam ab homine conscriptam esse, qui familiae Cleonis fuerit. Est tamen Mahaffio teste scriptura haec minus elegans quam Polycratis scriptura. Certum est epistulam neque a Metrodora uxore neque a Philonide neque a Polycrate mitti. Epistulam esse Cleonis, id quod Mahaffy et Smyly dubitanter coniciunt, nequaquam est probabile, primum propter mendum orthographicum (*προσωφείλει* l. 12), tum quod scriptura huius epistulae plane differt a manu Cleonis, quam in P. Fl. P. II 42 b (= Nr. 9) habemus [1]), denique quod personae, cui epistula mittitur, tamquam ratio redditur omnium, quae ad familiam et rem familiarem spectant, et eius adventu res melius cessurae creduntur (l. 15), ut potius ad Cleonem epistulam mitti suspicandum sit.

Commemoratur in epistula annus 20 et, ut videtur, 21 Philadelphi, est igitur missa post a. 265 a. Chr. n.

Agitur in hac epistula de iisdem rebus atque in P. Fl. P. II 11, 2 (= Nr. 2), II 11, 1 (= Nr. 3), III 42 H 7 (= Nr. 5), qua ex re concludi potest omnes quattuor epistulas eodem fere tempore missas esse. Philonidis dona (l. 6 et 7) commemorantur in III 42 H 7, 2 sq. (= Nr. 5), *τὰ Ἀρσινόεια* (l. 7 et 13) in II 11, 1, 4 (= Nr. 3), pecunia, quam Polycrates a Philonide habet (l. 11), in II 11, 1, 5 (= Nr. 3), negotium, quod ad *τὸ οἰκόπεδον* pertinebat et hic iam absolutum esse dicitur (l. 8), idem sine dubio est, cuius in II 11, 2, 3 sq. (= Nr. 2) mentio fit, *γνῶσις* chrematistarum (l. 3) et in III 42 H 7, 8 (= Nr. 5) redit, denique Cleonis (?) adventus (l. 14 sq.) et in II 11, 1, 4 (= Nr. 3) exspectatur. Scripta esse tamen videtur haec epistula ante III 42 H 7 (= Nr. 5), cf. l. 6 *Φιλωνίδης —, ὧι εἰσιέναι ἔστιν [πρὸς τὸ]ν βασιλέα* cum III 42 H 7, 2 *ἤ]νεγκα — τῶι βασιλεῖ.*

Epistula Metrodorae (III 42 H 8 f = Nr. 6) et epistula Philonidis, qua patrem consolatur (II 13, 19 = Nr. 8), tempore reliquis posteriores sunt.

1) 'The hand is not at all like that of 584 b [= Nr. 9]. It is a fine, regular hand, with very few ligatures, while 584 b is written in a small, irregular, cursive hand' (Kenyon p. litt.).

initium deest.

ἔξω, ἀποστ[ελ]ῶ σ̣ο̣ι (? ?), νῦν [δὲ . .] παραγεν [. . . . .

πειράσομαι οὖν ἀμφοτέρας ἔχων παραγίνεσθαι. ἀναγκαῖον οὖν [. . . . .

παραμένειν διά τε τὴν γνῶσιν καὶ διὰ τὸ παρὰ Διογένει μη[. . . . .

ἐδόθησαν, ἐξέκειτο δὲ ἤδη τότε εἰς [. .]ρα καὶ τὸ εἰσόδιον ισ[. . . . .

ἐν τῶι Διονυσοδώρου [. . . . . .]ηρίωι, [περ]ὶ̣ ὧν συνέτ[αξ]ας καὶ οὐκ [. . . . .

γομένων, Φιλωνίδης δὲ [. . . . .], ὧι εἰσιέναι ἔστιν [πρὸς τὸ]ν βασιλέα [. . . . .

ἀξιόλογον διάλιθον, ἐστὶν δὲ τριτωνὶς καὶ ἄλλα δ[ῶρα . . . . 'Αρσι-

νόεια. διώικηται δὲ καὶ τὰ περὶ τὸ οἰκ[ό]πεδον εξω δ[. . . . . πρώτου

Mah.-Sm. ll. 2—6 supplent 13—15 litteras, at ll. 12 et 13, quae certo suppleri possunt quarumque altera 68, altera 67 litteras habet, lineis 2—6 litteras 16—22 supplendas esse docent **1** ἀποστ[ελ]ῶ suppl. Witk. | σ̣ο̣ι? Witk., [. . .]ωι . ι pap. teste Mah. | δέ Witk. **2** παραγίνεσθαι, ι in γι videtur certum (Kenyon p. litt.: „The letter in question is slightly damaged, but I think it is certainly ι"). **3** τό Wilck., τά Mah. **4** εἰς [ἐνέχ]υ̣ρα Wilhelm, at duas tantum litteras intercidisse testes sunt Mah.-Sm. **5**]ηρίωι [περ]ὶ̣ ὧν συνέτ[αξ]ας Sm.,]ορίωι [. . .]. ὧν δυνε[. .]αι Mah., qui tamen in hac pap. δυν, συν, ουν admodum similem formam exhibere monet | οὐκ Wilck., συν Mah. **6** δὲ [ὁ υἱός] Sm. | πρός Sm. et Witk. **7** διάλιθον Wilam. et Sm., διὰ λίθον Mah. | δ[ῶρα Sm. **8** διώικηται Sm., διώκηται Mah. | εξωδ[Sm., ἐξοδ[ια? Mah., an ἔξω δ[ὲ? Witk. | πρώτου

---

3 γνῶσις chrematistarum, v. P. Fl. P. III 42 H 7, 8 (= Nr. 5).
4 εἰσόδιον 'reditus' LXX (Mah.).

5 συντάσσω 'iubeo', cf. P. Fl. P. II 40 (b) 9 (= Nr. 15).
7 'Αρσινόεια cf. l. 13 et P. Fl. P. II 11, 1, 4 (= Nr. 3).

καὶ εἰκοστοῦ ἔτους καὶ εἰκοστοῦ ἐπιχ[ει]ρεῖ, ὃ ἔλαβεν [ ] περὶ πάντων [.......... μενος. καταβαλοῦμεν οὖν καὶ τοῦτ[ο, ἵνα μη]θὲν ἐνοχλῆται τὸ οἰκόπεδον [ ]... καὶ Πολυκράτης τὸ γινόμεν[ον] αὐτ[ῶι πα]ρὰ Φιλωνίδου ἕως τοῦ νῦν εἰς[μεχε]ὶρ γ' ὀλίγον τι αὐτῶι προσωφείλει, περὶ δὲ [τοῦ εἰ]κοστοῦ πρὸς σὲ παραγενέσθα[ι. ἠκούσ]αμεν ἀριθμὸν ἔσεσθαι ἐκ τῶν Ἀρσινοε[ίω]ν, οὐ μὴ[ν ἀλλ]ὰ πευσόμεθα ἀκριβέστερον. ἔγ[ραψα] οὖν σοι, ἵνα εἰδῇς, οὕτως δὲ ὑπολάμβανε εὐ[τονώ]τερ[ον] διοικεῖν [σοῦ παρόντος

Wilam. ll. **10—15** sub finem eas litteras plane oblitas ('expunged' Mah.) exhibent, quae a me uncis includuntur; papyrus ipsa nullum damnum tulit. **10** *τοῦτ[ο, ἵνα μη]θέν* Witk., *τούτ[ωι μη]θέν* Mah. **12** *προσωφείλει* sic edd. (errore?) | [*τοῦ εἰ-*] Mah.-Sm. | *ἠκούσ]αμεν* Witk., *ἐγράψ]αμεν* Mah. **13** *μὴ[ν ἀλλ]ά* Wilh. et Mah.-Sm. | *πευσόμεθα* Sm., *-μεσθα* Mah. **14** *εἰδῇς* Wilck., ... *ν* Mah. | *διοικεῖν [τὰ πάντα* Mah. **15** Videntur esse ultima verba epistulae (nisi quod *ἔρρωσο* intercidit). Mah. hac de re nihil adnotavit.

---

10 *καταβάλλω* de pecunia, v. P. Fl. P. II **11**, 1, 6 (= Nr. 3). 13 *τῶν Ἀρσινοείων*, cf. l. 7 et adn.

5. EPISTULA PHILONIDIS AD PATREM CLEONEM.

P. Flind. Petr. III 42 H 7. Asservatur in Collegio Trinitatis Dublinensi. Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. medii. — Edd. Mahaffy-Smyly, The Flinders Petrie pap. III p. **113**.

Φιλωνίδης τ]ῶι πατρὶ χαίρειν. εἰ ὑγιαίνεις καὶ τὰ λοιπ[ά σοι κατὰ γνώμην ἐστὶν, καλῶς ἂν ἔχοι, ὑγιαίνω δὲ

1 A Philonide hanc epistulam mitti docet P. Fl. P. II 16, 6 sq. (= Nr. 4). De manu Mah.-Sm. nihil adnotaverunt | *σοι — δὲ* suppl. Witk. Interciderunt, si recte supplevi, in dextra papyri

καὶ αὐτός. ἤ]ṿεγκα ⟨πρὸς⟩ τὸ Ἀφροδίσιον τῶι βασιλεῖ ἐν τοῖς [desunt fere 37 litterae

. . . .]*ṿαλίνην γενέσθαι καὶ ῥυτὸν τριτ*[*ων-* desunt fere 45 litterae

. . . . . . *κ*]*αὶ ὅσ*[o]*ν πενταπήχους ζώιον, ὃ γὰρ*[desunt fere 50 litterae

. . . . . .]*ι χορηγεῖν . . ṣσεν* [*α*]*ὐτὸς π*[o]*ịήσειν μοι γε-*[. . . .]*ạι*[desunt fere 38 litterae

ẹ[*ν*] *ṭῶị Ταvίτηι εἶ*[*ν*]*αι πο*[. . . . .]*ọι ἀποδοῦναι* [. . .]. *δων*[desunt fere 41 litterae

πόθεν δεῖ δοῦνα[*ι*]. *ẹ̓ὰν* [o]*ὖν σ*[*υν*]*τελέσωμαί τι, ἀποστελῶ π*[*ρὸς* desunt fere 37 litterae

γνῶσιν τὴν παρὰ τῶν χρηματιστῶν. ἐστὶ δὲ πάντα, ὡς θέλ[*εις* desunt fere 37 litterae

ἐπιστολὴν, ὅπως ἀν[. . . . . . .] . . *α σε καὶ μ̣εσ̣*[. . .] *εισαποσταλ*[desunt fere 37 litterae

οις ἀναγκạ[. .]*ην. εὐ*[*τύχει.*

In tergo:

Κλέωνι.

parte 39 litterae, ita ut integra linea 83 litterarum fuerit. Si pro *κατὰ γνώμην ἐστίν* (quae locutio in epistulis Polycratis occurrit) voces *εὖ χωρεῖ* (ut in Nr. 12) supplentur, fit linea 75 litterarum et desunt 31 litterae. Voces *καλῶς ἂν ἔχοι*, quae plerumque omittuntur, in epistula filii amantissimi vix defuerunt. 2 *καὶ αὐτός* suppl. Witk. | vocem *πρός* a scribente esse deletam unci apud Mah.-Sm. docent, errore tamen, ut puto, vox haec enim est necessaria (voluerunt fortasse editores indicare vocem *πρός* postmodo insertam esse) 3 de *τριτωνίδε* (P. Fl. P. II 16, 7 = Nr. 4) hic agi viderunt Mah.-Sm. 5 . . *ṣσεν* Mah.-Sm., an *ἔφησεν*? Witk. | *γε*[*νέσθ*]*ạι* Mah.-Sm. 7 *π*[*ρὸς*? Witk. 8 *θέλ*[*εις*· Witk., *θέλ*[*ω* Mah.-Sm.

2—3 De iisdem donis a Philonide regi Philadelpho, cum in homum Arsinoiticum venisset, oblatis agitur P. Fl. P. II 16 (= Nr. 4): *ἀξιόλογον διάλιον, ἐστὶν δὲ τριτωνὶς καὶ ἄλλα δ*[

3 *τριτωνίς* commemoratur in P. Fl. P. II 16, 7 (=Nr. 4); fortasse vas capite Tritonis ornatum.

8 Eius litis apud chrematistas habitae fit mentio in P. Fl. P. II 16, 3 (= Nr. 4).

5a. FRAGMENTA EPISTULAE PHILONIDIS AD PATREM CLEONEM.

P. Fl. P. III p. 113. Asservantur in Museo Britannico (nr. DXCIII). Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. medii. Incipiunt:

Φιλωνίδης τῶι πατρὶ χαί[ρειν.

Sunt adeo minuta, ut Mahaffy et Smyly vix digna esse putent, quae publici iuris fiant.

6. EPISTULA METRODORAE UXORIS AD CLEONEM.

P. Flind. Petr. III 42 H 8 f. Asservatur in Collegio Trinitatis Dublinensi. Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. medii. — Edd. Mahaffy-Smyly, The Flinders Petrie pap. III p. 115 una cum quinque fragmentis minutis, quae a me infra (Nr. 7) eduntur.

Et haec epistula et fragmenta illa eadem manu et in eodem papyri genere exarata sunt. Ex verbis: *Μητροδώρα Κλέωνι χαίρειν*, quae in fragmentis bis occurrunt, elucet et hanc epistulam a Metrodora mitti. Composuerunt eam editores ex sex papyri particulis, fibrarum cursum secuti.

desunt fere 30 litterae]*τατα φέρειν*
. . . .]*ρον τοῖς πράγμασιν τοῖς ἐν*
. . . .]. *η ἐφιλοτιμοῦ με παραγε-*
νέσθαι πρὸς σὲ καὶ] ἦλθον ἂν π[ά]ντα παραλιποῦσα, νυνὶ
δὲ ἐν φόβωι ε]ἰμὶ οὐ μετρίωι, πῶ[ς] τε σοὶ ἀποβήσε-
ται καὶ ἡμῖν. οἱ γ]ὰρ κυνηγοὶ οἱ πρωὶ παραγενόμενοι
τὰ γεγενημέ]να σοι ἐμοὶ ἀνήνγελλον, ὅτι ὁ βασι-
λεὺς ἐλθὼν εἰς τὴν Λί]μνην πικρ[ῶ]ς σοι ἐχρήσατο καὶ

4 et **5** suppl. Mah.-Sm., nisi quod pro *πρὸς σέ*, quod ego dedi, *σοι* legunt **6** suppl. Witk., *-ται, οὐκ οἶδα, οἱ γ]ὰρ* Mah.-Sm. **7—8** suppl. Mah.-Sm.

---

7 *ἀναγγέλλω*, cf. notam ad P. Fl. P. II **11, 2, 5** (= Nr. 2).

. . . .] . . . βεβληκέναι οὕτως α-
. . . .] λυποῦμα[ι . . . .] καλέσασα ἐπυνθα-
νόμην . . . .]τεακηκ[.]ιεν[. . . . . .]ν δὲ παραγενόμενος
. . . .]εσθαι ειο̣ . [. . . . .]ς ἀπέβη, ἐφ' οἷς
. . . .]α̣νεσαν ὁ βασιλεὺς αν̣[. . . .]ν̣[.]νουτευ-
. . . .]ι γῆν λήμψεσθαι τ[. . . . . . .]υν σαυ-
τ . . . .]δεκας εἰς μείζω φόβ[ον . .]ν, ἀλλὰ βελ-
τι . . . .] . ἐκείνων γένοιτ[ο ὡς] θέλω καὶ ὑ-
. . . .] . ο̤ς μοι ὡς [τ]άχιστα ἐκει

desunt fere 30 litterae] . . . . [
desunt 26—31 litterae ἵ]να δὲ προς τι
desunt 24—29 litterae] . . [. .]ω ἄνευ ἐμοῦ
desunt 23—28 litterae]ἡ̣μέρας κ' ἐκάθητο
ε . [desunt fere 20 litterae]μει οὐθὲν ποιῶν οὕτως
α[desunt fere 19 litterae] . οι οικονομοιεισθε καὶ
το . [desunt fere 24 litterae]μι, ὅπως μὴ † κει-
ηι ποιῶν [desunt fere 21 litterae]σ̣αι φαρμάκιον
δε σοι π[desunt fere 22 litterae 'Α]ριστοτέλους
ἀφεστα[desunt fere 25 litterae]α καὶ ῥάκος
λεπτὸν[ ]ς. (finis.)

13 *οὐ τευ-* (e. g. *οὐ τεύξηι*) vel *-νου τευ-* (vix *οὔτε ὑ-*) **16** *ὡς* Mah.-Sm.; an *ὧν?* **23** *οικονομοιεισθε* sic ediderunt Mah.-Sm.

7. FRAGMENTA EPISTULARUM METRODORAE UXORIS AD CLEONEM.

P. Flind. Petr. III 42 H 8 *a, b, c, d, e.* Asservantur in Collegio Trinitatis Dublinensi. Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. medii. — Edd. Mahaffy-Smyly, The Flinders Petrie pap. III p. 114 sq. (cf. quae papyro Nr. 6 praemittuntur).

Frag. *a* (Mah.-Sm.).

Μητροδώρα Κλέωνι χαίρειν. [εἰ ἔρρωσαι, καλῶς ἂν ἔχοι,
ἐρρώμεθ[α δὲ κ]αὶ ἡμεῖς. ἐγραψ̣[
π]αραγε[νέσθα]ι πρὸς σὲ γραψα[

Frag. *e* (Mah.-Sm.).

Μητρ]οδώρα Κλέ[ωνι χαίρειν.
. . . . σου θαυμαζ[
ποστ[.]τι Ἀπολλοδω[ρ
μετε[

Frag. *c* (Mah.-Sm.) (initia linearum):

. . . αιρωι το . [
πασαν τὸν ἀν[
τελείως ποιήσεις [
θ . . . [
δ . . . [
στεύειν α[
καὶ πο[
παρεν[
μηλα[
καὶ μακ̣[
μετε . [

Frag. *b* (Mah.-Sm.) (media pars columnae):

]θαι ἀλλα πολ̣[
]τροπον ακοιου[
]τύχηι δοκεῖτε[

Frag. *a* **1** suppl. Witk. **3** suppl. Mah.-Sm. Frag. *e* **1** suppl. Mah.-Sm. Frag. *b* **1** Πολ̣[υκράτης Mah.-Sm.

Frag. *d* (Mah.-Sm.) (exitus linearum):

]α̣ι̣ . . λ
] . ν καὶ
]ηι ἀπεσ-
]ωπον καὶ
]αφορ̣ . .

8. EPISTULA PHILONIDIS AD PATREM CLEONEM.

P. Flind. Petr. II 13, 19. Asservatur in Museo Britannico (nr. DXLV). Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. medii. (Ca. a. 252 a. Chr. Wilamowitz, Gr. Les. I 396). — Ed. Mahaffy, The Flinders Petrie pap. II 13, 19, Wilamowitz, Gr. Les. I 397. Versionem huius papyri dedit idem vir doctus in libro Reden und Vorträge 252. Nonnullos locos correxerunt in Fl. P. III papyro inspecta Mahaffy-Smyly (p. 113) et Wilcken (p. XVI).

initium intercidit.

. . . .]. . νον ἔχων [. . . . .

. . . .]αις, οὕτω γὰρ [ἔστα]ι τυχεῖν καὶ τὸν

ὕστερον χ]ρόνον εὐιλάτου τοῦ βασιλ[έως. οὐ] μὴν οὐθὲν ἐμοὶ

3 οὐ] μὴν Wilam., ἦ] μὴν Mah.

---

2 Philonides opinione Wilamowitzii suaserat patri, quo modo in regis gratiam rediret.

3 εὐίλατος 'propitius' = ἵλεως (imprimis in locutione εὐιλάτου τινὸς τυχεῖν), hoc loco de rege, alias de deo; LXX Ps. 98 [99], 8 et 1 [3], Esra 8, 53 (ubi εὐ. τυχ.), CIA. III 73 sq. (titulus aetate Romana non superior) εὐίλατος γένοιτο ὁ θεός, tit. Cnidi ap. Collitz, Dial. iss. 3543, 4 εὐίλατα αὐτῷ εἶ (= εἴη), ibid. 3535, 4 μὴ τύχηι εὐιλάτου Δάματρος καὶ κούρας, 9 μὴ τύχοι — εὐιλάτων. Cf. Deißmann, Bibelstud. 119, Neue Bibelstud. 86; Herwerden, Lex. gr. suppl.

ἔσται με]ῖζον ἢ σοῦ προστατῆσα[ι τὸν] ἐ[π]ίλοιπον βίον, ἀξίως
μὲ]ν σοῦ, ἀξίως δ' ἐμοῦ, καὶ ἐάν τι τῶν κατ' ἄνθρωπον γίνηται,
τυχεῖν σε πάντων τῶν καλῶν· ὃ ἐμοὶ [μ]έγιστον ἔσται καλ{λ}ῶς σου
προστατῆσαι καὶ ζῶντός σου καὶ εἰς θεοὺς ἀπελθόντος. μάλιστα
μὲν οὖν τὴν πᾶσαν σπουδὴν πόησαι [το]ῦ ἀφεθῆναί σε διὰ τέλους·
εἰ δ' ἄρα μὴ ὁρᾶις ὂν δυνατόν, «κατ'» αὐτήν γ[ε τὴ]ν ἀνα[χώ]ρησιν τοῦ
ποταμοῦ, καθ' ὃν χρόνον οὐθείς ἐστιν κίνδυνος, ἀ[λλ'] ἔσται καὶ
Θεύδωρον καταλειφθέντα ταὐτὸ ποεῖν, ὅπως τ[οῦτό]ν γε
τὸν χρόνον παρεπιδημῆις. τοῦτο ⟨*δ'*⟩ *ἔχε τῆι δια[νοία]ι, ὅτι*

4 *ἔσται* suppl. Wilam. | *τὸν] ἐ[π]ίλοιπον* Wilck. (p. litt., ap. Mah.-Sm. errore *ἐ[π]ί[λοιπον]*), *εἰς τὸν] λοιπόν* Wilam., *τόν σου] λοιπόν* Mah. **5** *δ' ἐμοῦ* Witk. Prodr., *δε μου* Mah. | *γίνηται* certum (non *γένηται*) Keny. (p. litt.) **6** *καλλως* pap. testibus Mah.-Sm. **8** *ποησαι* Mah.-Sm. **9** *αὐτήν γ[ε τὴ]ν* Wilck., qui ante *αὐτήν* vocem *κατὰ* omissam esse iure conicit; *αὐτὴν [κατὰ τὴ]ν* Wilam., *αὐτὴν [περὶ τὴ]ν* Mah. **10** *ἀ[λλ'] ἔσται* Wilam., *ἀ[ναγ]εσται* (= *ἀνάγεσθαι*) Mah. **11** *ταὐτοποεῖν* Mah. **12** ⟨*δ'*⟩

---

4 *προστατέω τινός* 'praesidio sum, curam gero'.

8 *ἀφεθῆναι* sc. *τῆς ἀρχῆς*; *ἀφίημι* vox sollemnis de missione militum.

διὰ τέλους Wilamowitz: 'für immer' (Reden 252); *δ. τ.* = *διὰ παντός* iam apud Atticos.

9 *ἀναχώρησις*. Diod.: *ὁ ποταμὸς τὴν ἀναχώρησιν ποιεῖται.*

11 *Θεύδωρον*, vicarius Cleonis, qui postea ei in munere successit.

12 *παρεπιδημέω* in titulis et apud auctores 'ad tempus commoror', 'temporarium do-

οὐθέν σοι μὴ γενηθῆι λυπηρόν, ἀλλὰ πᾶν ἐ[μοὶ ἔστ]αι πεφρον-

τισμένον τοῦ σε γενέσθαι ἄλυπον. [ἔρρωσο.

ἔχε Mah.-Sm. **14** post *ἄλυπον* dubitanter [*πάντως* Mah., at nihil intercidit (ut et Wilck. testatur) | [*ἔρρωσο* (Witk.) vel *εὐτύχει*, ut Wilam.

micilium habeo'. Sic frequenter de peregrinis, *ξένοι*, quorum alii *κατοικοῦσι* (stabili domicilio habitant), alii *παρεπιδημοῦσι*. Egit de hac voce Am. Peyron, Pap. Taur. II 50 sq. Similiter *παρεπίδημος* (P. Fl. P. II 23 anni 238/7 a. Chr. et P. Fl. P. I 19 anni 225 a. Chr., LXX Gen. 23, 4 et Ps. 38 [39] 13, N. T., Polyb. et Athen.); cf. Deißmann, Bibelstud. 146 sq. Cf. *ἐπιδημέω* P. Par. 26, 4 *ὑμῖν ἐπιδημήσα[σι]ν ἐν Μέμφει* (de rege et regina) *καὶ ἀναβᾶσιν εἰς τὸ ἱερόν*. Hic de adventu et temporario domicilio in loco, quo Philonides commoratur (Wilamowitz, Les.).

13 *ἐγενήθην*. De hac forma, in papyris, in N. T., apud Iosephum obvia, cf. Schweizer, Perg. Iss. 181, Nachmanson, Magn. Iss. 168 et auctores, qui illis locis citantur.

οὐθὲν — μὴ γενηθῆι = *οὐ μὴ γ. οὐθέν* (Wilamowitz l. l.). Cf. *οὐδεὶς — μὴ ὠφειλήσηι* P. Alex. 4, 9 sq. (= Nr. 24), *γίνωσκε, ὅτι — οὐ μὴ εἰσέλθω* P. Par. 49, 35 (= Nr. 29), Blass, Gramm. d. neutest. Gr.² 214.

ἔσται πεφροντισμένον. Raro Lagidarum aetate hunc in modum futurum pass. circumscribitur. Cf. *ἔσῃ κεχαρισμένος* P. Tebt. 56, 16 (= Nr. 45) (saec. II.).

14 *τοῦ — γενέσθαι* gen. finalis (Wilamowitz l. l.).

9. EPISTULA CLEONIS AD PAEONEM.

P. Flind. Petr. II 42b. Asservatur in Museo Britannico (nr. DLXXXIV b). Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. medii. — Ed. Mahaffy, The Flinders Petrie pap. II 42b, denuo collatam Mahaffy-Smyly, P. Fl. P. III 42 J (p. 116). Nonnullos locos papyro inspecta rectius enucleavisse videtur Wilcken apud Mah.-Sm. p. XVI. Versionem huius papyri dedit Wilamowitz Reden und Vorträge 252 sq.

Κλέων Παίονι χαίρειν. ἀπ[όστει-

λόν μοι τὴν ὄνον, χρέαν γὰρ

ἔχομεν ⟨αὐτῆς⟩ πρὸς τ[ὸ] τὸν χόρτον {{τ[ὴν

1 *ἀπ[όστει | λον* Mah.-Sm. **2—3** *γὰρ | ἔχομεν* Mah.-Sm. | *αὐτῆς* (incertum, vox enim a scribente correcta) Wilck., *εὐθέως*

ταχίστην κομισθῆναι }} ⟨ε̣ἰ̣σ̣κομίσαι⟩,
εἰμὶ γὰρ πρὸς τῶι ἀποδημεῖν . . . . .
δω. *ἔρρωσο.*

Mah.-Sm. ('möglich' Wilck.) | *πρὸς τ[ὸ]* Wilck., . . *ρ* . . . Mah.-Sm. **3—4** {{*τ[ὴν ταχίστην κομισθῆναι*}} ⟨*διακομίσαι*⟩ Mah.-Sm., Wilck. potius *εἰσκομίσαι* legendum esse putat. Scripserat igitur Cleo primum: *χρ. γὰρ ἔ. πρὸς τὸ τὸν χόρτον τὴν ταχίστην κομισθῆναι* (sine *αὐτῆς*?), tum mutavit in: *χρ. γ. ἔ. αὐτῆς πρὸς τὸ τὸν χ. ε̣ἰ̣σ̣κ.* **5** nulla lacuna in fine (Mah.-Sm.)

10. EPISTULA PHILONIS AD CLEONEM.

P. Flind. Petr. III 42 G 9. Asservatur in Collegio Trinitatis Dublinensi. Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. medii. — Edd. Mahaffy-Smyly, The Flinders Petrie pap. III p. **111**.

Φί]λ̣ων Κλέωνι
χαί]ρειν. καθάπερ
ἔγρα]ψας, ἀπέσταλκά σοι
. . . .] . . . . ν γεγραμ-
μ . .] . . . ., ὥσπερ σὺ ἠβού-
λου], καὶ εἰς τὸ λοιπόν,
ἐ]ά̣ν̣ τινος χρείαν ἔχῃς,
. . .] . ας ἡμᾶ̣ς ἐπίσ-
τ]ελλε, ποιήσομεν γὰρ
πάντα. οὐδὲ γὰρ
τοῖς . . [. . . . . . .

cetera desunt.

4—5 an *τὴν ἐ]π̣ι̣σ̣τ̣ο̣λ̣ὴν γεγραμ*|*[μέν]η̣ν̣ . .,* *ὥσπερ* (cf. P. Fl. P. III 53 k = Nr. 20) vel *τὴν ἔ]ν̣τ̣ε̣υ̣ξ̣ι̣ν*? Witk. **8** an *π]ρ̣ὸ̣ς*? (aut particip.?)

B. RELIQUAE EPISTULAE
III. SAECULI.

Universae hae epistulae, excepta pap. Passalacqua (= Nr. 25), in nomo Arsinoitico repertae sunt.

11. EPISTULA DIOSCURIDIS AD DIOPHANEM, STRATEGUM NOMI ARSINOITICI.

P. Flind. Petr. II 2, 3. Asservatur in Museo Britannico (nr. DVII). Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. medii (cf. infra). — Ed. Mahaffy, The Flinders Petrie pap. II 2, 3 (cum imagine phototypica). Servatae sunt particulae papyri sinistra et dextra; pars media intercidit. Egerunt de hac papyro Wilhelm, Z. f. ö. G. 1894 p. 910, tum, papyro iterum collata, Mahaffy-Smyly, The Flind. Petr. pap. III p. 58 (Nr. XXVIII c) et Wilcken (P. Fl. P. III p. XIV).

Videtur esse *ἐπιστολὴ συστατική*.

Annus 25, qui in papyris ad Diophanem spectantibus (velut in hac epistula) commemoratur, potest esse annus et Philadelphi et Euergetis. Mahaffy (P. Fl. P. II praef. p. 8) annum 25. Philadelphi praeferebat, contra Grenfell papyros illas temporibus Euergetis tribuit (Grenfell, The revenue laws 161 sq.). Grenfellio assensus est Wilamowitz (Reden und Vorträge 238). Wilcken (Gr. Ostr. I 186) et Mah.-Sm. (P. Fl. P. III p. 58 et 60) tempus Philadelphi tuentur. Quos secutus sum.

*Διοσκουρίδης Διοφάνει τῶι πατρὶ χαίρ[ειν. εἰ ἔρ-
ρωσαι καὶ ἐν τοῖς ἄ]λλοις ἀλύπως ἀπαλ-*

1 suppl. Wilhelm.

---

1 *τῶι πατρί* tituli causa poni videtur, cf. l. 11 (Wilck.). *ἀπαλλάσσω* cf. Theophr. char. 8 p. 132 P *τῶν τοιούτων ἀνθρώπων τεθαύμακα, τί ποτε βούλονται λογοποιοῦντες· οὐ γὰρ μόνον ψεύδονται, ἀλλὰ καὶ ἀλυσιτελῶς ἀπαλλάττουσι*, ubi *ἀπ.* a Wilhelmo (Z. f. ö. G. 1894 p. 910) contra Nauckium

λάσσεις, εἴη ἄν, ὡς ἐγὼ τοῖς θεοῖς εὐχόμεν[ος διατελῶ,
καὶ αὐτὸς δ' ὑγί]ạινον. Ἀσκληπιάδης
ὁ ἀποδεδωκώς σοι τὴν ἐπιστολήν ἐστιν ἀ[δελφός μου
. . . . *ἕν]εκεν ἀναπλέων*
. . . .
. . . . *ἐὰν π]ερί τινός σου χρείαν*
ἔχηι . . . .
. . . . *]ηι ἀπανγέλλειν τοῖς*
. . . .
. . . . *εὐτύχει. (ἔτους) κε′] φαμενὼθ ια′.*

In tergo:

litteris grandioribus: *Διοφάνει* — litteris minoribus: *[π]ερὶ Ἀσκληπιάδου*

sequitur litteris minutis:

(ἔτους) κε′ ἀπελλαίου ια′ φαρμοῦθι ς′
Διοσκουρίδọụ ἐ(πιστολὴ) περὶ Ἀσκλη-
Διοφάνει] στρατηγῶι
-π[ιά]δου τοῦ ἀποσ(ταλέντος) ἀδελφοῦ.

2 suppl. Wilhelm, male Smyly: *θέλω ἐγὼ δὲ καὶ αὐτός* | *εσχομεν[* falso Mah. **3** *ἀ[* Wilck. et Sm.; *ἀ[δελφός μου* dubitanter Wilck. coll. l. **11**; idem dubitanter *σοῦ ἕν]εκεν* **4** sq. *ἐάν* et *ἔχηι* suppl. Witk. (vel *εἰ* et *ἕξει*) **5** *]ηι* exitus coniunctivi, ni fallor **6** *εὐτύχει. (ἔτους) κε′* suppl. Witk. | *ια′* Mah. II. praef. p. 28 **8** *φαρμοῦθι ς′*, quod dubitanter legerat Mah., certum esse testatur Sm. **9—11** Wilck.; Mah.: *Διοσκουρίδης περὶ Ἀσκλη* | *πιάδου] στρατηγῶι* 'and an illegible line' **10** linea haec postea inserta esse videtur.

et Dielsium (Theophrastea p. 9) hanc vocem in *πλάττουσι* mutantes defenditur.

3 Cf. P. Passal. 2 sq. (= Nr. 25) *Μ . . . ς ὁ ἀποδιδούς σοι τὴν ἐπιστολήν ἐστιν Φίλωνος ἀδελφὸς κτλ.*

7 sqq. Aetate Lagidarum in parte epistulae aversa nihil nisi nomen eius, ad quem epistula mittitur, poni solet. Raro, quemadmodum hoc loco, aliquid insuper additur. Cf. Gerhard, Untersuchungen p. 36 nota 101.

9 $\bar{ε}$ = *ἐπιστολή* (Wilck.).

11 *ἀποσ̄* = *ἀποσταλέντος* (Wilck.).

12. EPISTULA PERSONAE, CUIUS NOMEN INTERCIDIT, AD PATREM DIOSCURIDIS.

P. Flind. Petr. II 2, 4. Asservatur in Muséo Britannico (nr. DVIII). Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. medii (ut docet Nr. 11). — Ed. Mahaffy, The Flinders Petrie pap. II 2, 4, qui tamen iniuria epistulam hanc ab uxore et liberis ad Diophanem mitti coniecerat. Dioscurides (l. 3) videtur esse idem, a quo epistula praecedens mittitur. Nonnullos locos correxit Smyly in P. Fl. P. III p. 59.

Epistula *συστατική* esse videtur.

. . . . *χαίρειν· εἰ ἔρρωσαι] καὶ ἡ θυγάτηρ σου καὶ τὰ παιδία*
αὐτῆς καὶ τἄλλα σοι κατὰ λόγον χ]ωρεῖ, εἴη ἄν, ὡς ἡμεῖς τοῖς θεοῖς
εὐχόμεθα, ὑγιαίνω δὲ καὶ] αὐτὸς καὶ Διοσκουρίδης ὁ υἱός σου.
. . . . . . *ὁ ἀποδεδωκώς σοι τ̣ὴν ἐ]πιστολὴν συνεστάθη ἡμῖν ὑπὸ*
. . . .*]ας χρείαν ἔχων [τοῦ] γράψαι πρὸς σὲ*
. . . . *προ]σπορεύηταί σοι, εὐχαριστήσεις μοι,*
περὶ ὧν ἂν αὐτὸς παρα]γίνηται, δι' ἡμᾶς πεπολυωρημένος,

L. 3 docet in parte papyri sinistra non minus quam 17 litteras (20, si *καὶ* suppletur) in quavis linea intercidisse (fere 29 opinione Smylii). 1 suppl. Witk.; *εἰ ἔρρωσαι σὺ* spatium excedere videtur; uxoris nullam fuisse mentionem spatium docet. Ante l. 1 non excidit integra linea (quod initio suspicabar) Kenyone teste (p. litt.) 2 *κατὰ λόγον* Wilhelm Z. f. ö. G. 1894 p. 910 4 suppl. Witk. cll. P. Fl. P. II 2, 3, 3 (= Nr. 11); potest esse etiam *ὁ ἀποδιδούς*, cf. P. Passal. 2 (= Nr. 25); praecedebat nomen tabellarii 5 [*τοῦ*] suppl. Witk. | *σοι* erasum (Sm.) 6 *προσ]πορεύηται* Witk. et Wilck. | *εὐχαριστήσεις* Sm., -*στηθείς* Mah. 7 *περὶ ὧν ἂν αὐτὸς*

7 *πολυωρέω* 'magni facio, valde curo' (Aeschin., Aristot., alii).

μάλιστα δὲ σαυτοῦ ἐπι]μελόμενος, ἵνα, ὡς ἂν συμμείξωμεν,
. . . .]τὸ σῶμα. *ἔρρωσο.*

παρα]γίνηται Witk. cll. P. Goodsp. 4, 11 sq. (= Nr. 42) | *πεπολυωρημένος* Wilam. et Wilck., *γε πολυωρημένος* Mah. 8 *μάλιστα δὲ σαυτοῦ? ἐπι]μελόμενος* Witk. cll. P. Goodsp. 4, 13 sq. (= Nr. 42) | *συμμείξωμεν* Sm., *συμμε . . . . μεν* Mah. 9 *]τὸ σῶμα* Sm., *πρ]όσθεμα?* Mah.

---

9 Exciderunt verba: 'bene te valentem aspiciam' (*ἐρρωμένον σε ἴδω?*).

13. EPISTULA ALCAEI VILICI AD SOSIPHANEM DOMINUM.

P. Flind. Petr. I 29. Asservatur in Collegio Trinitatis Dublinensi. Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. (aet. Ptolemaei II. vel III.). — Ed. Mahaffy, The Flinders Petrie pap. I 29 (cum imagine phototypica). Cf. Mah.-Sm. P. Fl. P. III p. 149. Egit de hac epistula breviter eiusque versionem dedit Wilamowitz, Reden und Vorträge 245 sq.

Ἀλκαῖος Σωσιφάνει χαίρειν.
χάρις τοῖς θε<ο>ῖς πολλή, εἰ ὑγιαί-
νεις, ὑγιαίνει δὲ καὶ Λώνικος.
πεφύτευται δὲ καὶ ἡ ἄμπε-
λος πᾶσα — πυθμένες
τριακόσιοι — καὶ τὰ περὶ τὴν
ἀναδενδράδα. τὸ δὲ ἔλαιον

1 *Ἀλκαῖος* Sm., . . . *ιων* Mah. 5 ante *πυθμένες*, ni fallor,

---

3 *Λώνικος* videtur ex *Λεώνικος* esse contractum. Wilamowitz (l. l.) formam etiam mendo ortam esse posse putat.

7 *ἀναδενδράς*. De *ἀναδενδράσιν* cf. lex Philadelphi de reditibus (Grenfell, The revenue laws, praef.).

δέδωκεν χοῦς ϛ΄. τούτων
ἔχει Δύνις γ΄. ἐχρησάμην
δὲ καὶ παρὰ Δύνεως ἀρτά-
βας δ΄ κριθοπύρων αὐτοῦ
ἐπαγγελλομένου καὶ φιλοτίμου
ὄντος. γίνωσκε δὲ καὶ ὅτι
ὕδωρ ἕκαστος τῶν ὁρών«των» τὴν
ἄμπελον φυτευομένην, πρότερον
δεῖν φασιν ὑπάρχειν.

continuatur in parte aversa:

ὀχετεύομεν δὲ καὶ ποτίζομεν
εὐθὺς τὰ πρῶτα |||.
ἔρρωσο.

vestigium litterae erasae **14** *ορων* pap., *ὁρών«των»* Witk. et Mah.-Sm., *τῶν «ἐπιχωρίων» ὁρῶν* Wilam. **16** inter *υ* et *π* est spatium vacuum, in quo nonnulla evanuisse videntur; *[α]ὐ[τῆι* supplebam ego, *ὑ[γρὰν* Diels, *ὕ[δωρ* Wilam., at Mah.-Sm. in spatio nullas fuisse litteras testantur **18** *εὐθύς* Wilam., Diels, Witk., *ἔτους* Mah. falso | post *τὰ πρῶτα* tres lineolae rectae apparent; quae quid sibi velint, ignoratur (Diels: *τρία* sc. *τμήματα*).

---

9 *χράομαί τι παρά τινος* 'mutuor, mutuum sumo aliquid ab aliquo'.

11 *κριθόπυροι* hordeum et triticum, quod una commixtum serebatur (Grenfell-Hunt, The Fayûm towns p. 247). Aliter Mah.: 'bearded wheat'. Recurrit P. Fajûm (Fayûm towns) 101, 3, 4; verso 2, 5 et P. Alex. in Arch. f. P. 1, 174.

12 *ἐπαγγέλλομαι* (Att.) 'offero, operam meam ipse profiteor, mea sponte promitto'.

φιλότιμος 'studiosus'.

17 *ὀχετεύω* 'canales fodio' (Wilam.); alias 'derivo, averto' aquam (*ποταμόν* Hdt., Dion. Hal.).

ποτίζω 'irrigo' N. T., Lucian. Cf. *ποτισμός* P. Fl. P. II 9, 4 (a. 240 a. Chr.) et LXX Proverb. 3, 8 Aquila (Deißmann, Bibelstud. 152).

18 *τὰ πρῶτα* 'für den Anfang' (Wilam.).

14. EPISTULA PERSONAE, CUIUS NOMEN INTERCIDIT, AD SOSIPHANEM.

P. Flind. Petr. III 53 o. Asservatur in Collegio Trinitatis Dublinensi. Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. — Edd. Mahaffy-Smyly, The Flinders Petrie pap. III p. 153.

Est fortasse idem Sosiphanes, ad quem epistula praecedens mittitur.

. . . .] Σωσιφάνει
καὶ] τ̣ῆι γυναικὶ καὶ τ̣ῶι
π]α̣ιδίω̣ι̣ χ[α]ίρειν. εἰ ἔρρω-
σαί] τε καὶ τἄλλα σοι κατὰ
γ]νώμην ἐστίν, [θ]εῶι πλεί-
στ]η χάρις, ἔρρωμαι δὲ καὶ αὐτό[ς.
καλῶς οὖν ποιήσεις] ἐπιμελό-
μενό]ς τε σαυ[τοῦ] καὶ ἐπιστε-
desunt fere 12 litterae *ὧ]ν ἂν ἔχηις*
cetera desunt.

Supplev. Mah.-Sm., nisi quod l. 4 *ἔρρω|σαι]* correxi (Mah.-Sm. *ἐρρῶ|σα]τε*) 9 an *ἐπιστέ|λλων ἡμῖν περὶ ὧ]ν ἂν ἔχηις χρείαν* . .?

15. EPISTULA DOROTHEI AD THEODORUM.

P. Flind. Petr. II 40b. Asservatur in Collegio Trinitatis Dublinensi. Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. (a. 7 Ptolemaei II. vel III.). (Wilamowitz a. 7 Ptolemaei III., i. e. a. 240, probabiliorem esse putat.) — Ed. Mahaffy, The Flinders Petrie pap. II 40b (cum imagine phototypica). Cf. praef. Mahaffii in Grenfellii The revenue laws p. XLI et Mah.-Sm. P. Fl. P. III p. 149. Egit de hac papyro breviter eiusque versionem dedit Wilamowitz, Reden und Vorträge 245.

Dorotheus est vel vilicus Theodori vel fundi conductor. Mahaffy (praef. in Revenue laws l. l.) Theodorum publicanum esse conicit, sed *γινομένου σοι γλεύκους* l. 7 sq. parum mihi hanc opinionem commendare videtur. Exspectaretur potius *γινομένου τῶι βασιλεῖ.*

Δωρόθεος Θεοδώρωι
χαίρειν. γίνωσκέ με
τρυγήσοντα τῆι θ'
τοῦ παῦνι. καλῶς οὖν
ποιήσεις ἀποστείλας
τινὰ <τῆι η'>, ὃς ἐπακολουθή-
σει <τῆι ἐγχύσει> τοῦ γινομένου σοι
γλεύκ<ους>, ἢ γράψας μοι,
πῶς συντάσσεις.
ἔρρωσο. (ἔτους) ζ' παῦνι δ'.

In tergo (litteris grandioribus):
Θεοδώρωι.

7—8 *ους* vocis *γλεύκους* supra lineam additum; primo exaraverat *ἐπ. τῶι γινομένωι σοι γλεύκει*, tum mutavit in: *ἐπ. τῆι ἐγ. τοῦ γινομένου σ. γλεύκους* (Mah.-Sm.).

6 *ἐπακολουθέω* 'comitor', hoc loco 'adsum', ut rem aliquam inspiciam. Cf. P. Fl. P. II p. [7] inf. l. 5 *ἐπακολουθείτω* (sic Wilcken) *δέ τις παρὰ σοῦ τῆι ὀμ[..*, P. redituum 57, 22.

16. EPIST. MANREOS AD HOMINES AEGYPTIOS IN COLONIA QUADAM AD MARE RUBRUM COMMORANTES.

P. Flind. Petr. II 40 a. Asservatur in Museo Britannico (nr. DLXXXII). Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. (a. 24 Ptolemaei II. vel III.) (Wilamowitz a. 24 Ptolemaei III. = a. 223 esse credit). — Ed. Mahaffy, The Flinders Petrie pap. II 40 a. Nonnullos locos papyro inspecta correxerunt Smyly et Wilcken in P. Fl. P. III p. 149 et p. XVII. Egit de hac papyro eiusque versionem dedit Wilamowitz, Reden und Vorträge 244 sq. Papyrus in tres partes diffracta erat. In utraque fractura una vel plures lineae interciderunt (Mah. p. 136).[1]

Homines Aegyptii, ad quos epistula mittitur, aut sunt elephantorum venatores aut stipendia in colonia illa merent.

1) *Ἡ ἐλεφαντηγός* (l. 26) cum interiit, non elephantis onusta redibat, quemadmodum Mahaffy vult, sed fortasse coloniae illi meridionali frumentum ferebat.

Μάνρης Νεκτένιβι, <Ἀτίβει> Πετο[,
Αμακ . . ει, Α . . . ίνει <Ὥρου>, Τεῶτ[ι,
Ἐριεῦτι, . σον . εωτυι Πετ[,
Πάσιτι?, Πετεχῶντι Αων?[,
Ὥρωι, Ζακε[. .]οτι, Βερενι[κ
. . . .]ωι τοῖς τ̣[. . . .]ς πολίταις
πᾶσι χαίρειν. εἰ ἔρρωσθε
πάντες, καλῶς ἂν ἔχοι, ὑγιαίνο-
μεν δὲ καὶ αὐτοί. παραγενομε[ν. .
[. . . . .]
(papyrus hoc loco diffracta; intercidit una vel plures lineae)
ἡμ[. . . . .]σιν
οιλ[. . . . . . .]σαι κατ[. . . . .
μὴ οὖν ὀλιγοψυχήσητε,
ἀλλ' ἀνδρίζεσθε, ὀλίγος
γὰρ χρόνος ὑμῖν ἐστιν, ἑτοιμά-
ζεται γὰρ ἡ διαδοχὴ
καὶ οἱ [κ]υνηγοὶ ἐπιλελεγμένοι
εἰ[σὶν οἱ] μέλ[λο]ντες παραγενέσ-
θ[αι με]τὰ τοῦ στρατηγοῦ.
παρέσονται δ[ὲ ὑμῖν] καὶ ἐξ Ἡ-

2 *Αμακ . . ει*, cf. *Ἄμακλις* P. Goodsp. 30 **3** *. σον . εωτυι*, cf. *Τσονεσόντει* (dat.) Wilck. Gr. Ostr. nr. 599 et 1581 **6** vestigia post *τοῖς* neque ad [*ἄλλοι*]*ς* (Sm.) neque ad [*ἰδίοι*]*ς* (Wilhelm Z. f. ö. G. 1894 p. 910) quadrant teste Wilckeno, qui primam litteram *τ̣* esse putat **16** [*κ*]*υνηγοί* Wilcken et Wilam., Reden 245, parum recte [*οἱ*] *ὀνηγοί* Mah. et Crönert (Arch. f. P. 1, 214) **17** *οἱ*] Wilam. et Wilck. **19—20** *παρέσονται*

---

17 *παραγίνομαι*. Ad exprimendam notionem „adveniendi in aliquem locum", ubi vetustiores verba *ἀφικνοῦμαι, ἔρχομαι, ἥκω* sim. usurpant, sermo communis vulgo *παραγίνομαι* ponit. Rara ceterorum verborum exempla congessit ex Polybio et titulis saec. III—I Glaser, De ratione 36 sq.

ρώων πόλε[ως] . . [. . .]εια
συντόμως ἄγοντα μ̣η̣ πυρῶν
καὶ ἡ ἐλεφαντηγὸ[ς] ἡ ἐν Βερε-
νίκηι τέλος ἔχει καὶ αὐτή
[. . . . .]
(papyrus hoc loco diffracta; intercidit una vel plures lineae)
γράψατέ μοι, τί[ς παρ' ὑ]μῖν
τιμὴ ἐγένετο τοῦ σίτου,
ἀφ' οὗ ἡ ἐλεφαντηγὸς κατε-
ποντίσθη, καὶ περὶ ὑμῶ[ν
ἐντείνεσθε, ἕως ἂν ὑγιαί-
νοντας ὑμᾶς ἴδωμεν.
ἔρρ(ωσθε). (ἔτους) κδ'
φαῶ]φ[ι] ιδ'.

Sm., -*έσται* Mah. | *δ[ὲ ὑμῖν] καὶ ἐξ Ἡ|ρώων πόλε[ως] . . [. . .]* Wilck., *δ[ὲ . . . .] καὶ ἐξαι|ρέτου πόλε[. . . . . . .]* Mah. An *πλ]ο̣ῖα?* **21** *ἄγοντα . . πυρῶν* Wilck., qui ante *π.* litteras *μ̣η̣* dubitanter legit; parum recte *ἡμερῶν* Sm., *μηασων* Mah. **22** *ἐλεφαντηγὸ[ς]* Wilck., *ἐλεφάντ[ων θήρα]* Mah. **24** *τί[ς παρ' ὑ]μῖν* Wilam., Reden 245, *τί[ς ἡ? παρ' ὑ]μῖν* Wilhelm l. l.

---

20 De frumento Heroonpoli adventuro agi hic recte observavit Wilcken (P. Fl. P. III p. XVII).

23 *τέλος ἔχει = τετέλεσται*, cf. P. Leid. U 3, 20 (saec. II. a. Chr. pars prior) *τέλος ἔχει πάντα παρὲξ* (praeter) *τῆς ἐπιγραφῆς*.

28 *ἐντείνομαι περὶ ἐμαυτοῦ*, cf. Xen. *ἐντεταμένος εἴς τι* 'studiosus alicuius rei', Plut. *ἐντείνομαι ἐμαυτὸν εἴς τι* 'studium in aliqua re pono' (e. g. II 731 A Wytt.), *ἡ τῆς ψυχῆς ἔντασις* Aristeas 178.

17. EPISTULA PERSONAE, CUIUS NOMEN INTERCIDIT, AD ANTIPATRUM.

P. Flind. Petr. III 53q. Asservatur in Collegio Trinitatis Dublinensi. Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. — Edd. Mahaffy-Smyly, The Flinders Petrie pap. III p. 154.

. . .]ρος Ἀντιπάτρωι χαίρ[ειν.
εἰ ἔρρωσαι, μεθ' ὧν προαιρῇ, καὶ τ[ὰ
λοι]πά σοι κατὰ γνώμην ἐστίν, [ἔ-
χοι] ἂν εὖ· ἐρρώμην δὲ καὶ αὐ[τὸς
καὶ οἱ] μετ' ἐμοῦ. ἠβουλόμην δὲ
συν[τ]όμως ἀποστεῖλαι π . [. .
. . .]ι ἐπέταξας ἄλλοις ἱκανῶ[. .
. . . .] ἐνεδήμει, παραγενομένου
δὲ] μετά τινα χρόνον ἐνέτυχε̣ν
μο]ι καὶ ἠξίου χρη[. . . . .
. . .]ε ἔφησεν μ . πα[. . . . .
δυ]ναιμ[. . . . .

Suppl. Mah.-Sm. **1** an Πύρ]ρος? Witk. **4** punctum a scribenti positum **6—7** πε̣?[ρὶ | ὧν μο]ι ἐπέταξας, ἄλλοις ἱκανῶ[ν, ὁ | δὲ υἱὸς]? vel: πε̣?[ρὶ | οὗ μο]ι ἐπέταξας· ἄλλοις ἱκανῶ[ς ἔ|χει (cf. P. Fl. P. III 53n, 3 = Nr. 18), ἀλλ']? Witk.

18. EPISTULA AMMONII AD APOLLONIUM.

P. Flind. Petr. III 53n. Asservatur in Collegio Trinitatis Dublinensi. Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. — Edd. Mahaffy-Smyly, The Flinders Petrie pap. III p. 153.

Epistulis privatis adnumeravi, quamquam enim fortasse non omni nomine est privata, tamen sermone privatarum proprio utitur. — In parte postica alius textus servatur, admodum mutilatus.

Ἀ]πολλωνίωι Ἀμμώνιο[ς]. εἰ ἔρρωσα[ι
καὶ τἆλλα σοι κατὰ λόγον ἐστίν, εἴη ἄν,
ὡς βούλομαι, κἀγὼ δ' ἱκανῶς εἶχον.
Πετῶυς, ὃν οὐδὲ σὺ ἀγνοεῖς
εὔχρηστον ὄντα τοῖς ἐν τῶι
νομῶι, ἀπέσταλται εἰς
Ἀλεξάνδρειαν πρὸς αἰτίαν, ὑπὲρ ἧς

ἀπ]ολογίζεται, ἀ̣[λ]λ' οὐ τυχὼν ἐπιδείξειν,
π]ρὸς βίαν ἔχετ̣α̣ι̣ . καλῶς οὖν π(οιήσεις)

cetera desunt.

19. EPISTULAE FRAGMENTUM.

P. Flind. Petr. III 53r. Asservatur in Collegio Trinitatis Dublinensi. Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. — Edd. Mahaffy-Smyly, The Flinders Petrie pap. III p. 155.

[. . . . . χαίρειν. εἶ]
ἔρρ]ωσαι καὶ [ὁ ἀ]δελφὸς
καὶ] τὸ θυγάτριον καὶ ο[ἱ ἄ]λ̣-
λοι] πάντες, εὖ ἂν ἔχοι,
ὑγί]γαινον δὲ καὶ αὐτός.
οὐκ οἶ]μαί σε ἀγνοεῖν οὔτ[ε
. . . . ἀ]π̣ε̣σχίσθην ἀπ̣ὸ σ̣ο̣ῦ
. . . .]λήσω
. . . .]σεις μη

cetera desunt.

1 Mah.-Sm. non indicant unam lineam hic intercidisse; supplevi ego. Supplementa ll. 2—7 sunt Mah.-Sm. 7 *ἀφ' οὗ* vel *ὅτι* vel *διὰ τί* Witk.

20. EPISTULA PERSONAE, CUIUS NOMEN INTERCIDIT, AD DIOTIMUM (?).

P. Flind. Petr. III 53k. Asservatur in Collegio Trinitatis Dublinensi. Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. — Edd. Mahaffy-Smyly, The Flinders Petrie pap. III p. 151.

Epistulis privatis dubitanter adnumeravi.

. . . . Δι]ο̣(?)τίμωι . ? τὴ̣[ν
. . . .]ά̣την ἀπόσ-

1 supplevi dubitanter. Ad Diotimum illum multae papyri Flindersianae spectant.] . *τίμωι* pap. 2 *ἐπιστ]ο̣λ̣ὴν*? (? ?) Witk.

τειλον πρὸς μέ,
ὅπως διορθωθῆι,
κομιοῦμεν γάρ σοι
ταύτην τε καὶ τὴμ
πρὸς Παγκράτην
ἐπιστολήν.
ἔρρ[ωσο.

21. EPISTULA PTOLEMAEI AD ACHILLEM.

P. Goodspeed 3. Composita ex duabus papyris musei Caireni (Nr. invent. 10313 et 10328) a Goodspeedo. Pap. 10313 reperta est in Fajûm, itaque et pap. 10328 eiusdem est originis. Saec. III. a. Chr. Litterae cursivae. — Ed. Goodspeed, Greek pap. from the Cairo Mus. p. 7 (Nr. 3). Cf. Wilcken, Arch. f. P. 3, 113 sq. In parte papyri aversa demotica quaedam inveniuntur. Videntur ea quidem continere descriptionem somnii, de quo l. 5 sqq. sermo fit. Vox *ὑπογράφω* usurpatur l. 8 de eis, quae in parte papyri aversa exarata sunt (Wilcken l. l.). Opinione Crönerti papyrus usui *ὀνειρομάντεως* destinata erat (W. f. kl. Ph. 1903 p. 731).

(Pap. 10313) *Μετὰ τὸ δέξαι* (?)
Πτολεμαῖος Ἀχιλλεῖ χαίρειν.
μετὰ τὸ γράψαι περὶ τοῦ
(intercidit una linea, ụ̈t videtur)
(Pap. 10328) *ἔδο]ξ̣έ̣ [μο]ι ν[ῦ]ν̣ περὶ τοῦ*
δράματος διασαφῆσαί σοι,
ὅπως εἰδῆις, ὃν τρόπον
οἱ θεοί σε οἴδασιν. Αἰγυπτισ-
τὶ δὲ ὑπέγραψα, ὅπως
ἀκριβῶς εἰδῆις. ἡνίκα

1 an sunt extrema verba epistulae spatio deficiente hoc loco adscripta? Crönert (Wesselyi Stud. z. Pal. IV) vertit: 'accepta (epistula tua) (hoc scripsi)'. 7 *Αἰγυπτιστὶ* Crönert W. f. kl. Ph. 1903 col. 730 et Wilcken Arch. f. P. 3, 113; *Αἰγύπ-*

8 *ὑπογράφω* cf. quae textui praemissa sunt.

ἤμελλον κοιμηθῆναι,
ἔγραψα ἐπιστόλια β', ἓν μὲν
περὶ Ταύγχιος τῆς ἐκ
Θερμούθ̣ι̣ος, ἓν δὲ περὶ Τετε-
ιμούθιος τῆς Ταυῆτος, ἥ ἐστιν
Πτολεμαίου θυγάτηρ καὶ
ἐνεσ . εσι . νέθηκα . . .
. . . .

τιο[ι]. τί δὲ Goodsp. **16** *ἓν ἐς* (!) *[δ]έσ[μη]ν* 'ich steckte den einen (Brief) in das Bündel' dubitanter Crönert in Wesselyi Stud. z. Pal. IV, qui tamen *τὸ ἕν* exspectari ipse adnotat.

22. SUBSCRIPTIO GRAECA EPISTULAE DEMOTICAE

A SACERDOTIBUS SUCHI MISSAE.

P. Grenf. II 14d. Asservatur in bibliotheca Bodl. (MS. Egypt. f. 3 [P]). Reperta in Fajûm. Saec. III. a. Chr. (aetatis Philadelphi vel Euergetis). — Edd. Grenfell et Hunt, New class. fragm. p. 29 (Nr. 14d). Epistulae demoticae haec subscribuntur:

παρὰ τῶν ἱερέων τοῦ
Σούχου περὶ τοῦ α̣ὐ̣τ̣οῦ
κροκοδιλοταφίου.

Σοῦχος = Sobk (Sebek), deus crocodili capite ornatus, ab incolis Fajûm cultus.

23. EPISTULA ARISTO . . . . . AD PERSONAM, CUIUS NOMEN INTERCIDIT.

P. Alexandr. 3. Asservatur in museo Alexandrino. Reperta a Flindersio Petrio.[1]) Saec. III. a. Chr., ut videtur (Wilcken

1) „C'est sur les indications du rév. John P. Mahaffy que . . . j'ai mis à contribution des capuchons et des pectoraux de momies provenants d'une trouvaille de M. Petrie. C'est donc un nouveau fonds qui vient s'ajouter aux 'Flinders Petrie Papyri'" (Botti, Bulletin de la Soc. arch. d'Alex. Nr. 2 p. 65).

Arch. f. P. 1, 172; cf. Botti p. 65). — Ed. Botti, Bull. d. l. Soc. archéol. d'Alex. Nr. 2 p. 67 (pap. Nr. 3).

Ἀριστο . . . [. . . . . χαίρειν. εἰ ἔρρωσαι καὶ
τἄλλα σοι κατὰ λόγον ἐστίν, [εὖ ἂν εἴη, ἔρρωμαι δὲ καὶ αὐτός.
παραγενόμενος Πε . . . .,
ὃν οὐδὲ σὺ ἀγνοεῖς ἐν τῆι εισ . . . .
απηγα . . . .
της τα ο . . . . ναρ . . . .
μενος καὶ . . . . αρδ . . . .
. . . μα δε . . . . μενου
. . . .

1—2 suppl. Witk.; Botti suppl. lin. 1 [*χαίρειν. Καλῶς ποιήσεις, εἰ ἔρρωσαι, καὶ*], lin. 2 [*ἐρρώμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς.*]

24. EPISTULAE FRAGMENTUM.

P. Alexandr. 4. Asservatur in museo Alexandrino. Reperta a Flindersio Petrio. Saec. III. a. Chr., ut videtur (cf. ea quae P. Alex. 3 = Nr. 23 praemittuntur). — Ed. Botti, Bull. d. l. Soc. archéol. d'Alex. Nr. 2 p. 67 (pap. Nr. 4).

(prior papyri pars intercidit)
ἡμῖν ἐνκόπτεις
καλὰ καὶ ἐν τοῖς
λοιποῖς πρὸς τὸ μὴ
γίνεσθαι τῶι
βασιλεῖ τὸ χρήσιμον,
ἀποδείξομέν σε.
ἔτι δὲ καὶ νῦν, εἰ μὴ

5 sqq. distinxit Witk.; Botti distinguit: *χρήσιμον. Ἀπο-*

---

1 *ἐγκόπτω* 'impedio' c. dat. (Polyb.) vel c. acc. (N. T.). An antecedebat *ὅτι* ?

τὴν μήκωνα συν-
άξεις, οὐδείς σε ἀν-
θρώπων μὴ ὠφειλήσηι,
ἐγδέδεκται γὰρ
Στοτοῆτις ἔχειν σε
εἰς τὴν διαλογὴν . . . . .
ας ἕξωμεν [. . . . . .]τα
εἴλεφεν [τὰ] παρὰ [σ]οῦ.

cetera desunt.

δείξομέν σε ἔτι δὲ καὶ νῦν· εἰ μὴ sqq. 8 τὴν μήκωνα Wilcken, Arch. f. P. 1, 173, τὴν Μήκωνα Botti 15 εἴλεφεν sic Botti.

---

9 οὐδεὶς — μὴ ὠφειλήσηι, cf. notam ad P. Fl. P. II 13, 19, 13 (= Nr. 8).

11 ἐκδέχομαι 'comperio'.

13 διαλογή (?) 'rationes', ut videtur; cf. διαλογὴ δημοσιώσεως P. Berol. 584, 4 (a. 169 p. Chr.) (Herwerden, Lex. gr. suppl.). διαλογισμός est 'rationum relatio, depositio' ('Abrechnung', Wilcken, Gr. Ostr. I 494), e. g. ὁ δὲ διαλογισμὸς τῆς ἐγλήψεως συσταθήσεται πρὸς αὐτοὺς κατὰ μῆνα P. Par. 62, 4, 13 (2. saec. a. Chr.). (Naber, Arch. f. P. 2, 33: „Erat autem τῶν κατὰ καιρὸν ἀρχιδικαστῶν gestorum volumini — proprium nomen ἡ διαλογή", relegans ad P. Oxyrh. 34 II 2—5, P. Berol. 578, 4; 614, 4; 832, 13.— „Kontraktsgericht" vertit vocem Mitteis, Herm. 34, 97). — Eodem sensu ac διαλογισμός ('rationum relatio') διάλογος usurpari videtur P. Tebt. 58 (= Nr. 47), 23, tum 31 et 59.

25. EPISTULA TIMOXENI AD MOSCHIONEM.

P. Passalacqua. (Insignita numero 1563.) Olim in museo regio Berolinensi asservabatur, hodie deperdita esse videtur (Schubart p. litt.). Ubi sit reperta, ignoratur. Aetatis Ptolemaeorum, ut indicat mentio epistolographi, qui magistratus aetate Lagidarum viguit (Notices et extraits XVIII 2 p. 399 sq. et 402 sqq. et Strack, Arch. f. P. 2, 556 sq.) et litterarum formae docent (Notices p. 402). Wilcken eam, litterarum formis nisus, III. saec. a. Chr. tribuit (p. litt.). — Ed. Letronne in libro: Passalacqua, Catalogue des antiquités découvertes en Égypte, Paris 1826 (cum imagine et commentario, cui inscribitur: Lettre à M. Passalacqua sur le papyrus grec 1563 cett.), repetita in Letronne, Notices et extraits XVIII 2 nr. 70 p. 399—410.

Epistula haec reperta est in arca sepulcrali mumiae et quidem obsignata (Notices p. 408). Is, qui epistulam portabat, in itinere casu quodam iniquo vel morbo decessisse videtur. (Aliter Letronne p. 408). Fuit Letronnii opinione scriba originis Aegyptiacae. Epistula haec generi *συστατικῷ* adnumeranda est.

Τιμόξενος Μοσχίωνι χαίρειν. Μό̣σ̣χ̣ος (?) ὁ ἀποδιδούς σοι τὴν ἐπιστολήν ἐστιν Φίλωνος ἀδελφὸς τοῦ μετὰ Λύσιδος ἐπιστολογράφου. φρόντισον οὖν, ὅπως μὴ ἀδικηθῆι ὁ ἄνθρωπος· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐστιν ἐνταῦθα

2 *Μ....ς*, nomen proprium Letronne eruere non potuit; in media voce, quae sex fere litterarum fuit, agnoscebat vestigia litterarum *οσ*. Puto esse *Μόσχος*; lectioni huic vestigia in im. non repugnare docuit Schubart (p. litt.) 6 *Λ̣ύσιδος* vel *Ν̣ύσιδος* Letr.; in im. distincte *Λυσιδος* legi docuit Schubart (p. litt.).

---

6 *Λύσιδος ἐπιστολογράφου*, sic recte coniungit Brunet de Presle (Notices p. 399 sq.): „est frère de Philon, l'employé de Lysis l'épistolographe." Letronne, qui a 1826 (cf. Notices p. 401) vertit: „est frère de Philon, l'épistolographe (qui est) avec Lysis", in libro Recueil des inscriptions de l'Égypte I (1842) p. 360 eandem atque Brunet coniungendi rationem amplectitur, etenim in epistolographorum numero Lysidem recenset. *ἐπιστολογράφος* videtur esse hic magistratus inferioris ordinis (ut *ὑπομνηματογράφος* P. Tebt. 58, 33 = Nr. 47; cf. notam ad ill. l.). Fuit in Aegypto inde ab a. 130 a. Ch. magistratus nobilissimus eiusdem nominis, sed hic *συγγενοῦς* honore insigniri solet (*συγγενὴς καὶ ἐπιστολογράφος*, cf. Strack, Arch. f. P. 2, 556 sq.) ideoque a nostro plane diversus esse videtur.

περὶ Πετονοῦριν τὸν δευτερεύοντα. ἀπεδόθη τάδ' αὐτῶι καὶ τὸ σύμβολον τῶν ἐγ̣.

ἔρρωσο.

In tergo:

Μοσχίωνι.

16 *τῶν ε̣γ* im. teste Schubart (p. litt.); *τῶν ἐμ[ῶν* Letr. (qui *συγγενῶν* mente supplendum esse censebat), at post ε vix est μ nec porro quidquam intercidit; post ε est γ (fortasse τ, vix μ vel π). Litterae εγ compendium esse videntur, quod enodare non possum.

---

13 *δευτερεύω* munus aliquod publicum nomi, ut videtur. Cf. LXX Esth. 4, 8 *Ἀμὰν ὁ δευτερεύων τῷ βασιλεῖ*; cf. 1. Paral. 16, 5 Cod. B, Jerem. 52, 24 Cod. ℵ (Deißmann, Bibelstud. 213), Plut. Eumen. 13. Cf. *πρωτεύω, εἰκοσιπρωτεύω, τριτεύω* (Letronne l. l. p. 405 sq.).
14 *τάδ'* = haec epistula.

C. EPISTULAE AD MAGNUM SARAPEUM PERTINENTES.

Sarapeum erat magnum templum et area Sarapidi deo dicata atque ita in viciniis Memphidis urbis sita, ut et ἐν et πρὸς Μέμφει (vel Μέμφιν) dici posset. Magni (τοῦ μεγάλου) nomine distinguebatur ab altero, quod Alexandriae Alexander exstruxerat. In eadem area plures aliorum deorum aedes inveniebantur: Aesculapii (τὸ Ἀσκληπιεῖον), Apidis (τὸ Ἀπιεῖον), Phtah (τὸ Ἡφαιστιεῖον), Anubidis (τὸ Ἀνουβιεῖον) cet. Quae omnia, imprimis vero Aesculapii templum, magnum sacerdotum aliorumque sacrorum ministrorum numerum et famulorum servorumque familiam requirebant. Inter hos Sarapei incolas nonnulli ἐν κατοχῇ esse dicebantur. Erat κατοχή illa inclusio voluntaria, a vita monachorum haud multum diversa, cui nonnulli se obstringebant (κατέχεσθαι) et qua durante Sarapei fines egredi non poterant (ἀπολαμβάνομαι P. Lond. 42, 13 = Nr. 26 et P. Vat. A 10 = Nr. 27). (Aliter de τῆι κατοχῆι iudicat Preuschen, Mönchtum und Serapiskult, Darmstadt 1899.)

Claustralem illam vitam egit inter alios Ptolemaeus, Glauciae filius, Macedo inde ab a. 173 per multos annos. Neque tamen inclusio eum impediebat, quominus aliorum ἐν κατοχῇ versantium res curaret. Cum autem Sarapei fines egredi Ptolemaeo non liceret, Apollonium, fratrem natu minorem, assumpserat, qui ipsius nomine in urbe Memphi ageret.

Inter personas, quarum negotia Ptolemaeus curabat, erant gemellae Thaues et Thaus, filiae amici eius demortui, quae sacris muneribus in templo fungebantur. (Leemans, Papyri Lugd.-Bat. 7 sq. Brunet de Presle ap. Letronne 261 sqq., Kenyon, Greek papyri I 2 sqq.)

Ptolemaeus habuit praeter Apollonium duos fratres, quorum nomina in epistulis hic editis occurrunt: Sarapionem et Hippalum (P. Par. 39, 7 Ἵππαλον, Σαραπίωνα, Ἀπολλώνιον).

In papyris Par. 45 et 46 sermo fit de altero Apollonio, qui ab Apollonio, Glauciae filio, frater appellatur, frater tamen eius non fuit. Erat hic Apollonius ἡγεμὼν καὶ ἐπιστάτης τοῦ Ἀνουβιείου (P. Par. 45, 9 sq. = Nr. 37).

a) EPISTULAE AD HEPHAESTIONEM

AB UXORE ISIADE ET A FRATRE DIONYSIO MISSAE.

26. EPISTULA ISIADIS AD HEPHAESTIONEM

MARITUM IN SARAPEO RECLUSUM.

P. Lond. 42. Asservatur in Museo Britannico. Reperta Memphi. A. 168 a. Chr., ut videtur. — Ed. accuratius prioribus editoribus Kenyon, Greek pap. in the Brit. Mus. I p. 30.[1]) Commentario illustratam edidit Wilamowitz, Gr. Les. I—II.

Isias potius uxor quam soror Hephaestionis fuisse videtur (cf. l. 28 et P. Vat. A 19 = Nr. 27; ita etiam Kenyon p. 29 et 31 et Wilamowitz, Gr. Les. I 397, similiter Deißmann, Bibelstud. 209; Wilcken, G. g. A. 1894 p. 722 Isiadem sororem et uxorem Hephaestionis fuisse suspicatur, at ἀδελφοῦ nominis usus apud Aegyptios late patet, cf. notam ad l. 1). Hephaestio opinione Wilamowitzii (l. l.) in Sarapeo se reclusit, ne uxor infansque sibi alendae essent. Tempore κατοχῆς peracto inclusione liberatus in Sarapeo nihilominus mansit. Neque omnino templum reliquisse videtur, epistulae enim uxoris et fratris in templo repertae sunt.

---

1) Papyros Londinenses edidit primus Forshall, Description of the greek papyri of the British Museum (London 1839), ex Forshallii editione repetivit Bernardino Peyron, Papiri greci del Museo Britannico di Londra e della biblioteca Vaticana (Memorie della Reale Accademia delle Scienze di Torino. Serie II. Tomo III. Scienze fisiche e matematiche. Torino 1841). Quae editiones hodie neglegi possunt.

Ἰσιὰς Ἡφαιστίωνι τῶι ἀδελφῶ[ι χαί(ρειν). εἰ ἐρρωμένωι τἄλλα κατὰ λόγον ἀπαντᾶι, εἴηι ἄν, ὡς τοῖς θεοῖς εὐχομένη διατελῶ· καὶ αὐτὴ δ' ὑγίαινον καὶ τὸ παιδίον καὶ οἱ ἐν οἴκωι πάντες <σοῦ διὰ παντὸς μνείαν ποιούμενοι>. κομισαμένη τὴν παρὰ σοῦ ἐπιστολὴν παρ' Ὥρου, ἐν ἧι διεσάφεις εἶναι ἐν κατοχῆι ἐν τῶι Σαραπιείωι τῶι ἐν Μέμφει, ἐπὶ μὲν τῶι ἐρρῶσθα[ί] σε εὐθέως τοῖς θεοῖς εὐχαρίστουν, ἐπὶ δὲ τῶι μὴ παραγίνεσθαί σε [πάντω]ν

1 -ω[ι] Keny., -ω[ι χαί(ρειν) Wilcken, G. g. A. 1894 p. 722, cf. Gerhard Unters. 12 **6** haec linea a scribenti postea est inserta (Wilck. per litt.) **8** *ειναι* pap.; primo fuisse videtur *γεγονέναι*, sed *γεγον* deletum, tum *ι* insertum (Keny.) **12** [*πάν-*

---

1 *τῶι ἀδελφῶι.* Ex Aegyptiorum consuetudine uxor maritum fratrem appellat (Wilamowitz). L. 28 (*ἡ μήτηρ σου*) docet Isiadem et Hephaestionem certe non eiusdem matris liberos fuisse (Wilamowitz). Similiter maritus uxorem *ἀδελφήν* vocat P. Oxyrh. IV Nr. 744 (= Nr. 58). De usu vocis *ἀδελφός*, in papyris ad Sarapeum pertinentibus frequentissimae, cf. A. Peyron, Pap. Taur. I 60 sqq., Leemans, Pap. Lugd.-Bat. I 53 et 64, Brunet de Presle apud Letronnium p. 308, Kenyon, Greek pap. I 31, Deißmann, Bibelstud. 82 sq. Videtur *ἀδελφός* fuisse vox sollemnis eos designans, qui societati illi Sarapieae certo modo adnumerabantur.

3 *ἀπαντάω* 'accido, contingo' Pol., Dion. Hal., alii.

6 *σοῦ διὰ παντὸς μνείαν ποιούμενοι*, similiter saepius Paulus apostolus in epistulis, velut Philem. 4 *πάντοτε μνείαν σου ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου* (Deißmann, Bibelstud. 210).

7 *κομισαμένη.* Asyndeton hoc, ut recte monuit Wilamowitz, eo explicatur, quod formula sollemnis antecedit. — *κομίζομαι* in sermone hellenistico = 'accipio'.

11 *εὐχαριστέω* 1) 'gratus sum' (Dem.), 2) 'gratias ago' (Pol., al., sic hoc loco). *εὐχαριστέω ἐπί τινι* cf. Paulus 1. Cor. 1, 4.

τῶν ἐκεῖ ἀπειλημμένων παραγεγο[νό]των ἀηδίζομαι ἕ[νε]κα τοῦ ἐκ τοῦ το[ιού]του καιροῦ ἐμαυτή[ν] τε καὶ τὸ παιδί[ον σ]ου διακεκυβερνηκυῖα καὶ εἰς πᾶν τι ἐληλυθυῖα διὰ τὴν τοῦ σίτου τιμήν, καὶ δο[κο]ῦσα ν[ῦ]γ [γ]ε σοῦ παραγενομένου τεύξεσθαί τινος ἀναψυχῆς, σὲ δὲ μηδ' ἐντεθυμῆσθαι τοῦ παραγενέσθαι μηδ' ἐνβεβλοφέναι εἰς τὴν ἡμετέραν περί-<στασιν>. ὡς ἔτ[ι] σοῦ παρ[όν]τος πάντων ἐπεδεόμη̣ν̣,

τω]ν cf. P. Vat. A 11 sq. (= Nr. 27) **13** παραγεγο[νό]των Wilcken l. l., παραγε[νομεν]ω[ν Keny. **14** το[ιού]του cf. l. 24 **20** μηδ' ἐντεθυμῆσθαι Moulton, Class. Rev. 15 (1901), p. 37 et p. 437 et Wilam. Les. **22** ἐπεδεόμην Witk. Prodr., ἐπεδεομεν Forshall in edit., ἐπεδεόμεθα Keny., qui tamen haec adnotat: „the last three letters are quite doubtful being much huddled“.

---

13 *ἀπολαμβάνω* 'separo' (*τὴν πόλιν* Thuc.); 'circumdo, includo' *τινά* Hdt., Attici (*ἀπολαμφθέντες πάντοθεν καὶ οὐκ ἔχοντες ἐξήλυσιν* Hdt.), sic et hoc loco. *ἀπολαμβάνομαι* = *ἐν κατοχῆι εἰμι*.

14 *ἀηδίζομαι* 'aegre fero', cf. *ἀήδεια* P. Par. 48, 8 (= Nr. 40).

ἕνεκα τοῦ — διακεκυβερνηκυῖα καὶ — ἐληλυθυῖα, participia pro infinitivis. L. 20 sq. demum apparent infinitivi *ἐντεθυμῆσθαι — μηδ' ἐνβεβλοφέναι*, qui ex *ἕνεκα τοῦ* pendent (Wilamowitz).

16 *διακυβερνάω* Plat., Plut. 'hindurchsteuern' Wilam.

εἰς πᾶν ἔρχομαι 'omnia experior', iam Attici, = *εἰς τὰ ἔσχατα ἔρχομαι* P. Vat. A 12 (= Nr. 27). (Cf. Mayer-G'schrey, Parthen. Nic. 37.) — *τὶ* frequens in sermone posteriore, ubi aliquid generatim atque universe designatur (Wilamowitz).

19 *ἀναψυχή* Eurip. et alii; cf. LXX Ps. 65 [66] 12, Jer. 30, 9 [49, 31], Hos. 12, 8 [9] (Deißmann l. l.). De verbo *ἀναψύχω* 'requiesco' Anz, Subsidia 47.

20 *ἐνθυμέομαί τινος* in modum *φροντίζω τινός* constructum (Wilamowitz).

21 *βέβλοφα* perf. aliunde ignotum.

περίστασις 'status difficilis, condicio d., miseria, inopia, calamitas'; sic LXX (2. Macc. 4, 16, Symmachus Ps. 33 [34] 5), Polyb., tit. Pergam. 245 A (Fränkel p. 140) (ante 133 a. Chr.), tit. Sest. 25 (ca. 120 a. Chr.). Cf. Deißmann, Bibelstud. 148 sq.

μὴ ὅτι γε τοσούτου χρόνου ἐπιγεγονότος
καὶ τοιούτων καιρῶν <καὶ> μηθὲν σοῦ ἀπε-
σταλκότος.
ἔτι δὲ καὶ Ὥρου τοῦ τὴν ἐπιστολὴν παρακεκο-
μικό[το]ς ἀπηγγελκότος ὑπὲρ τοῦ ἀπολελύσθαι σε
ἐκ τῆς κατοχῆς παντελῶς ἀηδίζομαι.
οὐ μὴν ἀλλ' ἐπεὶ καὶ ἡ μήτηρ σου τυγχάνει
βαρέως ἔχουσα, κα[λῶ]ς ποιήσεις καὶ διὰ ταύτην
καὶ δι' ἡμᾶς παραγ[εν]όμενος εἰς τὴν πόλιν,
εἴπερ μὴ
ἀναγκαιότερόν σ[ε] περισπᾶι. χαριεῖ δὲ καὶ τοῦ
σώματος ἐπιμε[λό]μενος, ἵν' ὑγιαίνηις.
ἔρρωσο. (ἔτους) β' ἐπεὶφ λ'.

In tergo:
Ἡφαιστίωνι.

28 *οὐ μὴν ἀλλ'* Wilck. l. l. et Witk., *θυμην αλλ* Keny. **31** *χαριεῖ* Wilck. l. l., *χαριε* Keny. **33** *β'* Wilck. (p. litt.), *θ'* Keny.

23 *ἐπιγίνομαι* 'advenio, sequor' (*τοῦ ἐπιγενομένου θέρους*); P. Par. 25, 9 *καθ' ὃν καιρὸν τὸ πένθος τοῦ Ἄπιος ἐπεγένετο*; 'elabor, praeterlabor'.
26 *ἀπαγγέλλω* 'renuntio, nuntio', *ὑπέρ τινος*.
ἀπολύομαι 'discedo, exeo'. Cf. Anz, Subsidia 29.

31 *περισπάω* 'aliorsum traho' Pol., Diod., Dion. Hal., Plut.; 'occupo' Aristot., 'retineo'.

ἀναγκαιότερον exspectatur *τί*.

χαριεῖ, frequentius: *καλῶς ποιήσεις*; cf. P. Goodsp. 4, 10 (= Nr. 42).

27. EPISTULA DIONYSII AD FRATREM HEPHAESTIONEM

IN SARAPEO RECLUSUM.

P. Vat. A (= LXXXI nr. 134 in catal. Marucchii). Reperta Memphi. A. 168 a. Chr., ut vid. — Ed. primum Mai, Classic. auct. t. V p. 601 sq., accuratius (ad exemplar Amedei Peyron) Bernardinus Peyron, Papiri greci p. 601 sq. Aliquot locos correxit Lumbroso in meo Prodromo pap. aet. Lag. p. 206 sq. Papyrum in usum meum contulit Th. Sinko.

Διονύσιος Ἡφαιστίωνι τῶι ἀδελφῶι χαίρειν.

εἰ ἐρρωμένωι σοι τἆλλα κατὰ λόγον ἀπαντᾶι, εἴηι ἄν, ὡς βούλομαι, καὶ αὐτὸς δ' ὑγίαινον καὶ Εὐδαιμονὶς καὶ τὰ παιδία καὶ Ἰσιὰς καὶ τὸ παιδίον σου καὶ οἱ ἐν οἴκωι πάντες. κομισάμενος τὴν παρὰ σοῦ ἐπιστολήν, ἐν ἧι διεσάφεις διασεσῶσθαι ἐγ μεγάλων κινδύνων καὶ εἶναι ἐν κατοχῆι, ἐπὶ μὲν τῶι ἐρρῶσθαί σε τοῖς θεοῖς ἐπευχαρίστουν, ἠβουλόμην δὲ καὶ σὲ παραγεγονέναι εἰς τὴν πόλ[ι]ν, καθάπερ καὶ Κόνων καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ἀπειλη[μμένοι] π[ά]ντες, ὅ[πως] καὶ ἡ Ἰσιὰς τοῦ παιδίου σου εἰς τὰ ἔσχατα ἐληλυθότος διασεσωκυῖα αὐτὸν ἐκ παντὸς τρόπου, ἔτι δὲ καὶ τοιούτους καιροὺς ἀνηντληκυῖα νῦγ γε <ἰδοῦσά σε> τύχηι τινὸς ἀναψυχῆς. οὐ γὰρ πάντως δεῖ στενῶς ἐπανάγοντά <σε> προσμένειν ἕως τοῦ πορίσαι τι καὶ κατενεγκεῖν· ἀλλὰ πᾶς τις πειρᾶται, ὁπηνίκ' ἂν

4 *Εὐδαιμονις* B. Peyron et Sinko, *Εὐδαιμονης* Mai et Lumbroso **6** *ῇ* Mai, B. Peyron, Sin., *ἡ* Lumbr. | *διεσάφεις* Lumbr. et Sin., *διέσαφες* B. Peyron **10** *πόλ[ι]ν* Sin., *[πό]λιν* B. Peyr. | *οἱ* ante *ἀπει-* non habet B. Peyron, habet Mai et test. Sin. **11** *π[ά]ντες* Sin., . . *ντες* Lumbr., *πάντες* B. Peyron | *ὅ[πως]* B. Peyron **14** *ἀνηντληκυῖα* B. Peyron, Mai, Wilck. (p. litt.), Sin., *ανηνσταληκυια* Lumbr. | *ἰδοῦσά σε* postea insertum (Wilck. p. litt., Sin.) **16** *σε* postea insertum (Wilck. p. litt., Sin.) | *προσμένειν* Witk. Prodr. ex im., *πρ* (vel *περ*)*ισμένειν* Lumbr., *πρισμένειν* vid. Sin., non est *περιμένειν* (id quod supplebat B. Peyron) Lumbrosio teste **17** *ὁπηνίκ' ἂν ἐκ* B. Peyron,

---

4 *Εὐδαιμονίς* sine dubio Dionysii uxor.

14 *ἀναντλέω* proprie 'exhaurio' (Strabo), *πόνους* 'labores exanclo, perfero' Dion. Hal., hic *καιρούς*.

15 *ἀναψυχή* cf. notam ad P. Lond. 42, 19 (= Nr. 26).

ἐπανάγω 'recedo, secedo' *ἐμαυτόν* (Ael.), hic absolute, probabiliter 'in recessu vivo', 'vivo'. B. Peyron: 'essendo tu partito molto alle strette'.

ἐκ κινδύνων διασωθῆι, ταχέως παραγίνεσθαι καὶ ἀσπάζεσθαι τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία καὶ τοὺς φίλους. καλῶς οὖν ποιήσεις, εἴπερ μὴ καί σε ἀναγκαιότερόν <τι> περισπᾶι, συντόμως πειραθεὶς παραγενέσθαι καὶ τοῦ σώματος ἐπιμελόμενος, ἵν' ὑγιαίνηις.

ἔρρωσο. (ἔτους) β' ἐπεὶφ λ'.

In tergo:

Ἡφαιστίωνι.

Wilck. (p. litt.), Sin., *οπηνικα . . εκ* Lumbroso 18 *παραγίνεσθαι* B. Peyron, Sin., *παραγενέσθαι* Mai, Lumbr. nihil adnotavit 19 *τὴν γ.* Mai et Wilck. (p. litt.), *τήν τε γ.* B. Peyron, Sin. nihil adn. 21 *τι* Mai, non habet B. Peyron, postea insertum esse docent Wilck. (p. litt.) et Sin. | *πειραθεις* Mai, Sin., *πειρασεις* B. Peyron, Lumbr. nihil adnotavit 24 pap. *β'* testibus Maio, B. Peyronio, Wilckeno (p. litt.), Sin.

b) EPISTULAE PTOLEMAEI, GLAUCIAE FILII, MACEDONIS, IN SARAPEO RECLUSI, EIUS FRATRUM ET AMICORUM.

28. EPISTULA LYSIMACHI AD PTOLEMAEUM.

P. Par. 32. Asservatur in museo Louvre (nr. inv. 2355). Reperta Memphi. A. 162 a. Chr. — Ed. Letronne, Notices et extraits XVIII. 2, Nr. 32 (cum imagine).

Epistula haec in nomo Heracleopolite data esse videtur et quidem probabiliter in illo pago, ex quo Ptolemaeus oriundus erat. Menda haud pauca exhibet.

Λυσίμαχος Πτολεμαίωι καὶ ταῖς διδύμαις καὶ Ἀπολλωνίωι τοῖς ἀδελ-

---

1 Lysimachus non est frater Ptolemaei Apolloniive (cf. l. 27 sq. *Ἵππαλος — ὁ ἀδελφός σου*).

φοῖς χαίρειν. εἰ ἔρρωσθε,
καὐτὸς δ' ὑγίαινον. γινώ-
σκετε, ἀφ' οὗ ἀφ' ὑμῶν
ἀπελήλυθα, μὴ ἐσ-
χολακ[έ]ναι με,
π[ερὶ ὧν] ἐνετείλασ-
<λ̣αμ̣[βάνειν] τὰ σιτάρια διὰ τὸ ὕδωρ̣>
θαί μ̣[ο]ι̣, ἔτι δὲ καὶ ἐπι-
λελῆσθαι τὰ μέτρα
τῶν ὀθονίων καὶ̣
μὴ δύνασθαί με δοῦ-
ναι τὸ μέλει καὶ τὰ
λοιπὰ, <ῶ̣ι εἴρηκης>, Ἀώγχει·
μὴ οὐκ ἀποδῶ σοι.
Καβάτοκον δ' ἐπιτη-
ρῶ, ἂν κατα̣[π]λῆ,

7 sq. εσ|χολακ[ε]ναι Witk., ἐσ|χολα[κέν]αι Letr. 8 lacuna in fine, quam Letr. indicavit, in pap. non exstat (Wilck. p. litt., Witk.) 9 π[ερὶ ὧν] Witk., πε̣[ρὶ ὧν] Wilck. (p litt.), [ποιεῖν ὅσα] Letr. | ἐνετείλασ- l. 9 cum -θαι l. 11 coniungendum esse vidit Wilck. (p. litt.); l. 10 postea est inserta 10 λ̣αμ̣ (incertum) Witk., potest esse etiam λαν̣, ἀλλ̣; λ̣αμ̣[βάνειν] Witk., λανθ̣[άνει] Wilck. (p. litt.), sed λανθ̣ ad vestigia parum quadrat, ἀλλὰ [μὴ] Letr., at sic spatium non expletur | ὕδωρ̣ Wilck. (p. litt.), ὕδωρ̣ Witk., τοῦ δεῖ|σθαι Letr. 11 θαι Wilck. (p. litt.) et Witk., σθαι Letr. | μ̣[ο]ι̣ Witk., μ̣ο̣ι̣ Wilck. (p. litt.), [αὐτῶν] Letr. contra spatium 16 <ῶι εἴρηκης> video in pap., λοιπὰ <[ἅ μ]οι εἴρηκαις> . . . . . . ωγχει Letr., at ante Ἀώγχει neque quidquam evanuit neque deletum | Ἀώγχει Witk. (male in Prodr. λ̣ωγχει legi) 19 κατα̣[ ]λη pap. (Wilck. p. litt. et Witk.); interciderunt 1 aut 2 litterae; κατα̣[π]λῆ Wilck. (p. litt.),

---

9 et 11 ἐνετείλασ-θαι = ἐνετείλασθε.

16 Ἀώγχει cf. P. Par. 57, 10 περὶ Ἀώγχιος, P. Par. 58, 17 (= Nr. 35) Ἀώγχειος λόγος.

17 μὴ οὐκ ἀποδῶ cf. Blaß Gramm. d. neutest. Gr.[2] 217.

ἀποστεῖλαί σοι· ἀπέ-
χω δὲ παρὰ Καβατό-
κου (δραχμὰς) Ατκʹ: ἀπόσ-
τειλ[ό]ṇ μοι τὰ μέ-
τρα τῶν ὀθονίων,
ὅπως συντόμως
ἀποσταλῇ ὑμῖν.
Ἵππαλος δὲ ὁ ἀδελ-
φός σου ἀσυντά-
κτως κατέπλευ-
σε <ἐμοῦ ἡτοιμακότος πάντα>. ἐπιμέλου δὲ
τοῦ σώματος, <ὅπως
ὑγιαίνοντας ὑμᾶς ἀσπ->
ἔρρωσο. <{π}ασώμεθα.>
(ἔτους) κʹ μεσορὴι λʹ.

In tergo:

ε[ἰς] τὸ Σαρα-
π̣ιῆν

Πτολεμαίω
καὶ ταῖς δ̣[ιδύ]μ̣[αις].

κατ[αβα]λῇ Letr. **22** pro nota drachmae Letr. errore notam anni posuit | Α Wilck. (p. litt.) et Witk. (Α probabilius quam Δ, cf. Α vocis ἀσυντάκτως l. 28), Δ Letr. | post κ duo puncta **26** αποσταλῇ Witk. Prodr., -λῇ Letr. falso **27** ἀδελ|φός Witk., ἀδε|λφός Letr. **30** ἡτοιμακότος Witk. Prodr., ἐτ- Letr. falso | ἐπιμέλου Witk., -οῦ Letr. **31** sqq. primo fuit σώματος. ἔρρωσο; voces ὅπως — ἀσπ{π}ασώμεθα postmodo insertae **32** ἀσπ|πασώμεθα Witk., ἀσπ|ασώμεθα Letr. **35** sq. Verba haec in tergo exstare non indicavit Letr.; erui ex pap.

---

28 sq. ἀσυντάκτως (a voce συντάσσομαί τινι vel πρός τινα). Hippalus de suo itinere nihil monuit Lysimachum, qui omnia praeparata habebat (sc. de quibus l. 9 sqq. sermo fit).

29. EPISTULA DIONYSII, STRATEGI MEMPHIDIS, AD PTOLEMAEUM.

P. Par. 49. Asservatur in museo Louvre (nr. inv. 2372). Reperta Memphi. A. 164—158 a. Chr. (= 18—22 Philometoris), quibus annis Dionysio a̦ Ptolemaeo multi libelli supplices oblati sunt. — Ed. Letronne Notices et extraits XVIII, 2, Nr. 49 (cum imagine).

Papyrus haec interpunctionis signa exhibet. Singula enuntiata binis punctis alterum supra alterum positis separantur (quod in textu retinui), praeterea principio versus, in quo puncta apparent, paragraphus supponitur. (De usu paragraphi in papyris, codicibus, titulis v. Blass in praefatione editionis tertiae Hyperidis p. XII.)

Διονύσ̣[ιος Πτολε]μαίωι [χ]αίρειν καὶ
ἐρρῶσθα[ι]. τοσ̣[αύ]τ̣ην ἐμαυτοῦ
ἐλευθερ[. . . . .] . [.]υ̣ βαναυσίαν
ἐκτέθει[κ]α πᾶσιν ἀνθρώποις,
μάλιστα̣ δ̣ὲ σοὶ κ[αὶ] τῶ σῶ ἀδελφῶι,
διά τε τ[ὸν] Σ̣άραπ̣ι̣ν καὶ τὴν σὴν

2 *τοσ̣[αύ]τ̣* (aut *γ*) *ην* Witk., *τοι[αύ]την* Letr., at non est *τοι*; plus quam duae litterae intercidere potuerunt; *τότ*(?)*[ε?] τὴν* Wilck. (p. litt.), at *τ̣* non dignosco, tum plus quam una littera intercidit 2 sq. *ἐμαυτοῦ [ἀν-]|ελευθερίαν* Letr., at in fine l. 2 nulla lacuna (Wilck. p. litt. et Witk.) **3** *ἐλευθερ[ί]αν καὶ τὴν* Letr., ego in pap. *αν καὶ τη* non vidi; post *ἐλευθερ* sequitur lacuna 5 fere litt. (papyri particula avulsa), tum dignoscitur in ima linea vestigium litterae (*κ*?), deinde intercidit una littera, denique sequitur *υ̣ βαναυσίαν*; Wilck. (p. litt.) legit: *ἐλευθερ[ίαν] κ̣[ο]ὺ βαν.*, at post *ἐλ.* plus quam *κου* exstitisse videtur; an *ἐλευθερ[ιότητ]α̣ [ο]ὐ̣*? **5** *τῶ σῶ* Witk. Prodr., *τῷ σῷ* Letr. falso **6** *τ[ὸν] Σαρᾶπιν* Wilck. (p. Letronnii). A. 24 strategi officio fungitur iam Posidonius.

1 Dionysius est is strategus Memphidis, cui multos libellos supplices Ptolemaeus inter annos 18 et 22 obtulerat (cf. *οἱ παρ' ἐμοῦ γραμματεῖς* l. 13; v. Brunet de Presle in edit.

4 *ἐκτίθημι* 'propono, in conspectu esse volo, ostendo'.

5 *τῶ σῶ ἀδελφῶι*, Apollonio, cf. l. 31 *τὸ παιδάριον*.

ἐλευθε[ρία]ν κα[ὶ] πεπείραμαι, ἀφ' οὗ τε συνεστά[θ]ης μοι, εἰς πᾶν τ̲ό̲ σοι χρήσιμον ἐμαυτὸν ἐπιδιδόναι. τοῦ δὲ ἀδελφοῦ σου συμπεσόντος μοι <τῆι ιζ' τοῦ μεχεὶρ> καὶ ἀξιώσαντός με, ὅπως, ἐὰν ἐνέγκηι τρίτομον, μεταλάβωσιν αὐτῶι οἱ παρ' ἐμοῦ γραμματεῖς πάντας τοὺς χ̲ρηματισμούς: εἶπα αὐτῶι μὴ ἐμὲ ἀξιοῦν, ἀλλά, δόξαντα ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐ̲ν̲ τῆι αὐλῆι εἶναι, παραγίνεσθαι: μονογράφοις δὲ μηθὲν διδόναι γράφειν μηδὲ ἀναλίσκειν χαλκοῦς, καὶ ἀπέλυσα εἴπας αὐτῶι ὀρθρίτερον ἐλθεῖν, ὅπως λαβὼν παρ' ἐμοῦ ἐν Μέμφει σησάμου

litt.), ego *τ[. .] σ(?)αραπ̣[ ]ιν* vidi; *σ* est dubium, tum spatium inter *ρα* et *ν* fortasse plus quam duas litteras capit; *]ἀγά[π]ην* Letr., vix recte **7** *καὶ π.* Wilck. (p. litt.), ego *κα[ ] π.* video (*καὶ̣? κακ̣?*), *κα[τα]πεπ-* Letr. **10** *σ* vocis *σου* ex alia litt. corr. (*μ*?) **11** voces suprascriptae peculiarem lineam non efficiunt, ne tamen confusionis auctor essem, numeros linearum Letronnii retinui. Idem feci in l. 35, quae neque ipsa pro peculiari linea haberi potest, sed lineae 36 particula est **13** *τρίτομον* Wilck. (p. litt.) et Witk., *τρίτονον* dubitanter Letr. **16** *ου* vocis *αὐτοῦ* ex *ωι* corr. (Wilck. p. litt.) **18** *μηθὲν* ex *μηδὲν* correctum Witk. **19** post *ἀπέλυσα* perperam punctum posuit Letr., qui tum scribit

---

9 *ἐπιδίδωμι* (oratores Att.) 'fero' (auxilium); *ἐμαυτόν τινι* 'me totum dedo'; cf. Aristeas.

12 *ἐνέγκηι* sc. *ὁ ἀδελφός σου.*

13 *τρίτομον*, fortasse *ἔντευξιν*, *ὑπόμνημα* vel simile aliquid, tria exemplaria eiusdem libelli. Cf. l. 17 *μονογράφοις δὲ μηθὲν διδόναι γράφειν κτλ.*

15 *χρηματίζω* 'libellum supplicem mihi oblatum tracto', *χρηματισμός* 'libelli tractatio'.

18 *μονογράφος*, in P. Tebt. 209 Heraclides *μονογράφος Νουμηνίου πιττακίου* memoratur. Cf. P. Tebt. 189.

19 *ἀπολύω* 'dimitto'.

τέταρτον τρίψη μοι ἐν Μέμφει τρίμμα διὰ τὸ εἰς τὴν πόλιν με θέλειν δοῦναι ἀπενεγκεῖν: ὁ δὲ φαίνεται τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀσχοληθεὶς ἥσχυνται συμμεῖξαί μοι: εἴπερ οὖν ἐστιν αὕτη ἡ αἰτία καὶ διὰ τοῦτο οὐκέτι ἥκει πρὸς ἐμὲ αἰσχυνθείς: παρακαλέσας αὐτὸν ἀπόστειλον πρὸς ἐμέ, γίνεται γὰρ ἐντραπῆναι: ἐγὼ γὰρ νὴ τοὺς θεοὺς ἀγωνιῶ, μή ποτε ἀρ[ρ]ωστεῖ τὸ παιδάριον, καὶ οὐκ ἔχω σχολὴν ἀναβῆναι πρὸς ὑμᾶς. εἰ δὲ δι' ἄλλο τι οὐκ ὀπτάνεταί μοι, γίνωσκε σαφῶς, ὅτι, ἐὰν ἀναβῶ κἀγὼ προσκυνῆσαι,

εἶπας. **22** *τρίψη* Witk. Prodr., *-ῃ* Letr. falso **25** *ἥσχυνται* Witk. Prodr., *ἤσχυνται* Letr. falso **26** *ἐστιν* Witk. Prodr., *ἐστι* Letr. falso **33** *ὀπτάνεται* Witk. Prodr., *ὀπτάεται* Letr. falso

---

25 *ἀσχολέω*, pass. 'intentus sum' (Diod.), 'impedior' (Polyb.).

An *ἠσχύνται* inf. pro *ἠσχύνθαι*? Hoc tamen est dubium, nam in papyro hac eiusmodi menda non occurrunt.

29 *γίνεται* c. inf. = *συμβαίνει* c. inf. Cf. Atticum *ἔστιν ὥστε* 'fieri potest, ut; fortasse' Sophocl. — N. T. saepe *ἐγένετο* c. inf. velut *ἐγένετό μοι — περιαστράψαι φῶς* Acta ap. 22, 6 (Blass, Gramm. d. neutest. Gr.[2] 245 sq., 232).

30 *ἐντρέπω* 'confundo, pudorem infero; convinco' N. T., Ael., Sext. Emp., Diog. L.; med. 'pudet me, metuo, vereor aliquem' Polyb., Plut., alii, idem fere quod *αἰσχύνομαι*. (Eandem notionem etiam hodie verbo huic subesse testis est Legrand, Nouveau dictionnaire grec moderne-français, Paris 1882). Similiter P. Par. 47, 4 (= Nr. 39) *ἰ μὴ μικρόν τι ἐντρέπομαι* et, ut videtur, P. Par. 37, 24 *ἐντρεπέντος* (sic) *δὲ τοῦ Ἀμώσιος*. Altera notio verbi medii est 'curam habeo alicuius'. Cf. Anz, Subsidia 13 sq., Goetzeler, De Pol. eloc. 27, Blass, Gramm. d. neutest. Gr.[2] p. 92.

33 *ὀπτάνω* = *ὁράω* et *ὀπτάνομαι* (*ὀπτάνομαί τινι*) LXX, N. T. (Act. ap. 1, 3). Cf. Blass, Gramm. d. neutest. Gr.[2] p. 59, 114 sq., 189.

<πρὸς σὲ οὐ μὴ εἰ̣σ̣έλθω, εἰς δὲ> {{ἀ̣λ̣λ̣}} τὰ Πρωτάρχου καταλύσω. ὑγίαινε.

In tergo:

Πτολεμαίωι.

35 voces postea insertas Letr. non indicavit | *μή* Witk., *μ[ὴ]* Letr. | *εἰσέλθω* Wilck. (p. litt.), *ἐπέλθω* Letr. et ego legebam **36** ante *τὰ* tres litterae deletae, quod apud Letr. non indicatur; tres illas litteras deletas Wilcken *αλλ* esse putat et Dionysium 'alium adibo' scribere voluisse interpretatur (p. litt.) (ego antea de *εἰς* cogitabam) 35—36 cf. notam ad l. 11.

---

35 *οὐ μὴ εἰσέλθω*, cf. notam ad P. Fl. P. II 13, 19, 13 (= Nr. 8).

36 *καταλύω* ('divertor apud alqm., in aliquo loco') Xen., Pol., *παρά τινα* (iam Thuc.) vel *παρά τινι*, praeterea *εἰς* (Aeschin.).

τὰ Πρωτάρχου = *τὸ Π. κατάλυμα*, 'Protarchi diversorium, taberna', quae in Sarapei area erat. De qua re edocemur P. Par. 34, ubi Nicanor *θεράπων* haec narrat (8 sqq.): *γνόντε[ς δ' ἐμέ (?),] ὅτι ἐν τῶι Σεραπιείωι θεραπεύω, ἠρώ[τη]σάν με, ἐν ποίω καταλύματι. ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην· „ἐν τῶι Πρωτάρχου κατα[λ]ύματ[ι], οὗ θυρουρεῖ Φαναστῆς* (?)." In urbe Memphi erat „taberna Arsinoitarum" (*τὸ κατάλυμα τῶν Ἀρσινοϊτῶν*) *πρὸς τὸ Ἀφροδίσιον* sita (ibid. 5).

ὑγίαινε. Est hoc unicum in epistulis privatis aetatis Lagidarum exemplum clausulae *ὑγίαινε* pro solitis *ἔρρωσο* et *εὐτύχει* usurpatae. Clausula haec hoc loco in epistula personae ordinis superioris missa ad personam ordinis inferioris adhibetur.

30. EPISTULA APOLLONII AD FRATREM SARAPIONEM.

P. Lond. 28. Asservatur in Museo Britannico. Reperta Memphi. Circa a. 162 a. Chr. — Ed. accuratius prioribus editoribus Kenyon, Greek pap. I p. 43.

Non est missa e Sarapeo.

Mendis scatet.

Ἀπολλώνιος [. . .
Σαραπίωνι ος [. . .
τῶ ἀδελφῶι χαίρειν.
καλῶς οὖν ποίσης
φροτίσαι μοι σιτάρι-
ον. δέδωκα
Πτολεμαίωι τὰς
(δραχμὰς) σ′. {{ἔχεις παρὰ}}. εὐτύχει.

1 [. . . et 2 [. . . Wilck. (p. litt.), Keny. nihil nisi terna puncta posuit, uncis non additis · 7 τὰς Wilck. dubitanter (τα certum esse monens) (p. litt.), το . . Keny. 8 σ′ Wilck., ϛ′ Keny.

---

2 Sarapio est frater Ptolemaei et Apollonii, commemoratus in P. Lond. 33 b, 3 (= Nr. 31).

5 φροτίσαι = φροντίσαι. σιτάριον 'frumentum, panis' Hippocr., papyri, Polyb., Plut., Anth. Pal.

31. INITIUM EPISTULAE APOLLONII AD FRATREM HIPPALUM.

P. Lond. 33b. Asservatur in Museo Britannico. Reperta Memphi. A. 161 a. Chr. — Ed. accuratius prioribus editoribus Kenyon, Greek pap. I p. 20.

Continet a) libellum supplicem Thautis et Thauetis gemellarum Sarapioni oblatum; b) in margine: initium epistulae Apollonii, exercitationis causa scriptum, quod hic repetitur.

Ἀπολλώνιος
Ἱππάλωι
καὶ Σαραπίωνι
καὶ Βερενίκηι
καὶ Πύρρωι
καὶ τοῖς ἐν οἴκ(ωι)

6 ενοικ^ο Wilck. (p. litt.), εν οικο Keny.

---

6 ενοικ^ο pro ἐν οἴκο(ι) = ἐν οἴκωι Wilck. (p. litt.); formula τοῖς ἐν οἴκωι πᾶσι sollemnis est. Idem vir doctus

πᾶσ{α}ι χαίρειν
καὶ τὰ ἄλλα σοι
κατὰ λόγον ἔσται.
καλῶς οὖν [πο]ιήσις

7 *πασαι* certum Keny. (p. litt.).

ἐνοίκο(ις), quod G. g. A. 1894 p. 722 legebat, nunc respuit. *ἐνοικοῦσι*, quod rationibus palaeographicis magis commendatur, quam *ἐν οἴκωι*, contra sollemnem dicendi modum peccat.

9 *ἔσται* pro *ἔστω*, ut videtur.

32. EPISTULA APOLLONII AD FRATREM PTOLEMAEUM.

P. Par. 59. Asservatur in museo Louvre (nr. inv. 2383). Reperta Memphi. A. 160 a. Chr. — Ed. Letronne, Notices et extraits XVIII, 2 Nr. 59 (cum imagine). — Duae manus, quarum altera l. 1—13 et l. 15, altera, quae Ptolemaei esse videtur, l. 14 et 16—18 exaravit.

Epistula haec in nomo Heracleopolite probabiliter data est (cf. *Σαραπίωνι* l. 8).

Mendis scatet.

Ἀπολλώνιος Πτολεμαίωι τῶ πατρεὶ
χαίρειν. τὸν λόγον τῶν χαλκῶν· ἀπέστη-

1 *τῶ* Witk. Prodr., *τῷ* Letr.

---

1 *τῶ πατρεί.* Apollonius Ptolemaeum, fratrem suum natu maiorem, in cuius tutela quodam modo erat, patris appellatione salutat. Fratris nomen semel tantum ei imponit (P. Par. 46, 1 = Nr. 38). Similiter in Pap. Berol. 6875 (Berl. Urk. Nr. 164) a Lycarione Emphuiti patris nomen imponitur, quamvis Lycario non sit eius filius. Sine dubio patris titulus personis illis honoris causa impertitur.

2 *τὸν λόγον τῶν χαλκῶν* sc. *λαβέ*, cf. l. 16 (sic et Wilck. p. litt.).

Medium *ἀφίσταμαι* est 'solvo pecuniam debitam'; *μὴ χρεῖος ἀποστήσωνται* iam Hom. Iliad. Alia notio vocis *ἀφίσταμαι* est = *ἀπαριθμοῦμαι* 'mihi pendendum, adnumerandum curo': CIA I 32, 18 *παρὰ δὲ τῶν νῦν ταμιῶν καὶ τῶν ἐπιστα-*

κα (δραχμὰς) η' ἀργυρίου (δραχμὰς) Δσξ', καὶ παρὰ σοῦ (δραχμὰς) Α'·

πέπρακα τὸ ὀθόνιον (δραχμῶν) φ' καὶ τὸ εἱμάτιον (δραχμῶν) τπ', | γ(ίνεται) τ(άλαντον) α' (δραχμαὶ) ρμ'. — 4—5 (Letr.)

Τούτων ἠγόρακα σίτου ἀρ(τάβας) β' (δραχμῶν) χλ', Ἵππωνι (δραχμὰς) Ατ' 6

καὶ παρὰ Πετήσιος ἀρ(τάβας) ι' χο(ίνικας) ι' (δραχμῶν) Γοε',

Σαραπίωνι (δραχμὰς) ο', ἐρείου (ἥμυσυ) (δραχμῶν) σ', ἄλλο (ἥμυσυ) (δραχμῶν) σ'

3 *η* Revillout (Lettres à M. Lenormant p. 212), *μ* Letr. falso. Ll. **4—5** in papyro unam lineam efficiunt; ne confusionem introducerem, numeros Letronnii retinui. Idem feci in ll. **11—12** et ll. **17—18**, quae et ipsae in pap. singulas lineas efficiunt **6** *β'* omisit Letr. | *χλ'* Witk. Prodr., *αλ'* Letr. falso **7** *ἀρ(τάβας)*, scripserat primo *ι*, tum in *α* mutavit (Witk. Prodr.) | *χο(ίνικας) ι'* Witk. Prodr.; pro hoc *ι'* Letr. falso compendium vocis *γ(ίνεται)* posuit | voces *(δραχμῶν) Γοε'* in rasura, propterea, quod verba *Ἵππωνι (δραχμὰς) Ατ'* postmodo, ut puto, addita sunt **8** *ερειον*, sequitur compendium litterae *σ* simile, tum *(δραχμῶν) σ' ἄλλο,*

τõν τõν ἐν τοῖς ηιεροῖς, *οἳ νῦν διαχειρίζοσιν, ἀπαριθμεσάσθον καὶ ἀποστεσάσθον* (sibi pendenda curanto *οἱ ταμίαι*) *τὰ χρέματα* (Herwerden, Lex. gr. suppl.). Hoc loco, ut videtur: 'solutum accepi' (aut 'pro . . argenti . . aeris accepi', quo casu *(δραχμῶν) η'* legendum). Grenfell - Hunt - Smyly (The Tebt. pap. I 585) *ἀπέστηκα* pro *ἀπέσχηκα* exaratum esse suspicantur (idem Wilck. p. litt.), at suffecisset praesens *ἀπέχω*.

3 drachmae 8 argenteae convertuntur in 4260 drachmas aereas, id quod primus Lumbroso vidit (Recherches p. 41 sq.). (Cf. Grenfell-Hunt-Smyly, The Tebt. pap. I 585 sq.) Haec est causa, cur postea 8 drachmarum argenti nulla ratio habeatur.

7 *ἀρ(τάβας)* sc. *σίτου*.

8 *ἐρείου* (= *ἐρίου*) *ἥμυσυ*, probabiliter *λίτρας* Wilckeni opinione, 'dimidia pars librae, semilibra' (p. litt.).

3—5 Rationes accepti:

4260	dr.
1000	"
500	"
380	"

6140 dr. = 1 Tal. 140 dr.

καὶ παπύρους (δραχμῶν) ρμ', ἀνήλομα (δραχμαὶ) ρ',
10 *τῆ ἐ.ητρία (δραχμὰς) μ', τῶ γναφεῖ (δραχμὰς) π',*
11—12 (Letr.) *γ(ίνεται)* [vel *γ(ίνονται)*] *(δραχμαὶ) Εωλε', λ(είπεται) (δραχμαὶ) ρνε'.* | *εὐτύχει.*
13 *(ἔτους) κβ' παῦνι ιθ'. ἔρρωσαι;*

litteris grandioribus, manu, ut puto, Ptolemaei:
γ(ίνεται) (δραχμαὶ) Γϡε', λ(είπεται) (δραχμαὶ) Βσλε'.

idem compendium, denique (*δραχμῶν*) *σ'* (sic et Wilck. p. litt.). Compendium illud cum Wilckeno *ἥμισυ* (vel potius *ἥμυσυ*, sic enim haec vox scribi solet) significare puto. Letr.: *ἐρείους*, anni nota (falso), drachmae nota (male in Prodr. post *ἄλλο* litteram *ε* legi) **9** (*δραχμῶν*) *ρμ'* Witk. Prodr., *γμρ* Letr. falso | (*δραχμαὶ*) *ρ'* Witk. Prodr., *Γρ* Letr. falso **10** *τηε.ητρια* Witk., inter *ε* et *η* potest esse *μ, ν, κ, χ, γ* (minus probabile *π*), *τῆ ἐπητρία* Wilck. p. litt., . . *κεπη*-Letr. | *τῶ* Witk., *τῷ* Letr. | (*δραχμὰς*) *π'* Witk. Prodr., *Γ το* Letr. falso Ll. **11—12** cf. notam ad. ll. 4—5. **13** interrog. signum posuit Wilck. (p. litt.)

6—11 Rationes expensi:

	630 dr.
	1300 „
	3075 „
	70 „
	200 „
	200 „
	140 „
	100 „
	40 „
	80 „
	5835 dr
(l. 11)	5835 dr.
λείπ.	155 „
	5990 dr.

(Erravit Apollonius, exspectatur enim:

	5835 dr.	
λείπ.	305 „	(pro 155)
	6140 dr.)	

10 *τῆ ἐπητρία* = *τῆ ἐπαιτρία* ('feminae mendicae'), femininum *ἡ ἐπαίτρια* lexicis ignotum a voce *ἐπαίτης* (Wilck. p. litt.). Eandem formam introducit Wilcken in P. Leid. S II 2: *τῆ ἐπητρία.*

13 *παῦνι* est mensis decimus.

ἔρρωσαι; dubitanter interrogationis signum posui Wilckenum secutus, exspectatur enim *ἆρ' ἔ.*; vel *γράψον μοι, εἰ ἔ.* Ipse de *ἔρρωσαι* pro *ἔρρωσο* dicto cogitabam.

(l. 14)	3905 dr.	
λείπ.	2235 „	
	6140 dr.	(cf. l. 4.)

Numerus 3905 dr. (l. 14) constare videtur ex:

630 dr.	(l. 6)
3075 „	(l. 7)
200 „	(l. 8)?
3905 dr.	

In tergo:

(manu Apollonii:)

Πτολεμαίωι.

(manu Ptolemaei, ut puto:)

λαβὲ τὸν λόγον τῶν χαλκῶν φαμενὼϑ
κε΄· Ἀπολλωνίω (δραχμὰς) Γ΄, Ἁρμάεις (δραχμὰς) υ΄, 17–18 (Letr.)
ἄ̣λλας (δραχμὰς) | τ΄, γ(ίνεται) (δραχμαὶ) Γψ΄.

15 *Πτολεμαίωι* Witk., -ω Letr. 17 *Ἀπολλωνίω* Witk., -ῳ Letr. 18 *ἄ̣λλας* probabilius quam *ἄ̣λλα* Witk. | *γ(ίνονται) (δραχμαὶ) Γψ΄* Witk. Prodr.; Letr. notam vocis *γ(ίνονται)* omisit et pro *Γ* litteram *E* posuit. Ll. **17—18** cf. notam ad ll. 4—5.

i. e. summae pro frumento solutae adduntur, accedit, ut videtur, *ἐρείου* 200 dr.

16 *φαμενώϑ* est mensis septimus. Rationes in aversa papyri parte servatae fortasse ad annum proximum (159 a. Chr.) pertinent. Rationes has Ptolemaeus non cum Apollonio fratre communicat, ut *Ἀπολλωνίω* l. **17** docet, sed sive ad suum usum conscripsisse videtur sive, ut eas homini nobis ignoto transmitteret.

(l. 17)	3000 dr.
	400 „
	300 „
	3700 dr.

33. EPISTULA APOLLONII AD FRATREM PTOLEMAEUM.

P. Par. 60. Asservatur in museo Louvre (nr. inv. 2384). Reperta Memphi. A. 154 a. Chr. (a. 28. Philometoris mense 1. die 3). — Ed. Letronne, Notices et extraits XVIII, 2 Nr. 60 (cum imagine).

Ἀπολλώνιος
Πτολεμαίω̣ι
τῶ πατρὶ χαίρειν.
ἀπόστιλόν μοι,

2 *Πτολεμαίωι* cum *ι* adscr. Wilck. (p. litt.) 3 *τῶ* Witk. Prodr., *τῷ* Letr.

πόσον ἔχει Πετευ-
σορ̣άπιος καὶ ἀπὸ
ποίου χρόνου,
ὁμοίως καὶ Κόττα-
βος, ὁμοίως καὶ
Χεντοσνεύς.
ἔρρωσο. (ἔτους) κη' ϑῶυ<ϑ>
γ'.

In tergo:

Πτολεμαίωι.

5 sq. *Πετευσοράπιος* Wilck. (per litt.), *ο̣* in pap. ita mihi exaratum esse videtur, ut possit esse etiam *ευ* vel *ει*, sed forma huius nominis in *-ευς* vel *-εις* non exstat (*παρὰ σοῦ Σαραπίων* Letr. perperam) **6** sq. *ἀπὸ ποίου* eodem tempore Witk. et Wilck. (p. litt.) (Letr. falso *καὶ* | [*ἀφ'*] *οὗ*) **11** *κη* Letr., Wilck. (p. litt.) et Witk. | *ϑῶυϑ* Wilck. (p. litt.) et Witk.; *ϑ* spatio deficiente suprascr. **12** *γ* Witk., omisit Letr.

---

5 *Πετευσοράπιος.* Egit de hac voce Wilcken Arch. f. P. 3, 250.

34. EPISTULA SARAPIONIS AD FRATRES EIUS PTOLEMAEUM ET APOLLONIUM.

P. Par. 43. Asservatur in museo Louvre (nr. inv. 2366). Reperta Memphi. A. 154 a. Chr. (a. 28. Philometoris mense 11. die 21). — Ed. Letronne, Notices et extraits XVIII, 2 Nr. 43 (cum imagine).

Mendis scatet.

Σαραπίων Πτολεμαίωι καὶ Ἀπολλωνίω <τοῖς ἀδελφοῖς>
χαίρειν. εἰ ἔρρωσϑαι, ἔρρω-

1 *Ἀπολλωνίῳ* Letr. falso.

---

1 *ἔρρωσϑαι* = *-σϑε.*

μαι δὲ καὖτοί. συγγέγραμμαι τῆι Ἑσπέρου θυγατρί. μέλλω δὲ ἰσάγειν
ἐν τῷ μεσορὴ μηνί. καλῶς ποιήσεις ἀποστεῖλαί μοι ἰμίχουν
ἐλαίου. γέγραφ' ἰμεῖν, ἵνα εἰδῆται.

in sinistra parte (postmodo additum videtur):	in dextra parte (fortasse l. 4 continuatur):
<παραγενομένου δὲ εἰς τὴν ἡμέραν, Ἀπολλώνιος>.	*ἔρρωσο. (ἔτους) κη' ἐπεὶφ κα'.*

In tergo (eadem manu):

Πτολεμαίωι
Ἀπολλωνίωι

2 *καντοι* Witk. (certum), *καὐτός* Letr. | *δὲ ἰσάγειν*, non *δ' εἰσάγειν*, in pap. enim *δε* et *ισαγειν* distant 3 *τῷ* Letr. falso | *ἰμίχουν* Witk. (certum), *ἡμίχουν* Letr. falso 4 [*καθὸ*] post *ἐλαίου* supplet Letr., at in pap. nulla lacuna (Witk.) | *γεγραφιμειν* video in pap. (*ἰμεῖν* pro *ὑμῖν*); non est *-φαμειν* (pro *-φαμεν*); *γέγραφ[α ὑμῖν]* Letr. | *ἵνα* Witk. (certum), *ἵν'* Letr. falso 6 *Ἀπολλώνιος* (in Prodr. falso de scriptura *Ἀμμώνιος* cogitavi) 7 pro *Πτολεμαίωι* Letr. errore *Ἀπολλωνίῳ* dedit.

---

2 *καὖτοί* pro *καὐτός*.

συγγράφομαί τινι 'contractum nuptialem facio cum aliquo'.

εἰσάγω 'nubo'.

Hesperus ille erat vicinus fratrum Ptolemaei in pago nomi Heracleopolitani, cuius nomen ignoramus. A. 162, i. e. octo annos ante tempus huius epistulae, inter eum et fratres Ptolemaei inimicitiae erant exortae (P. Par. 38).

3 *ἰμίχουν* = *ἡμίχουν*, cf. *ἰμιτέλεστα* P. Leid. U 3, 8 (saec. II. a. Chr. pars prior).

4 *ἰμεῖν* = *ὑμῖν*.

εἰδῆται = *εἰδῆτε*.

5 Verba *παραγενομένου* — *ἡμέραν*, opinione Wilckeni etiam *Ἀπολλώνιος*, postmodo sunt addita. Wilcken *παραγενομένου* errore pro *παραγενοῦ*, nom. autem *Ἀπολλώνιος* pro voc. *Ἀπολλώνιε* positum esse explicat (p. litt.).

εἰς τὴν ἡμέραν sc. *τὴν τοῦ γάμου*.

35. EPISTULA PTOLEMAEI AD FRATREM HIPPALUM.

P. Par. 58. Asservatur in museo Louvre (nr. inv. 2382). Reperta Memphi. Rationes partis aversae papyri ad a. 28, sine dubio Philometoris (= 154 a. Chr.), menses secundum (φαῶφι) usque ad duodecimi (μεσορή) diem 30. pertinent, ineunte igitur a. 29 (= 153 a. Chr.) exaratae sunt. Epistula ipsa, quae in antica papyri parte scripta est, rationes illas aetate procul dubio superat. — Ed. Letronne, Notices et extraits XVIII, 2 Nr. 58 (cum imagine).

Scriptura papyri hodie admodum iam evanida. Epistula non est ad finem perducta (deest ἔρρωσο) neque e Sarapeo missa. Mendis scatet.

Πτολεμαῖος
Ἱππάλωι χαίριν.
τετίμηκα
τὴν βοῦν ταλάν-
των τρία ἥμυσυ.
ἀ̣π̣έχει (δραχμὰς) Α̣΄,
ἀπόδος α̣ὐ̣τ̣ῇ
τάλαντα α̣σ
. . . μ̣[.]
τ̣ρ̣ὶ̣ς̣ ἥμυσυ.
ἠὰν μὴ θέλῃ,
δὸς αὐτῇ, ἵ̣ν̣α̣

2 *Ἱππάλωι* Witk., *Πτολεμα]ίῳ* Letr. falso | prior littera ι vocis *χαίριν* fortasse ex ρ corr.; *χαίριν* (certum) Witk., *χαίρειν* falso Letr. 6 *Α* Witk. (fere certum), *Δ* Letr. (minus probab.) 7 *α̣υ̣τ̣η* aut *αϝη* (pro *Α* legendum esse *Δ* minus probab.) Witk., *ΑΓ* (= *γίνονται*) ⊢ (= *δραχμαί*) *Η* Letr. 8 *α* finalis vocis *τάλαντα* ex alia littera corr. | *α̣σ*, at *α* ambiguum Witk. (an *δ*?), *τάλαντα* . . . . *ας* Letr., at inter *τάλαντα* et *ασ* nihil fuit 9 . . . *μ̣*[.], at fortasse a scribente deletum (Witk.), ... Letr. 10 *τ̣ρ̣ι̣ς̣* Witk., *τρὶς* Letr. 11 *θέλη* Witk. (distincte videbam), *θέλῃι* Wilck. (p. litt.), *θέλ[ι]ς* Letr. 12 *αὐτῇ ἵ̣ν̣α̣* vel *αὐτὴ̣ν̣*

ἀποδου . . ι
ἀραβῶνα, καὶ πα-
ραγίνου μοι
εἰς τὸ Σαραπιῆν.

In tergo (eadem manu):

Ἀ̣ώνχειος λόγος
(ἔτους) κη' φαῶφι ἕως
παμενὼθ λ'
Γυν', φαρμοῦ-
θι ἧς μεσορὴ λ'
(δραχμαὶ) Βχν', γ(ίνεται) τ(άλαντον) α'.

sequitur litteris in contrariam partem currentibus:

Ἱππ α̣λ̣ω̣ι.

Witk., αὐτῆι, ὡς Letr. **13** αποδου . . ι (ἀποδοῦ σ̣ο̣ι? an αὐτὴν ἀποδοῦν̣α̣ι?) Witk., lectio ἵνα ἀποδου . . ι Wilckeno dubia videtur (p. litt.), ἀποδοῦ ἡ Letr. **16** Σαραπιῆν Witk., ι ex alia litt. corr., Σαραπείην Letr. falso **18** ἕως Witk., ἥως Letr. falso **23** Ἱππ α̣λ̣ω̣ι Witk., ιυν Letr., qui litteras in contrariam partem hic currere non vidit ideoque lectionem eruere non potuit.

---

14 Femina, quae vaccam vendebat, pignus mille drachmarum accepit. De pignore (ἀρραβών) v. Deißmann, Bibelstud. 104 sq., de orthographia vocis ἀρ. Deißmann, Neue Bibelstud. 11 et Blass, Gramm. d. neutest. Gr.[2] 12.

17 Ἀώγχειος cf. adn. ad P. Par. 32, 16 (= Nr. 28).

20 sqq. Rationes hae sunt:
3450 dr.
2650 „
6100 dr. = 1 Tal. 100 dr.
(papyrus habet τ(άλαντον) α' pro: τ(άλαντον) α' (δραχμαὶ) ρ').

36. EPISTULA APOLLONII AD FRATREM PTOLEMAEUM.

P. Par. 44. Asservatur in museo Louvre (nr. inv. 2367). Reperta Memphi. A. 153 a. Chr. (= a. 29. Philometoris mense 11. die 8). — Ed. Letronne, Notices et extraits XVIII, 2 Nr. 44 (cum imagine).

Epistula haec ex nomo Heracleopolite missa est (cf. l. 2 sq.). Mendis scatet.

Ἀπολλώνιος Πτολεμαίωι τῶ̃ πατρὶ χαίρειν. εἰ ἔρρωσαι, ἔρρωμαι δὲ καὐτός,

εἴε ἄν, ὡς βούλομαι, καὶ τὰ ἄλλα σοι κα{ι}τὰ λό[γ]ον ἀπαντᾶ. γίνωσκέ με πεπορεῦσθαι εἰς Ἡρα-

κλέους πόλιν ὑπὲρ τῆς οἰκίας. τοὺς χαλκοῦς, οὓς κέχρηκας Πετοσίριος καὶ Σεμφθήαι, κεκο̣μι̣σ̣-

<μ]α̣ι Σαραπίωνι̣>. τὰς μὲν (δραχμὰς) Α′, ἃς δέδωκας Πετενῆθι χῆνα ἀγωράζει, τί κελεύε[ι]ς ὑπὲρ τούτων; ἀπόστιλόν μοι ἐπισ-

τόλιον ἔχων<τα> Πολυδεύκην ταχὺ καὶ ἤ ἕτερον θέλις λέγειν, λέγε, ἐγὼ γὰρ ἐνύπνια

ὁρῶ πονηρά. βλέπω Μενέδημον κατατρέχοντά με . [διασάφη]σ̣όν μ̣ο̣ι̣ τὰ περὶ Ἀπολλώνιον

1 *τῶ̃* Witk. Prodr., *τῷ* Letr. falso **2** *εἴε* Witk. Prodr., *εἴη* Letr. falso | *καιτὰ* Witk. Prodr., *κατὰ* Letr. **3** sq. *Σεμφθήαι* Witk., *Σὲμφθ καὶ* Letr. falso | *κεκο̣μι̣σ̣* | *μ]α̣ι Σ.* Witk., *κεκόμισ* | [*μαι*] *κ̣αὶ Σ.* Wilck. (p. litt.), *κεκόμικ*[*α* | *καὶ* Letr., sed post *μι* non est *κ* **4** *Σαραπίωνι̣*, *ι* fin. ex *α* corr. vid. (Witk.) | *Α′* Wilck. (p. litt.), *Γ′* Letr. | *τούτων*, *ω* ex *ο* corr. (Witk.) **5** *ἔχων<τα>* Witk. Prodr., *ἔχωντα* Letr. | *λέγε* Witk. (confirmat Wilck. p. litt.), [*ἐμ*]*έ* Letr. **6** [*διασάφη*]*σ̣όν μ̣ο̣ι̣* Witk. (cf.

---

2 *εἴε* = *εἴη*.

καιτὰ lapsu pro *κατὰ* (repetivit praecedens *καὶ τὰ* vel propter *ι* in *σοι*).

3 *εἰς Ἡρακλέους πόλιν.* Ptolemaeus oriundus erat ex pago nomi Heracleopolitani, cuius nomen in P. Par. 38, 6 intercidit. In pago illo possidet domum (l. l. *ὑπαρχούσης μοι πατρικῆς οἰκίας π*[*ερὶ κ*]*ώμην . . ˙. . ιν τοῦ Ἡρακλεοπολίτου*).

4 *ἀγωράζει* = *ἀγοράζειν* (sic et Wilck. p. litt.) vel *ἀγοράσειν*. In P. Par. 52, 12 pretium anseris sunt 2000 drachm., sc. aeris (Wilck. p. litt.).

5 *ἔχωντα* = *ἔχοντα*.

ταχύ cf. notam ad P. Par. 45, 5 (= Nr. 37).

ἤ = *εἰ*.

Πολυδεύκην, probabiliter servum. Per eundem epistulam sibi mitti vult a praefecto Apollonio in P. Par. 45, 6 (= Nr. 37).

6 *Μενέδημον*, servus fugitivus, de quo in epistula eodem die ad Apollonium, praefectum Anubiei, missa (P. Par. 45, 6 sqq. = Nr. 37) haec

καὶ τὰ περὶ σαυτὸν ἀκριβῶς, ὅπω[ς] ἰδῶ· ἀγωνιῶ γὰρ περὶ σοῦ. ἔρρωσο. (ἔτους) κθ´ ἐπεὶφ η´.

In tergo:

τῶ πατρὶ Πτολεμαίωι.

Par. 45, 3 = Nr. 37); post *με* 7 fere litterae evanidae; (confirmat Wilck. p. litt., qui etiam litterarum *δ* et *φ* vestigia dispicit); *με . . . . . . ερνας* Letr. 7 *εἰδῶ* Wilck. (p. litt.), ego *ὅπω[ς ε?]ἰδῶ* videbam, *ὅπως ἴδω* Letr. 8 *τῶ* Witk. Prodr., *τῷ* Letr.

---

scribit: *ὁρῶ ἐν τῶ ὕπνω τὸν δραπέδην Μενέδημον ἀντικείμενον ἡμῖν. προσέχων, μὴ εὕρῃ τι κατὰ σοῦ ἰπῖν, εὐλαβοῦμαι τὸν ἐνδίκτην τὰ πλῖστα, τὰ πράσεις, μὴ ἐπιγέν[οι]το.* In alia epistula (P. Par. 47 = Nr. 39) scribit (l. 14 sqq.): *γίνωσ<κε>, ὅτι πιράσεται ὁ δραπέ[τη]ς μὴ ἀφῖναι ἡμᾶς ἐ[πὶ τ]ῶν τόπων ἶναι, χάριν γὰρ ἡμῶν ἤζημίοται εἰς χαλκοῦ τ(άλαντα) ιε´.* In eadem epistula sese et fratrem Ptolemaeum in magno periculo versari narrat. Alterius Menedemi, qui fuit *τῶν παρὰ Διονυσίου, τοῦ στρατηγοῦ* Memphidis, et *τῶν καλλυντῶν*, mentionem facit Ptolemaeus in P. Par. 36, 18 sqq.

κατατρέχω 'persequor fugientem, impetum facio, aggredior, impugno'. In epistula ad Apollonium, praefectum Anubiei, data scribit de eadem re: (l. 6) *ὁρῶ ἐν τῶ ὕπνω τὸν δραπέδην Μενέδημον ἀντικείμενον ἡμῖν.* In P. Par. 50, 18 (a. 160 a. Chr.) legimus: *ὤμην περιστερίδ᾽· ἡ δ᾽ ἐκπέφευγεν ἐκ τῆς χειρός μου καὶ κατατρέχω αὐτὴν λέγων· οὐ μὴ ἀφῶ αὐτὴν φυγῖν. καταλαμβάνω αὐτὴν κτλ.*; P. Par. 23, 7 (a. 165 a. Chr.) *ἀ<πο>σπασάμενος τὴν μάχαιραν κατέτρεχεν αὐτόν.*

τὰ περὶ Ἀπολλώνιον sc. *τὸν ἡγεμόνα καὶ ἐπιστάτην Ἀνουβιείου*, ad quem eodem die epistulam mittit.

37. EPISTULA APOLLONII, FRATRIS PTOLEMAEI, AD APOLLONIUM,

ἡγεμόνα καὶ ἐπιστάτην τοῦ Ἀνουβιείου.

P. Par. 45. Asservatur in museo Louvre (nr. inv. 2368). Reperta Memphi. A. 153 a. Chr. (= a. 29. Philometoris mense 11. die 8., i. e. eodem die atque epistula praecedens, P. Par. 44 = Nr. 36). — Ed. Letronne, Notices et extraits XVIII, 2 Nr. 45 (cum imagine).

Epistula haec manu Apollonii, Glauciae filii, exarata est. Apollonius, *ἡγεμὼν καὶ ἐπιστάτης Ἀνουβιείου*, ad quem haec epistula mittitur, nullo sanguinis vinculo cum Glauciae filiis est coniunctus. Missa est haec epistula ex nomo Heracleopolite (cf. P. Par. 44 = Nr. 36).

Mendis scatet.

Ἀπολλώνιος Ἀπολλωνίωι τῶ ἀδελφῶι χαίρειν. εἰ ἔρρωσαι καὶ τὰ ἄλλα σοι κατὰ λόγον
ἀπαντᾶ, εἴη ἄν, ὡς βούλομαι, καὶ αὐ<τὸς> δʼ ὑγίαινον. καὶ ἀπόντος μου πεφρόντικα ὑπὲρ σοῦ. χρήσι-
μα τῶν σῶν πραγμάτων· ἅ σʼ οὐ δεδύνησμαι διασαφῆσαι διὰ τοῦ ἐπιστολίου διὰ
τὸν ἐφελκόμενόν σοι ἐνδίκτην· ἀλʼ ὅμως τοῖς θεοῖς τὴν ἐπιτροπὴν δίδομει. ἄνευ
τῶν θεῶν οὐθὲν γίνεται. κὰ αὐτὸς παρέσομαι ταχύ. ἤ τι θέλις, γράψον ἐπιστόλιον
Πολυδέκηι. ὁρῶ {{τ̣ο̣ν̣}} *ἐν τῶ ὕπνω τὸν δραπέδην Μενέδημον ἀντικείμενον*
ἡμῖν . προσέχων, μὴ εὕρη τι κατὰ σοῦ ἰπῖν, εὐλαβοῦμαι τὸν ἐνδί-

1 *Ἀπολλωνίωι* Witk. Prodr., *Ἀπωλλωνίῳ* Letr. falso | *τῶ* Witk. Prodr., *τῷ* Letr. falso | *ἔρρωσαι, α* ex *ο* corr. (voluit primum perperam *ἔρρωσο*) **2** *αὐ<τὸς>* Witk. Prodr., *αὐτὸς* Letr. **3** *ἅ σʼ οὐ* Witk. Prodr., *ἅ σ[οι] οὐ* Letr. falso | *δεδύνησμαι* Witk., *-ημαι* Letr. **4** *ἐφελκόμενον, φ* ex *π* corr. vid. | *ἀλλ̣ὰ σῶς* male Witk. Prodr., recte *ἀλ ὅμως* Letr.; *ο* ex *λ* corr. **5** *οὐθὲν* Witk. Prodr., *οὐδὲν* Letr. falso | *κα* video in pap., *καὶ* Letr. | *παρέσομαι, α* syllabae *πα* ex *ε* corr. vid. **6** post *ὁρῶ* 3 litterae a scribente deletae; ni fallor: *τ̣ὸ̣ν̣* (non indicavit Letr.) | *τῶ ὕπνω* Witk. Prodr., *τῷ ὕπνῳ* Letr. falso | in *δραπέδην η* ex *ε* corr. **7** *εὕρη* pap. distincte, falso *εὕρῃ* Letr. | post *ἰπῖν* comma po-

---

3 *σʼ = σοί.*

4 *ἐφέλκομαί τινι* 'post terga alicuius curro, sequor alqm.'

ἐνδίκτην cf. l. 7 sq.

5 *ταχύ* et *ταχέως* promiscue in papyris occurrunt (cf. indicem).

ἤ = εἰ.

6 *Μενέδημον* cf. P. Par. 44, 6 (= Nr. 36) et notam ad ill. l.

κτην τὰ πλῖστα, τὰ πράσεις, μὴ ἐπ̣ι̣γέ̣ν̣[οι]το̣. ἔρρωσο. (ἔτους) κθ' ἐπεὶφ η'.

In tergo:

litteris minutis:

ἡγεμ̣ώνι
καὶ ἐπιστάτε̣ι̣
Ἀνουβιείου

litteris grandioribus:

Ἀπολλωνίωι

sui (Letr. puncto distinxit) **8** *τὰ* Wilck. (p. litt.), ego *ἃ* videbam, quod et Letr. dedit | *πράσεις* Witk. Prodr., *πράσσεις* Letr. falso | *ἐπιγέν[οι]το* dedi, *ἐπιγ[ί]ν[οι]το* Wilck. (p. litt.) (at vestigium litterae *ε* post *γ* in imagine mihi dispicere videor); ego in pap. *ἐπ̣ι̣γ[.] . [.]το̣* (minus probabile *-τα̣ι̣*) vidi; *ἐν . . . ται* Letr. **10** *ἐπιστάτει* in pap. probabilius (iam in Prodr.) quam *ἐπιστάτη* (Letr. *ἐπιστάτῃ*).

---

8 *τά* = *ἅ*, cf. Wessely, Stud. z. Pal. 4, 87.

ἐπιγίνομαι 'de improviso appareo, aggredior'.

38. EPISTULA APOLLONII AD FRATREM PTOLEMAEUM.

P. Par. 46. Asservatur in museo Louvre (nr. inv. 2369). Reperta Memphi. A. 153 (= a. 29. Philometoris mense 12. die 26, i. e. 48 diebus post P. Par. 45 = Nr. 37). — Ed. Letronne, Notices et extraits XVIII, 2 Nr. 46 (cum imagine).

Epistula haec non tam multa menda exhibet quam reliquae Apollonii epistulae. Quam ob rem suspicari aliquis possit eam ab alio quodam Apollonio mitti. Attamen scriptura huius epistulae est eadem atque epistulae Nr. 39, quam Apollonio, Glauciae filio, nemo tribuere dubitabit. (Cf. ea, quae epistulae Nr. 39 praemittuntur.)

Ἀπολλώνιος Πτολεμαίωι τῷ̣ ἀδελ-
φῶι χαίρειν. εἰ ἔρρωσαι καὶ τὰ π̣α̣ρ̣ὰ̣
τῶν θ̣ε̣ῶν κατὰ λόγον σοι χρηματί-

1 *τῶ ἀδελφῶι* Wilck. (p. litt.), monens Apollonium primo scripsisse *τῶδ-*, tum *α* inter *ω* et *δ* inseruisse; ego *ταδ-* vide-

ζεται, εἴη ἄν, ὡς βούλομαι, καὶ αὐτὸς δὲ μετρίως ἐπ̣[α]ρ[κῶ]. τίνα μὲν τρόπον ὁ ἀδελφός σου [Ἀ]πολλ̣[ώ]ν[ιο]ς ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις καιροῖς ληστῶν ἐπικειμένων ἐνκατελελοίπει με ἀποδημήσας, [οὐ]χ ἕτερόν τινα, ἀλλὰ σὲ αὐτὸν μάρτυρα ἐπισπάσ̣ῳ̣ . <. ν̣>. καὶ νῦν δὲ . . . . μένοις παραβέβηκεν <τοὺς ὅρκους>, οὓς συνθέμενοι πρὸς ἑαυτὸς ὀμωμόκεμεν ἔν τε τῶι Ἡρακλείωι καὶ τοῖς ἄλλοις ἱεροῖς. διὸ καὶ ἡγούμενος δεῖν ἐπ' ἄλλου μὲν μηθενὸς αὐτῶι διακριθῆναι, ἐπὶ σοῦ δ' αὐτοῦ, γέγραφά σοι, ὅπ[ως αὐτὰ Ἀπολλωνίωι παραγγείλῃς, καὶ αὐτὸς δέ, ὡς ἂν εὐκαιρήσω, παραχρῆμα παρέσομαι πρὸς σέ.

bam; τῷ ἀδελφῷ Letr. **5** μετρίως Witk., με[τ]ρίως Letr. | ἐπ̣[α]ρ[κῶ] Letr., quod tamen Wilckeni sententia (p. litt.) ad vestigia parum quadrat (an ἔρρωμαι? Witk.) **7** ληστων Witk. Prodr., ληστῶν Letr. falso **9** σὲ αὐτὸν Witk., σεαυτὸν Letr. **10** ἐπισπάσ̣ῳ̣ . <. ν̣> Witk., ἐπισπασαίμ<ην> Wilck. p. litt. (at ἐπισπασαιμ initio vix scripsisset, tum desideratur ἄν), falso ἐπισπασ[άμεν]ον Letr. (non est, quod in Prodr. dedi: -σ̣ῳ̣ ἴδ<ιον>); cogitabam de ἐπίσπασ̣ῳ̣ν̣ (= -σον; ω pro ο in epistulis eiusdem Apollonii aliquoties occurrit) . <ὧ̣ν̣> sc. ληστῶν, vel de ἐπίσπα . ἐ̣ὰ̣ν̣<. .>, at utrumque parum probabile **12** <τοὺς ὅρκους> Witk., suprascripta esse non indicavit Letr. **15** in μηθενὸς μη ex ου correctum (Prodr) **16** ὅπ[ως αὐτὰ

---

6 ὁ ἀδελφός σου Ἀπολλώνιος videtur esse Apollonius, ἡγεμὼν καὶ ἐπιστάτης Ἀνουβιείου, ad quem P. Par. 45 (= Nr. 37) mittitur.

13 ἑαυτός = ἑαυτούς.

18 ὡς ἂν εὐκαιρήσω 'ubi primum . . .'. Similiter ὡς ἄν c. coni. in enuntiatis temporalibus in N. T. (Paulus I Cor. 11, 34 ὡς ἂν ἔλθω, Phil. 2, 23 ὡς ἂν ἀφίδω, Rom. 15, 24 ὡς ἂν πορεύωμαι) et apud LXX; qui usus scriptoribus Atticis fere ignotus est (Blass, Gramm. d. neutest. Gr.[2] 278).

νομίζω γὰρ μάλιστα τῶν ἄλλων παρακολουθήσαντά σε τῆι ἀληθείαι πικρότερον προσενεχθήσεσθ' αὐτῶι. ἐ[πιμ]έλου μὲ καὶ σαυτοῦ, ἵν' ὑγιαίνης, καί, περὶ ὧν ἂν βούληι, γράφε.

ἔρρ(ωσο). (ἔτους) κθ' μεσορὴ κς'.

In tergo:

Πτολεμαίωι.

Witk., ὅπω[ς] Letr. **19** ἄλλων, α ex alia litt. corr., ut vid. (Witk.) **21** ἐ[πιμ]έλου Witk., -μ]ελοῦ Letr. **22** ὑγιαίνης Witk. Prodr., -ῃς Letr. falso

---

21 μὲ pro δέ; minus probabile pro μέν exaratum esse.

39. EPISTULA APOLLONII AD FRATREM PTOLEMAEUM.

P. Par. 47. Asservatur in museo Louvre (nr. inv. 2370). Reperta Memphi. Circa a. 153 a. Chr., id quod servi fugitivi (procul dubio Menedemi) mentio (l. 15) innuit. Si *τὰ ἐνύπνια* l. 30 essent somnia, quae in P. Par. 50 aut 51 narrantur, epistula haec circa a. 160 scripta esset, sed ad somnia illa hic alludi parum est probabile. — Ed. Letronne, Notices et extraits XVIII, 2 Nr. 47 (cum imagine).

Epistula hac Apollonium contra crimen sese defendere suspicabatur Brunet de Presle (Letronne p. 314), quod ei in P. Par. 46 (= Nr. 38) obicitur. At id quidem falso, in papyro illa enim, ut ex litterarum formis apparet, ipse idem Apollonius crimen facit, qui hanc epistulam mittit. In universum omnes epistulae Parisinae, quae ab Apollonio mittuntur, eadem manu exaratae sunt, sc. manu Apollonii, Glauciae filii. Brunet de Presle perperam duos diversos Apollonios distinguit.

Mendis scatet.

Ἀπολλώνιος Πτολεμαίωι τῶ πατρὶ χαίρειν. ὀμνύ-

2 τῶ Witk. Prodr., τῷ Letr.

ο τὸν Σάραπιν, — ἰ μὴ μικρόν
τι ἐντρέπομαι, οὐκ ἄν με
ἴδες τὸ π<ό>ρσωπόν μου
πόποτε, — ὅτι ψευδῆι
πάντα καὶ οἱ παρὰ σὲ
θεοὶ ὁμοίως, ὅτι ἐν-
βέβληκαν ὑμᾶς εἰς ὕλην
μεγάλην καὶ οὗ δυνάμε-
θα ἀποθανεῖν, κἂν ἴ̣δῃς,
ὅτι μέλλομεν σωθῆναι,
τότε βαπτιζώμεθα.
γίνωσ<κε>, ὅτι πιράσεται
ὁ δ̣ρ̣απέ[τη]ς μὴ ἀφῖναι

3 *ἰ* Witk. Prodr., [ε]*ἰ* Letr. falso **5** *π<ό>ρσωπον* Witk. Prodr. (prius *π* ex *ν* corr. vid. [*τὸν* primo?]), *πρόσωπον* Letr. **6** *ψευδῆι* Witk. Prodr., *ψεύδη* Letr. falso **7** *σε* ex *σοι* corr. (Witk. Prodr.) **10** *μεγάλην, λ* ex *γ* corr. vid. | *οὗ* Witk., *οὐ* Letr. **11** *κἄν*, ut vid., Witk. (sic etiam Letr. et Wilck. p. litt.); primum scripsit, ut vid.: *καὶ ἃ ἰδ-*, tum *ια* in *ν* mutavit, denique *ν* parum distinctum supra lin. repetivit | *ἴδῃς* Witk. Prodr., *ἴδῃς* Letr. falso **14** *γίνωσ<κε>* Witk. Prodr., <*κε*> suprascr. Letr. non indicavit **15** *ὁ δ̣ραπέ[τη]ς* Witk., *δ* ex

---

3 *ὀμνύο τὸν Σάραπιν* acc. dei invocati, apud poetas imprimis usitatus, cf. etiam Herodot. 1, 212 al., Parthen. Nic. 19, 11 (Mayer-G'schrey, Parth. Nic. 31).

4 *ἰ* (= *εἰ*) *μὴ μικρόν τι ἐντρέπομαι* idem fere quod *αἰσχύνομαι*, cf. P. Par. 49, 30 (= Nr. 29) *γίνεται γὰρ ἐντραπῆναι* et notam ad illum l.

7 *παρὰ σέ* idem quod *π. σοί*. Cf. Blass, Gramm. d. neutest. Gr.[2] 139.

9 *ὑμᾶς* pro *ἡμᾶς*.

10 *οὗ* 'ubi', cf. P. Par. 35, 8 *Ἀσταρτι[εῖον], οὗ καὶ ἐν[κα]-τέχομαι*, P. Par. 37, 9, P. Par. 41, 11, P. Taur. 8, 54 *οὗπερ* et Blass, Gramm. d. neutest. Gr.[2] 62.

15 *ὁ δραπέ[τη]ς* Menedemus, qui in P. Par. 44 et 45 (= Nr. 36 et 37) commemoratur.

ἡμᾶς ἐ̣[πὶ τ]ῶν τόπων ἶναι, χάριν γὰρ ἡμῶν ἠζημίοται εἰς χαλκοῦ τ(άλαντα) ιε΄. ὁ στρατηγὸς ἀναβαίν<ει> αὔριον εἰς τὸ Σαραπιῆν καὶ δύο ἡμέρας ποιεῖ ἐν τῶ Ἀνουβιείωι πινῶν. οὐκ ἔστι ἀνακύψα<ι με> πόποτε ἐν τῇ Τρικομίαι ὑπὸ τῆς αἰσχύνης, ἰ καὶ αὐτοὺς δεδώκ̣αμεν καὶ ἀποπεπτώκαμεν πλανόμενοι ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ πιστεύοντες τὰ ἐνύπνια. εὐτύχει.

alia litt. corr., *ὅπ[ως] ἀπέ[χῃ]* Letr., at non est *ὅπ[ως]* **16** *ἐ̣[πὶ* Witk., *ἐ[κ* Letr. (parum probabile) **19** sq. *ἀναβαίν<ει>* Witk. Prodr., *<ει>* suprascr. Letr. non indicavit **22** *τῶ* Witk. Prodr., *τῷ* Letr. **23** sq. *ἀνακύψα<ι με>* Witk. Prodr., *<ι με>* suprascr. Letr. non indicavit **24** *πόποτε, π* init. ex alia litt. corr. (*μ*?) | *τῇ* Witk. Prodr., *τῇ* Letr. | *τρικομίαι* pap. distincte Witk. (iam in Prodr.) et Wilck. (p. litt.), *τρικυμίᾳ* Letr. **28** *πλανόμενοι* Witk. Prodr., *πλανώμενοι* Letr.

---

17 *χάριν — ἡμῶν.* Apud Atticos *χάριν* perraro genetivo anteponitur, saepissime apud Polybium et posteriores (Goetzeler, De Pol. eloc. 24), cf. P. Oxyrh. 743, 29 (= Nr. 57) *χάριν τῶν ἐκφορίων.*

23 *πινῶν = πεινῶν.*

24 *Τρικομίαι = Τρικωμίαι* nomen pagi (Wilck. p. litt.) (quod et ego suspicabar).

27 *ἀποπίπτω* 'ex superiore loco cado', hic idem fere atque *ἀ. ἐλπίδος* 'spe deicior, spe cado'. Cf. *πίπτω ταῖς ἐλπίσιν* Polyb. 1, 87, 1.

In tergo:

litteris minutis:	litteris grandioribus:
πρὸς τοὺς	*Πτολε[μ]αί-*
τὴν ἀλή-	*ωι χαίρ[ει]ν.*
θεαν λέγοντες.	

31 sqq. Verba *πρὸς* — *λέγοντες* in parte sinistra exarantur, non in dextra, sicut apud Letr.; contra verba *Πτ. χαί.* in parte dextra | *ἀλήθεαν* Witk. Prodr. et pap. inspecta, *ἀλήθειαν* Letr. et Wilck. (p. litt.) (Wilck. dispicit caput litterae *ι*).

31 sq. *Πτολεμαίωι χαίρειν.* Gerhard, Untersuchungen p. 43: „Von antiken Adressen mit einem Gruß oder Segenswunsch sind mir bloß zwei Beispiele erinnerlich, ein griechisches (sc. in hac papyro) — und ein koptisches — Wiener P. 17 305 S. 46 bei J. Krall . . .“

33 *λέγοντες* pro *λέγοντας*.

c) EPISTULA MYRULLAE ET CHALBAE ARABUM.

40. EPISTULA MYRULLAE ET CHALBAE ARABUM AD DACUTIN IN SARAPEO COMMORANTEM.

P. Par. 48. Asservatur in museo Louvre (nr. inv. 2371). Reperta Memphi. A. 153 a. Chr. — Ed. Letronne, Notices et extraits XVIII, 2 Nr. 48 (cum imagine).
Mendis scatet.

Μυρουλλᾶς καὶ Χαλβᾶς
Ἄραβας Δακούτει
τῶ ἀδελφῶι χαίρειν.

3 *τῶ* Witk. (certum), falso *τῷ* Letr.

1 *Χαλβᾶς* videtur esse nomen Arabicum Chaleb (Brunet de Presle). *Χάλβης* audit Busiridis praeco ap. Apollod. bibl. 2, 5.

2 *Ἄραβας* = *Ἄραβες*.

3 Dacutis non est frater, in epistula enim fratri missa non addidissent: *Ἄραβες*.

ἀκούσαντες ἐν Ποιεὶ
τὰ περὶ σοῦ συνβεβη-
κότα, περὶ τῷ ἀνθρώ-
που τοῦ πρὸς σὲ
τὴν ἀήδειαν ποή-
σαντος, ἥκαμεν εἰς
τὸ Σαραπιεῖον βολά-
μενοι συνμῖξαί σοι,
ἀκούσαντες δὲ ἐν τῷ
μεγάλῳ Σαραπιείọụ
ὄντα σε ἔγεγον Σα-
χμὶ τοῦ Λητοπολί-
του. καλῶς οὖν πο-
ήσεις παραγίνεσ-
θαι ἡμῖν εἰς Ποεί,
ọτ̣ι καταπλεῖν μέλ-

4 *Ποιει* pap. distincte (Witk.), *πόλει* Letr. falso **5** *συν-βεβηκότα* Witk. Prodr., *συμ-* Letr. falso **6** *τῷ* potius quam *τοῦ* Witk., *το*[*ῦ*] Wilck. (p. litt.) **12** *τῶ* potius quam *τῶι* (post *τω* pap. laesa) Witk., *τῷ* Letr. **13** *μεγάλω* (certum) Witk., *-λῳ* Letr. | *Σαραπιείου* Witk., *-ωι* Wilck. (p. litt.), *-ῳ* Letr. **14** *ἔγεγον* pap. distincte (Witk.), *εγειον* Wilck., qui tamen etiam *εγεγον* legi posse concedit, *ἔλεγον* Letr. falso **19** *ọτ̣ι*, *οτ* plane incertum (an *ἐ̣π̣ὶ* = *ἐπεὶ*?)

---

5 *ἀκούσαντες — τὰ περὶ σοῦ συνβεβηκότα* ortum ex commixtione duarum locutionum: *ἀκούσαντες περὶ σοῦ* et *ἀκούσαντες τά* (*σοι*) *συνβεβηκότα.*

6 *τῶ* = *τοῦ.*

9 *ἥκαμεν* a voce *ἥκω*, cf. *ἥκατε* P. Grenf. II 36, 18 (= Nr. 54) (a. 95 a. Chr.) et *ἡκέναι* (= *ἥκειν*) P. Par. 35, 30 (a. 163 a. Chr.). Similes formae in LXX, N. T., alias. Cf. Blass, Gramm. d. neutest. Gr.[2] 56.

10 *βολάμενοι* aor.

13 *Σαραπιείου* = *-είωι.*

14 *ἔγεγον* forma barbara, fortasse a *γίνομαι*. Wilcken *ἔγειον* legit, quod pro *ὑγιῆ ἐν* exaratum esse suspicatur.

19 *ὅτι* (?) causale, cf. Blass, Gramm. d. neutest. Gr.[2] 279.

λομεν πρὸς τὸν βασιλέα, [ἵνα] ἐπίδομεν ἔντ̣ευξιν περὶ σ̣ο̣ῦ̣ τῶ βασιλεῖ.

ἔρρωσο. (ἔτους) κθ′ μεσορὴ κϛ′.

In tergo:

Δακοῦτει.

21 *ἐπίδομεν* (certum) Witk. Prodr., *επιδουμεν* Letr. falso **23** *τῶ* (certum) Witk. Prodr., *τῷ* Letr.

21 *ἐπίδομεν* = *ἐπίδωμεν*. 22 *ἔντευξις* 'libellus supplex', vox sollemnis; sollemne etiam *ἔντευξιν ἐπιδίδωμι*. Cf. Am. Peyron, Pap. Taur. I 101, Deißmann, Bibelstud. 117 sq.

D. RELIQUAE EPISTULAE II. SAECULI.

41. EPISTULAE FRAGMENTUM.

P. Amherst II 37. Asservatur in Didlington Hall in provincia Britannica Norfolk apud lordum Amherst. Reperta in Fajûm. Saec. II. a. Chr. pars prior, ut vid. (ut ex litterarum formis Grenfell et Hunt coniciunt); a. 10, qui l. 14 commemoratur, esset igitur a. 10 Epiphanis = a. 196 vel Philometoris = a. 172 a. Chr. — Edd. Grenfell et Hunt, The Amherst pap. II nr. 37. Quot litterae in principiis singularum linearum interciderint, ignoratur.

. . . .
. . . . . .]π̣ι̣[. . . . . .
]*μένης Νιτηίτιος καὶ πλοίου*
κατ]*α̣λιποῦσα πάντα ἀπελθεῖν*
]*ς Ἀρσινόην.* ⟦*καλ*⟧ *ἐγὼ δέ, εἰ μὴ*
]*μην τὸν πόδα, παρεγενόμην*
ἂν . *καλ*]*ῶς οὖν ποήσεις* ⟦*α . . . . . ν*⟧
]*αὐτὴν καὶ μὴ ἀθύμει*
]*ε ἐκούομεν δὲ μὴ παραγεγονέ-*
ναι]*υσας, ὅτι ἠνώχλησαι, μὴ*

4 ⟦*καλ*⟧ voluerat *καλῶς*, quod l. 6 sequitur 6]*ως* et *ποήσεις* in rasura, ut vid. 9 *ἀκο*]*ύσας*? Witk.

4 *Ἀρσινόη* secundum Grenf. et Huntium potius nomen personae quam loci. Si est nomen loci, designat pagum aliquem, non caput nomi Arsinoitici, quia hoc Arsinoae nomen multo serius accepit.

8 *ἐκούομεν* pro *ἀκούομεν*? (Gf.-H.)

]ἀθύμει, ἀλλ' ἄφες αὐτὸν χαίρειν.
]ομαι συντόμως καὶ ἀπε-
]ν, κομίζει δέ σοι ῥοὰς ι'
]ιωει ἐπὶ τὸν πόδα.
] ἔρρωσο. (ἔτους) ι' φαῶφι α'.
]ἀποστεῖλαι διὰ τὸ μὴ εἰδέναι,
]ἔχεις.

10 *αὐτὸν* in «σ»αυτὸν emendat Wilcken Arch. f. P. 2 (1902), 123, vix recte **11** *παραγενήσ]ομαι* Gf.-H. | *ἀπέ|[σταλκα* Gf.-H. **16** *πῶς —]* Gf.-H.

---

10 *ἄφες*, ex qua forma neogr. *ἄς* (Hatzidakis, Einl. 16 et 309 adn. Blass, Gramm. d. neutest. Gr.² 213).

42. EPISTULA POLYCRATIS AD PHILOXENUM.

P. Goodspeed 4. Asservatur in museo Caireno (nr. inv. 10248). Ubi sit reperta, ignoratur. Saec. II. a. Chr. med., ut vid., — anno 29. alicuius regis, secundum Goodspeed Philometoris vel Euergetis II., ergo a. 152 vel 141. Litterae cursivae. — Ed. Goodspeed, Greek pap. in the Cairo Mus. p. 8 (nr. 4).

Hac epistula Glaucias tabellarius commendatur, est igitur *ἐπιστολὴ συστατική*.

Πολ[υ]κράτης Φ[ιλ]οξένωι
χαίρειν. εἰ ἔρρωσαι καὶ
τἆλλα σοι κατὰ λόγον ἐστίν,
εἴη ἄν, ὡς αἱρούμεθα, καὶ
αὐτοὶ δ' ὑγιαίνομεν.
ὑπὲρ ὧν ἠβουλόμεθα,
ἀπεστάλκαμεν πρὸς σὲ
Γλαυκίαν, ὄντα ἡμῶν
ἴδιον, κοινολογησόμενόν σοι.

---

9 *ἴδιον*, cf. P. Par. 41, 14 *μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ ἰδίου (= μου) Πτολεμαίου*. Sic saepe *ἴδιος* idem fere quod

χαριεῖ οὖν ἀκούσας αὐτοῦ καί, περὶ ὧν παραγέγονεν, ὑποδείξας, μ̣άλιστα δὲ σαυτοῦ ἐπιμελόμενος, ἵ̣ν' ὑγιαίνῃς.

ἔρρωσο. (ἔτους) κθ' φαμ̣̣ενὼ(θ) η'.

In tergo:

Φιλοξένωι.

---

pronomen possess. LXX, N. T., Philo, Iosephus, Dion. Hal., Plut. (Deißmann, Bibelstud. 120 sq., Blass, Gramm. d. neutest. Gr.[2] 172 sq.).

κοινολογοῦμαι exstat antiquiore aetate ap. Herod. VI 23, ap. Thuc. VII 86, Aristot. Polit. II 8, in tit. Arch.-ep. Mitt. VIII 96 B, 16 (Eumen. II.). Substantivum κοινολογία 'colloquium de aliquo negotio componendo' ante Polybium non occurrit nisi apud Hippocratem et apud LXX (Glaser, De ratione 46 et 63, Goetzeler, De Pol. eloc. 16).

12 ὑποδείκνυμι 'doceo' LXX, Aristeas, Polyb., cf. P. Tebt. 59, 6 (= Nr. 52).

43. EPISTULA ESTHLADAE AD PATREM.

P. Revill. Mél. p. 295. Asservatur Parisiis in museo Louvre (nr. inv. 10594). Reperta Pathyri in Aegypto superiore, prope Thebas. A. 131/0 a. Chr. — Ed. primum Revillout, Mélanges p. 295, post eum correctis nonnullis Strack, Die Dynastie der Ptolemäer p. 46 not. 3, tertium papyro denuo collata Seymour de Ricci, Papyrus de Pathyris au musée du Louvre in Arch. f. P. 2 (1903) p. 517 sq.

Ἐσθλάδας τῶι πατρὶ καὶ τῆι μητρὶ χαί(ρειν) καὶ ἐρρῶσθαι. ἐπεὶ πλευ̣νάκις σοι γρά-

1—2 scripserat primum πατρὶ χαίρ̣[ειν] κ̣[αὶ] | ἐρρ., tum vocibus χαίρειν καὶ erasis post πατρὶ verba καὶ τῆι μητρὶ χαί(ρειν) exaravit et initio l. 2 in margine καὶ addidit (Wilck. p. litt.) **2** πλευ̣νάκις video in pap., non πλειονάκις, sicut editores omnes; πλειονάκις legit etiam Wilck. (p. litt.)

φω περὶ τοῦ διανδραγαθήσαντα
σαυτοῦ ἐπιμέλεσθαι μέχρι τοῦ
τὰ πράγματ' ἀποκαταστῆναι,
ἔτι καὶ νῦν καλῶς ποιήσεις παρα-
καλῶν σαυτὸν καὶ τοὺς παρ' ἡμῶν.
προσπέπτωκεν <γὰρ> Παῶν ἀνα-
πλεῖν ἐν τῶι τῦβι <μ(ηνὶ)> μετὰ δυνατ̣ῶν
ἱκανῶν πρὸς τὸ καταστεῖσαι τοὺς
ἐν Ἑρμώνθει ὄχλους, χρήσασθαι δ' αὐτοῖς
{αὐτοῖς} ὡς ἀποστάταις. ἐπισκοποῦ <δ[ὲ]>

5 *πράγματ' ἀπο-* pap. potius quam *πράγματα ἀ̣πο-* (Witk.) | *ἀποκαστῆναι* in rasura; *-αι* per compend. scriptum 8 *γὰρ Παῶν* coniecit Strack, confirmaverunt ex pap. Seymour de Ricci et Witk. 9 supra lin. $\bar{\mu}$ = *μ(ηνὶ)* additum (Wilck. p. litt.) | *δυνατ̣ῶν* pap. potius (Witk.) quam *δυνάμεων* (edd.) 11 *ὄχλους* in ras. 12 <*δ*[*ὲ*]> Wilck. (p. litt.)

---

3 *διανδραγαθέω*, simplex *ἀνδραγαθέω* 'praesto me virum' non ante Pol.

5 *ἀποκαθίστημι* 'in pristinum statum restituo', *τὴν πάτριον πολιτείαν* Dem. In Aegypto superiore erant tum temporis motus exorti.

6 *παρακαλέω τινά* 'animum facio alicui, consolor' (cf. Plut. Otho 16).

7 *ἡμῶν* pro *ὑμῶν* opinione Seymour de Ricci, sed fortasse re vera *ἡμῶν* voluit, sunt enim *οἱ παρ' ἡμῶν* 'nostri, propinqui, familiares, amici' (hic de matre et sororibus, cf. l. 13). Cf. P. Grenf. II 36, 9 (= Nr. 54) et *ὁ παρὰ σοῦ* P. Tebt. 55, 5 (= Nr. 44). Sic saepe papyri, LXX et N. T. (Blass, Gramm. d. neutest. Gr.[2] 139).

8 *προσπίπτει μοι* (sc. *λόγος, φήμη*) 'alqd. ad aures meas venit, comperio' (papyri, Pol., Plut., Luc.), cf. P. Par. 39, 9 et P. Par. 63, 30; sine dat., ut hoc loco, Pol. *προσέπεσε παραγενέσθαι τοὺς πρεσβευτάς* ('nuntiatum est . . .') et saepius. Cf. Glaser, De ratione 38.

Παῶς; gen. *Παῶτος* in P. Tebt. 58, 9 et 18 (= Nr. 47).

10 *ἱκανῶν*, cf. P. Taur. 11, 19 *τῶν ἐπίπλων, ὄντων ἱκανῶν* 'suppellectilis haud mediocris'.

καθίστημι 'reprimo, comprimo'.

καὶ τὰς ἀδελφὰς {{αδ}} καὶ Πέλοπα
καὶ Στάχυν καὶ Σεναθῦριν.
ἔρρωσο. (ἔτους) μ' χοῖαχ κγ'.

In tergo:

ἀπόδος [ε]ἰς Παθῦρ(ιν) τῶι πατρί.

13 inter *ἀδελφάς* et *καὶ αδ* deletum (Wilck. p. litt.) **15** *χοῖαχ* Witk. (certum), *χοῖακ* edd.

44. EPISTULA MUSAEI AD FRATREM MENCHEN.

P. Tebtynis 55. Papyrus haec, cuius possessor est Universitas Californiensis Americana, ad tempus asservatur apud Bern. P. Grenfell Oxoniensem. Reperta Tebtyni (hodie Ûmm el Baragât), prope Fajûm. Saec. II. a. Chr. pars posterior. — Edd. Grenfell-Hunt-Smyly, The Tebtunis pap. I nr. 55.

Μουσαῖος [Μεγχ]εῖ τῶι ἀδελφῶι
χαίρειν κα[ὶ ἐ]ρρῶσθαι. ἐπεὶ διέγνωκα
ἐξοδεύειν ε[ἰ]ς Τεβτῦνιν τῆι η',
ἔκρινα γράψαι. κεκόμικε δέ μοι
ὁ παρὰ σοῦ ἄμιος (ἀρτάβην) α'.
χαριεῖ οὖν ἐκπέμψας ἡμῖν
φακοῦ (ἀρτάβας) β',
τήλεως (ἀρτάβας) β',

3 *ἐξοδεύω* frequens apud Polybium et posteriores.

4 *κρίνω* 'constituo', sic frequenter apud Pol. et in titulis hellenisticis (Glaser, De ratione p. 38); cf. P. Amh. II 39, 15 (= Nr. 48) *διὰ γραμμάτων ἐκρίναμεν σημῆναι.*

5 *ὁ παρὰ σοῦ* cf. notam ad P. Revill. l. 7 (= Nr. 43).

ἄμι (ammi Copticum). Plin. n. h. 20, 15, 58: 'est cumino simillimum, quod Graeci vocant ami . . .; similis autem et huic usus, namque et panibus Alexandrinis subicitur et condimentis interponitur' (Gf.-H.-Sm.).

8 *τῆλις* (gen. *τήλεως* et *τήλιδος*) telis Plin. n. h. 24, 184 ('Trigonella foenum graecum, L.; Bockskraut, Fönkraut').

τὰ δὲ ἄ[λλα] ἐ[πι]μέλου σαυτοῦ,
ἵν' ὑγιαίνῃς.

ἔρρωσο.

In tergo:

Μεγχεῖ.

45. EPISTULA PETESUCHI AD MARRETEM.

P. Tebtynis 56. Papyrus haec, cuius possessor est Universitas Californiensis, ad tempus asservatur apud Bern. P. Grenfell Oxoniensem. Reperta Tebtyni. Saec. II. a. Chr. pars posterior (ca. a. 130—121, cf. Gf.-H.-Sm. p. 166 et 537). — Edd. Grenfell-Hunt-Smyly, The Tebtunis pap. I nr. 56.

Mendis haud vacua.

Πετεσοῦχος Μαρρήους γ[εωρ]γ̣ὸ̣ς̣
τῶν ἐκ Κερκεσήφεως {[εω]ς}
Μαρρῆτι Πετοσείριος τῶ[.]
[. . . . .]
καὶ ἀδελφῶι χαίρειν. γ̣ε̣ί̣ν̣[ωσ]κε δ̣ὲ
περὶ τοῦ κατακεκλῦσθαι τὸ πεδίον
ὑμῶν καὶ οὐκ ἔχομεν ἕως τῆς
τροφῆς τ̣ῶ̣ν κτηνῶν ἡμῶν.
καλῶς οὖν ποήσῃς εὐχαριστῆσαι
πρῶτον μὲν τοῖς θεοῖς, δεύτερον
δὲ σῶσαι ψυχὰς πολλάς, ζητή[σ]α̣[ς

8 *των* corr. ex *υμων*?

---

2 *Κερκεσῆφις* nomen pagi, cf. Wessely, Topographie des Faijûm p. 88.

7 *ὑμῶν* pro *ἡμῶν*, ut videtur. *ἕως τῆς τροφῆς* Gf.-H.-Sm. vertunt: 'we have not so much as food for our cattle'; usus memorabilis; cf. LXX 1 [3] Esra 6, 20 *ἕως εἷς πάντες* ('fortasse hebraismus' Deißmann), 1 Paral. 5, 10 cod. A *ἕως πάντες* (Deißmann, Bibelstud. 137).

8 *τὰ κτήνη* greges pecorum seu boum, LXX.

μοι περὶ τὴν κώμην σου εἰς τὴν
τροφὴν ἡμῶν γῆς ἀρούρας πέ[ν-
τε, ὡς ἕξομεν ἐξ αὐτῶν τὴ[ν
τροφὴν ἡμῶν. τοῦτο δὲ πoήσας
ἔσῃι μοι κεχαρισμένος εἰς τὸν
ἅπαντα χρόν[ον].
ἔρρωσο.

In tergo aliquot lineae oblitteratae.

---

16 ἔσῃι κεχαρισμένος cf. P. Fl. P. II 13 (19), 13 (= Nr. 8) ἔσται πεφροντισμένον.

46. EPISTULA PETENEPHIETIS AD PERSONAM, CUIUS NOMEN INTERCIDIT.

P. Tebtynis 57. Papyrus haec, cuius possessor est Universitas Californiensis, ad tempus asservatur apud Bern. P. Grenfell Oxoniensem. Reperta Tebtyni. A. 114 a. Chr. — Edd. Grenfell-Hunt-Smyly, The Tebtunis pap. I nr. 57.

Πετενεφιῆς . .[. . . . .
χαίρειν καὶ ἐρρῶσθαι. τοὺς
ἠνεχυρασμένους ὑπὸ σοῦ
σαυρῆτας ὡς δώσοντας
ἕκαστον πυρῶν (ἀρτάβας) β′
μηδέποτε αὐτῶν τοῦτο

---

1 Petenephies fuit probabiliter sacerdos dei crocodilorum (Sobk) (Gf.-H.-Sm.).

4 σαυρῆται vigiles sacrorum crocodilorum vel alius generis sacrarum lacertarum. σαύρα notione vocis κροκόδιλος alias non occurrit, sed cum κροκόδιλος proprie lacertam significet (Hdt. II 69), accipi potest, vocem σαύρα hoc loco crocodilum designare (Gf.-H. Sm.).

πεπραχότων [καλῶς
ποιήσεις ἀ̣π̣[ολύων
τά τε ἠνεχ[υρασμένα
ἀποδιδούς, [ἵνα] ἀνεμπόδιστ[ο]ι
ὑπάρχοντε[ς] δύνωνται
τὰς τῶν ἱερῶν ζώιων σειταγω-
γίας ἐκπληρῶσαι.
ἔρρωσο. (ἔτους) γ′ ἐπεὶφ ιβ′.

In tergo:

. . . . π̣μ̣εγ[

7 [καλῶς οὖν et 8 ἀ̣π̣[ολύσας αὐτούς Gf.-H.-Sm., at οὖν l. 7, αὐτούς l. 8 suppleri non est necesse (l. 9 habet 16, l. 5 14 litteras) | ἀ̣π̣[ολύων Witk., ἀ̣π̣[ολύσας Gf.-H.-Sm.

---

10 ἀνεμπόδιστος 'sine ullo obstaculo', 'remoto omni obstaculo', cf. P. Taur. 5, 23 ἵν' ἀνεμπόδιστοι ὑπάρχοντες γεινώμεθα πρὸς τοῖς καθ' ἑαυτούς. Occurrit apud Aristot., Polyb., alios.

12 σιταγωγία 'frumentatio' (Luc.).

15 nomen eius, ad quem epistula mittitur, partim oblitteratum.

47. EPISTULA PUBLICANI AD SOCIUM.

P. Tebtynis 58. Papyrus haec, cuius possessor est Universitas Californiensis, asservatur ad tempus apud Bern. P. Grenfell Oxoniensem. Reperta Tebtyni. A. 111 a. Chr. — Edd. Grenfell-Hunt-Smyly, The Tebtunis pap. I nr. 58. De aliquot locis egit Crönert (W. f. kl. Ph. 1903, 460). Epistula in duobus foliis exarata erat. Servata est tantummodo altera papyrus, posteriorem epistulae partem continens; prior intercidit. Epistula scripta erat et in antica et in postica papyrorum parte. Pars antica in superiore papyri margine continuatur.

Menda exhibet haud pauca.

In parte antica:

προσεδρευκότος
οὖν σὺν τῶι βα(σιλικῶι) γρ(αμματεῖ) {ἕως}
<ἐν̣ τῶι Μάγα ἕως>
τῆς κϛ´ καὶ οὐδαμῶς
προσκεκλήμεθα.
εὑρήκαμεν δὲ τὸν
ἐπιδεδωκότα τὸ ὑπόμνη(μα)·
ἔστιν Ἀκουσίλαος
ὁ τοῦ Παῶτος, τοῦ
Θηβαίου γεωμέτρου.
τῆι οὖν κδ´ ἦλθον
εἰς τὸ ὑπομνημα-
τογρ(αφεῖον) καὶ δοὺς {{σ´}} χα(λκοῦ) σ´
ἐπεσκεψάμην.
εὗρον τὸ ὑπόμνη(μα) {{πα}}
ἐπειδεδομένον παρὰ

4 *κ* vocis *και* ex *ο* correctum (voluerat *οὐδαμῶς*) **15** {{*πα*}}, voluerat *παρά*

---

1 *προσεδρευκότος*, expectabant *τὸν διάλογον*, ut videtur; vox sollemnis. *πρ.* fortasse = *προσεδρευκότες* (Wilck. p. litt.).

3 *ἐν τῶι Μάγα* sc. *οἴκωι* vel sim. (de loco, quo magistratus munus obibat).

3 sq. *ἕως τῆς κϛ´* sc. *ἡμέρας*.

5 *προσκεκλήμεθα* a magistratu.

12 sq. *γραφεῖον* est archivum.

14 *ἐπισκέπτομαι* 'inspicio'; 'facultatem inspiciendi impetro' (sic hic Gf.-H.); de magistratibus: 'in rem inquiro', ut P. Taur. 3, 41 *ὅπως — δι' Ἀντιφάνου φρουράρχου ἐπισκέψωνται, ἵν', ἐὰν ἦι, οἷα προφέρομαι, κρίνωσι*, P. Par. 25, 17 cett. (v. indicem Letronnii).

16 *παρά* pro *ὑπό*; cf. Acta ap. 22, 30 *κατηγορεῖσθαι παρά* in nonnullis codd. (ceteri *ὑπό*). (Blass, Gramm. d. neutest. Gr.[2] 139).

Μεστασύτμιος τοῦ Παῶτος πραγματικοῦ, ὑποσχνούμενος προσάξιν ἀπὸ παντὸς εἴδους (πυροῦ) υ′. καὶ ἐπεὶ οὐ παραγέγονεν ἐπὶ τὸν διάλ{λ}ογον τοῦ ε′ (ἔτους) καὶ τοῦ ς′ (ἔτους), οὗτος οὖν θεωρήσας με ὡς προσεδρεύοντα καθ’ ἡμέραν ὡσεὶ δεδίλανται. βεβουλεύμεθα ἐκσπάσαι τὸ ἐπιδεδο-

24 supra (ἔτους) vox ηδ̣ε erasa 25—26 in rasura 29 prius σ vocis εκσπασαι ex δ correctum

---

18 *πραγματικός* in titulo Aegyptio Strack, Dynastie der Ptolemäer Nr. 103c est idem quod *πραγματευόμενος* 'magistratus', *στρατηγοὶ καὶ ἐπιστάται καὶ Θηβάρχαι — καὶ οἱ ἄλλοι πρα[γ]ματικοὶ πάντες*. Cf. Am. Peyron, Pap. Taur. II p. 59. Gf.-H.-Sm. Mestasutmin Acusilai fratrem fuisse coniciunt.

19 *ὑποσχνούμενος* pro *ὑπισχνουμένου* vel *ὑπισχνούμενον* exaratum esse videtur.

20 sq. *προσάξιν ἀπὸ παντὸς εἴδους (πυροῦ) υ′* 'collecturum se ex omni genere tritici 400 artabas amplius' (Gf.-H.-Sm.); cf. P. Tebt. 19, 6 *τοῦ δὲ Ἀσκληπιάδου ἐπιτετακότος τὰ πράγματα καὶ προσαγειοχότος ἐκτὸς τῶν ὑποκειμένων ἄλλας (πυροῦ) (ἀρτάβας) Α′*; P. Tebt. 72, 217 *ἀνταιρουμένων δὲ τῶν ἐν τῶι μζ′ [(ἔτει) — πρ]οσηγμένων τοῖς ἀπαιτησίμοις ος′*.

22 sq. *οὐ παραγέγονεν ἐπὶ τὸν διάλογον* Gf.-H.-Sm.: 'in actione non adfuit'. Opinione Crönerti *διάλογος* hic et ll. 31 et 59 est idem ac *διαλογισμός*, 'rationum relatio' (W. f. kl. Ph. 1903, 460); cf. *διαλογή* P. Alex. 4, 13 (= Nr. 24) et adn.

27 *δεδίλανται* pro *δεδείλανται* 'timore affectus est' (*δειλαίνω* Aristot.).

29 *ἐκσπάω* 'abstract' Gf.-H.-Sm.

μένον ὑπόμνη(μα), μή ποτε ἐπὶ τοῦ διαλόγου χειμασθῶμεν. ἐπηγγέλμαθα τῶι ὑπομνη(ματο)γρ(άφωι) ἀργυ(ρίου) (δραχμὰς) ιβ´

in margine superiore partis anticae additur:

καὶ οὔπωι συνκεχώρηικεν, ὥστ᾽ ἂν σὺν τοῖς θεοῖς καταστοχήισαμεν αὐτοῦ. τἀπίλοιπα ὀπείσωι.

35 sq. ε vocis *καταστοχηισαμεν* correctum.

---

31 *χειμάζω* pass. apud Atticos est 'urgeor, premor, vexor'.

32 *ἐπηγγέλμαθα* lapsu pro *-μεθα*.

33 *ὑπομνηματογράφος* videtur esse libellorum (*ὑπομνήματα*) custos, magistratus inferioris classis (Strack, Arch. f. P. 2, 556 sq.).

34 *οὔπωι* Gf.-H.-Sm. pro *οὕτω* lapsu exaratum esse suspicantur (id quod Crönert W. f. kl. Ph. 1903, 460 probat). At *οὔπω* retineri potest, si *συνκεχώρηκεν* impersonaliter usurpatum esse accipimus, i. a. 'contigit (nobis)', sicut apud Xen. *συγχωρεῖ* est 'fieri potest, ut'; cf. *συμβαίνει* 'contingit, evenit', 'licet' Xen. Hell. 6, 2, 28 *συνέβαινε γὰρ τοῖς μὲν πρώτοις — καθ᾽ ἡσυχίαν ἅπαντα ποιεῖν* et notam ad *γίνεται* P. Par. 49, 29 (= Nr. 29).

35 *καταστοχήισαμεν* pro *καταστοχήσαιμεν* (vel pro indic.). *καταστοχέω τινός* oppos. *ἀστοχέω τινός*, cf. P. Par. 35, 27 *ἀστοχήσαντος τοῦ καλῶς ἔχοντος* (a. 163 a. Chr.). (Gf.-H.-Sm. pro *καταστοχάσαιμεν* scriptum esse opinantur, a *καταστοχάζομαι* [Pol., Diod., Athen.] 'ictu rem destinatam ferio', quod vix credo.) Aliter Crönert (l. l.): 'Das Wort *καταστ.* = *κατηστοχήσαμεν*, dies aber ist ein verstärktes *ἠστοχήσαμεν*, über dessen Bedeutung *ὁ γὰρ ἀλέκτωρ ἠστόχηκέ μου* 'ist mir entlaufen' P. Oxy. II 219, 21 (frühere Kaiserzeit)'. Idem vertit: 'so daß wir mit der Götter Beistand ihm (nämlich dem Gegner) entkommen sind'. At tum desideratur vox, quae adversarium designet.

37 *ὀπίσω* 'in parte aversa (papyri)'. Cf. P. Tebt. 178 *τὰ λοιπὰ ὀπείσω*; P. redituum (Rev. laws) 41, 13 *ἔξω ὅρα*.

In parte postica:

γέγραπται ὁ μερισμὸς
τῶν $\overset{\alpha}{M}$*ϛ′ καὶ δέδωκαν*
τῶι Μέλανι καὶ ἐπιβέβη(καν)
ἡμῖν (πυροῦ) ογ′β″, ἐν οἷς
εἰσιν οἱ διὰ τοῦ νομοῦ
κω(μο)γρ(αμματεῖς). τῆι οὖν κε′ ἐν<έ>τευχαν
οἱ ιγ′ κωμογρ(αμματεῖς) οἱ καταπλεύ-
σαντες ἐν τῶι μεχεὶρ τῶι
διοικη(τῆι) καὶ παρεπειγέγρ{ρ}(αφεν)
ἀπολῦσαι αὐτοὺς {{η}},
τοὺς δὲ λοιποὺς κω(μο)γρ(αμματεῖς)
πρᾶξαι τὰς $\overset{\alpha}{M}$*Ε′.*
γράψας, ὅπως εἰδῆις, καὶ σὺ

40 *ἐπιβέβη(καν)* Witk. cll. 39 *δέδωκαν* et 43 *ἐνέτευχαν*, idem Crönert (W. f. kl. Ph. 1906, 460), Gf.-H.-Sm. *ἐπιβεβή(κασι)* **43** *ἐν<έ>τευχαν* pap., in *ἐν<τέ>τευχαν* corrigendum putat Crönert (l. l.) **44** posterius *οἱ* in ras.

---

38 *μερισμός* 'divisio', quam vocem, hucusque tantummodo ex papyris aetatis Romanae notam (Wilcken, Gr. Ostr. I 256 sq.), nunc et in papyris Ptolemaeorum deprehendimus. Designat divisionem summae universae alicuius reditus inter singulos publicanos.

39 $\overset{\alpha}{M}$ϛ′ = 16 000 artabae (Gf.-H.-Sm. lapsu: 1600 art.).

40 *ἐπιβαίνω* 'assignor'. Gf.-H.-Sm. *επιβεβη* fortasse pro *επιβεβλη(καν)* exaratum esse suspicantur.

41 *ογ′ β″* = 73 $^2/_3$.

41 sq. *ἐν οἷς εἰσιν* 'in quo numero comprehenduntur'.

43 *ἐντυγχάνω τινί* 'adeo per libellum, libellum offero'. Cf. notam ad P. Par. 48, 22 (= Nr. 40).

46 *παρεπιγράφω* 'in margine (libelli supplicis) adscribo', i. e. 'praecipio, iubeo'. P. Par. 33, 9 *πρὸς*] *ἣν* (sc. *ἀναφορὰν*) *παρεπιγεγραφ*[*ότος σου ο*]*ὕτως*, [*ὥστε* (de hypodioeceta).

49 $\overset{\alpha}{M}$ Ε′ = 15 000 artabae. Onere vectigalis 1000 artabarum colligendi a se suscepto tredecim illi vici scribae liberati sunt.

ἀναγωνίατος ἴσθει.
πάλιν προσεντέλλο-
μαί σοι προσεδρεῦσαι
καὶ προσπαρακαλέσαι Νίκωνα
περὶ τῆς λογε<ί>ας. ἐὰν
δεῖ σε συνπεσῖν τῶι
Ἀνικήτωι, σύνπεσαι.

σὺν τοῖς θεοῖς σχεδὸν
ἔσται ὁ διάλογος ἕως
τῆς λ' τοῦ παχών.
ἔρρωσο. (ἔτους) ϛ' παχ(ὼν) κϛ'.
ἐπειμένου τοῖς
ἐν οἴκωι.

51 *ισ* vocis *ισθει* sup. ε . . . erasa.

---

51 *ἀναγωνίατος ἴσθι* 'securus esto', 'noli timere'.

53 *προσεδρεῦσαι* Gf.-H.-Sm.: 'may here mean „persevere", sc. in the collection of the tax; cf. P. Tebt. 61 (b) 375.' Potius de exspectatione *τοῦ προσκληθῆναι*, cf. ll. 1 et 5; l. 26.

55 de *λογεία* cf. Deißmann, Bibelstud. 139 sqq. et Wilcken, Gr. Ostr. I 253 sqq. Cf. P. Grenf. II 38, 15 sqq. (= Nr. 55).

ἐάν c. ind., cf. Blass, Gramm. d. neutest. Gr.[2] 219.

56 *συμπίπτω* 'convenio alqm.', cf. P. Par. 49, 10 (= Nr. 29).

57 *σύνπεσαι* pro *σύνπεσε*.

58 *σχεδόν* 'circa'.

59 *διάλογος*, quem exspectare (*προσεδρεύειν*) se dicit l. 1 sqq.

62 *ἐπειμένου* pro *ἐπιμέλου*; memorabilis constructio cum dativo casu, cf. P. Oxyrh. (IV) 744, 6 (= Nr. 58) *ἐπιμελήθητι τῶι παιδίωι* et P. Oxyrh. (IV) 743, 43 (= Nr. 57) *ἐπισκοπ(οῦ) τοὺς σοὺς πάντε(ς)*.

48. EPISTULA PORTIDIS, TRIBUNI MILITUM, AD PATETEM, PACHRATEM, CETEROS.

P. Amh. II 39 (+ P. Grenf. I 30). Reperta in Gebelên in vetusta Thebaide. P. Amh. II 39 asservatur in Didlington Hall in provincia Britannica Norfolk apud lordum Amherst. P. Grenf.

I 30 asservatur in Museo Britannico (nr. 626). A. 103 a. Chr. Litterae, quas cursivas vocamus. — Edd. primum: Papyrum Amherst (= l. 1—10 et ea, quae in tergo leguntur sive l. 22 sq.) Grenfell-Hunt, The Amherst pap. II nr. 39 (cum imagine phototypica), Papyrum Grenfell I 30 (= l. 11—21) iam antea Grenfell, Alex. erot. fr. nr. 30. Papyrum Grenfell I 30 esse posteriorem partem Papyri Amherst II 39 Grenfell postea vidit. Utramque partem coniunctam edidit Seymour de Ricci Arch. f. P. 2, 517. Cf. de hac papyro Wilcken, Arch. f. P. 2, 123.

P. Amh. II 39 *Πόρτεις ἡ[γ]εμὼν τῶν ἐν προχειρισμῶι καὶ οἱ [ἐκ] τοῦ σημείου νεανίσκοι Πατῆτι [καὶ] Παχράτηι καὶ τοῖς ἄλλοις [στ]ρ[α]τιώται[ς] πᾶσι χαίρειν καὶ ἐρρωμένωι δι[ὰ πα]ντὸς εὐημερεῖν, ὑγιαίνομεν δὲ κα[ὐτ]οί. μεταλαβόντες τοὺς συντετελεσμέν[ο]υς πρὸς τοὺς ̣τεβεις Ἑρμων-[ϑ]ι̣τας ἀγῶνας μεγάλως ἐχάρημεν. [ἐ]πεὶ οὖν προκεχειράκαμεν προστάτην [. . . .]τ̣ιστ̣[. . . . .] Νεχϑ̣ηράτιος Βεμ̣ε̣ρων*

P. Grenf. I 30 *δια[. . . . . στρατιωτῶ[ν, οἳ ἀποδώσουσιν ὑμῖν ταύτην*

7 *̣τεβεις* vel *μ̣εβεις* Gf.-H., *̣σεβεις* Wilck. Arch. f. P. 2, 123 **11** an nonnulla inter l. 10 et l. 11 interciderunt? **12** *ἀποδώσουσιν* suppl. Witk. cll. e. g. P. Passal. 2 sq. = Nr. 25 (potest

1 Portis, 'captain of a chosen band of youths' Gf.-H.

προχειρισμός, vox, quae lexicis deest; cf. l. 9 *προχειρίζω* et notam ad vocem *φιλοβασιλισταί* (l. 23).

4 *ἐρρωμένωι* pro *-μένοις* (Wilck. p. litt. et Witk.) potius quam pro *-μένως* (Gf.-H.).

5 *εὐημερέω* 'bene me habeo, bene valeo' Soph. El. 643, Aristot. (saepe de animalibus). Cf. *εὐημερία* P. Par. 30, 29 (= Leid. D.).

6 *μεταλαμβάνω* 'rescisco, accipio, comperio' c. acc. P. Taurin. I p. 2, 2 et p. 6, 34 (cf. Peyron p. 91), Aristeas 11 et 317 (cf. Wendlandi index), Maccab. II, III passim.

8 *ἀγῶνας*, cf. notam ad l. 23.

9 *προκεχειράκαμεν* pro *προκεχειρίκαμεν*. — *προχειρίζω* 'eligo, designo'. Att. *-ομαι*. Cf. l. 1 *τῶν ἐν προχειρισμῶι*.

τὴν ἐπιστο[λὴν ἀναπλέο]ντες· οἷς καὶ ἐντετάλμεθ[α] ἀσπάσεσθαι ὑμᾶς παρ' ἡμῶν φιλοφρόνως καὶ διὰ γραμμάτων ἐκρίναμεν σημῆναι. ἐ[ν] οἷς ἂν οὖν ὑμῶν προσδέωνται, ἀντιλαμβανόμενοι καὶ ὑμῖν δὲ γράφοντας, ὑπὲρ ὧν αἱρε[ῖσ]θε, ὡς πᾶν π[ρ]οθυμότερον τελεω[θ]ησόμενον, ἐπιμελό[μενο]ι δὲ καὶ ἑαυτῶν, ἵν' ὑγιαίνητε,

ἔρρωσθε. (ἔτους) ιδ' [το]ῦ καὶ ια' παῦνι ιε'.

In tergo:

[. .] . . [. .] . . ṭα̣[ ]Πατῆτι καὶ Π̣[αχράτηι P. Amh. II 39
φιλοβασιλισταῖς καὶ τοῖς ἄλλοις στρατιώ[ταις.

poni etiam perfectum vel praesens), *κομιοῦσι* Gerhard, cuius sunt reliqua in ll. 12 et 13 supplementa (*ταύτην* in hac formula addi non solet) **16** *σημῆναι* Grenf., *σεμῆναι* de Ricci errore? | *ἐ[ν] οἷς* Witk. cll. P. Tebt. 59, 8 (= Nr. 52) (*ἐν οἷς ἐὰν προσδέησθέ μου*), *ἐ[φ'] οἷς* Gf.-H. **18** *αἱρε[ῖσ]θε* suppl. Gerhard | *τελεω[θ]ησόμενον* Kenyon (p. litt.) et Wilck. (p. litt.), perperam *μελεω[θ]ησόμενον* Grenf.

---

15 sq. *ἐκρίναμεν σημῆναι* sc. *τὸ αὐτό*, cf. P. Berol. 1009, 3 (= Nr. 51). — De *ἔκρινα* 'constitui' cf. notam ad P. Tebt. 55, 4 (= Nr. 44).

17 *ὑμῖν* pro *ἡμῖν*.

γράφοντας pro *-τες*.

23 *φιλοβασιλισταί* nobis ex P. Par. 15, 1, 4 (aet. Euerg. II.) noti sunt. Opinione Gf.-H. est titulus militaris aulicus, honoris causa conferri solitus; philobasilistas iidem viri docti nexu aliquo cum persona regis vel reginae coniunctos fuisse, dignitate tamen *τοῖς σωματοφύλαξιν* cessisse suspicantur. Lumbrosium (Recherches p. 106 et 227 sqq.) secuti Ziebarth (Griech. Vereinswesen 62) et Wilcken (l. l.) *βασ.* sodalicium aliquod militare fuisse opinantur. Dittenberger (Or. Gr. iss. 130, 9, ubi v. plura) eos sodalitatem cultorum regis et regiae domus esse putat. *φιλοβ.* sunt tum fortasse fautores sodalitatis (cf. *τεχνῖται* et *φιλοτεχνῖται* et Ziebarth, B. ph. W. 1904, 1190 sq.).

49. EPISTULA MENONIS(?) AD FRATREM HERMOCRATEM.

P. Grenf. I 43. Asservatur in Museo Britannico (nr. 639). Reperta in Thebaide. Saec. II. a. Chr. — Ed. Grenfell, Alex. erot. fr. nr. 43.

Μ]έ̣νων Ἑρμοκράτει τἀδελφῶι χαίρειν.
εἰ] ἔρρωσαι, ἐρρώμεθα δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ {καὶ}
Ἀ]φροδισία καὶ ἡ θυγάτηρ καὶ ἡ παιδίσκη καὶ ἡ
θ]υγάτηρ αὐτῆς. ἔγραψας ἡ[μῖν δι]ὰ τ̣ὸ [ἠγορα-
κ]έναι ἡμῖν τὴν ἵππον κὰ παρ' Ἰουδαίου
. . .]σθαι αὐτήν, οὗ τὸ ὄνομα ἀγνοοῦμ(εν).
α]ὐτοῦ δὲ μηδ' ἀποδεδωκότος ἡμῖν μ[η-
δ]ὲ̣ ἵππον μηδὲ τὴν πορείαν αὐτῆς ἐπ[ι-
δε]δωκότος ἐγράψαμέν σοι, ὅπως οὖν εἰδῇ[ις.
ἔρρ[ωσο.
καλῶς οὖν ποιήσεις ἀγοράσας ἐμοί τε πορφ[ύρας
σ]τ̣ατῆρας δύο καὶ Ἀφροδισίαι δύο.

In tergo:
Ἑρμοκράτει.

4 ἔγραψα«ς» (pro ἔγραψα Grenfellii) coniecerunt Wessely (W. f. kl. Ph. 1896, 1140) et Wilam. (Grenf.-H., New class. fr. 216), in pap. exstare vidit Wilck. (p. litt.), qui praeterea primus ἡ[μῖν δι]ὰ τ̣ὸ eruit et supplevit 4—5 [ἠγορα|κ]έναι Hunt (Grenf.-H., New class. fr. 216) 6 ἄγε]σθαι? Witk.; ἔχε]σθαι Hunt ib., ἵστα]σθαι Wessely (l. l.) | ἀγνοοῦμ(εν) Wilck. (p. litt.) pro eo, quod falso legerat Grenf. Δανοοῦλο[ς.

---

3 *Ἀφροδισία* vix est Menonis uxor, cf. l. 11 sq.; potius uxor Hermocratis aut utriusque soror.

ἡ παιδίσκη 'serva'. Cf. Wilcken, Gr. Ostr. I 686.

5 *κά* pro *καί*.

8 *πορεία* an 'syngraphus itineris'? Cf. P. Par. 51, 46 *ἐκπορεύομαι κτλ.* — *ἔδωκέ μοι τὴν ὁδόν.*

ἐπιδίδωμι 'trado' (e. g. *τὴν ἔντευξιν, τὴν ἐπιστολήν*).

50. FRAGMENTUM EPISTULAE MATRIS AD FILIUM.

P. Lond. I 43. Asservatur in Museo Britannico (nr. 43). Locus, quo reperta sit, Kenyoni ignotus. (Pap. haec comparata est a Museo a. 1835 a successoribus legati Salt.). Saec. II. a. Chr., ut ex litterarum formis Kenyon conicit. — Ed. accuratius prioribus editoribus Kenyon, Greek pap. in the Brit. Mus. I p. 48.

Epistula potius est matris ad filium quam uxoris ad maritum.

(initium deest)

πυνθανομένη μανθά-
νειν σε Αἰγύπτια
γράμματα συνεχάρην σοι
καὶ ἐμαυτῆι, ὅτι
νῦγ γε παραγενόμενος
εἰς τὴν πόλιν διδάξεις
παρὰ Φαλου . . ῆτι <ἰατροκλύστηι> τὰ
παιδάρια καὶ ἕξεις
ἐφόδιον εἰς τὸ γῆρας.

(cetera desunt.)

7 *ἰατροκλύστηι* Wilck. (p. litt.) pro eo, quod antea (G. g. A. 1894 p. 725) legerat *ἰατροκαύστηι* (*ἰατροκλητηι* Keny.).

---

7 *διδάξεις παρὰ Φαλου . . ῆτι* designatur ludus, in quo filius docebit; cf. *ὁρῶ — διδύμας ἐν τῶ διδασκαλήω Τοθῆ[τος]* P. Par. 51, 10 (a. 160 a. Chr.). Vix recte alii liberos Phalu . . etis educaturum eum suspicantur (cf. l. 9 *εἰς τὸ γῆρας*).

Φαλου . . ῆτι cf. *Φαλοῦς* (gen. — *οῦτος*) P. Tebt. 81, 20, *Συλῶτος τοῦ Φαλοῖτος* P. Fl. P. I 21, 16.

51. EPISTULA PERSONAE, CUIUS NOMEN INTERCIDIT, AD FRATREM.

P. Berol. 1009. Asservatur in museo regio Berolinensi (nr. inv. 9745). Quo loco reperta sit, ignoratur. Saec. II. a. Chr. Scriptura, quam hodie cursivam vocamus. — Ed. Schubart

in libro Aegypt. Urkunden aus d. Kgl. Museen zu Berl. III, nr. 1009. Nonnullos locos supplevit Gerhard in Arch. f. P. 2, 389 sq.

. . . .] τῶι ἀδελφῶι χαίρειν καὶ ἐρρῶσθαι.
εἰ ὑγιαίνεις, καὐτὸς δ᾽]ὑγίαινον. Μ[. . .]ος «ὁ» ἀνα̣πλέ[ω]ν
πρὸς σὲ ἀσπάσεταί] σε παρ᾽ ἐμοῦ φιλοφρόνως, τὸ δ᾽ αὐτὸ
καὶ διὰ γραμμάτων ἔκρ]ι̣να ποιῆσαι. περὶ μὲν [ο]ὖν τῶν ἄλλων
οὔ σοι γέγραφα, Μ . . . ο]ς̣ γάρ σοι σημα̣[ν]εῖ ἕκαστα. σὺ οὖ̣ν̣

cetera desunt.

Si l. 2 ante καὐτός voces εὖ ἂν ἔχοι supplentur, tum l. 3 post πρὸς σέ et l. 4 ante καί nescio quae verba (l. 4 τοῦτο?), l. 5 ante οὐ vox πραγμάτων interciderunt.

2 [εἰ ὑγιαίνεις, καλῶς ἂν ἔχοι, καὐτὸς δ᾽] ὑγίαινον Gerhard (l. l.) | Μ[όσχ]ος «ὁ» Witk. 3 suppl. Witk. cll. P. Amh. II, 39, 14 (= P. Grenf. I 30, 14) (= Nr. 48) ἀσπάσεσθαι ὑμᾶς παρ᾽ ἡμῶν φιλοφρόνως; Gerhard suppl.: Μ[. . .]ος ἀναπλέ[ο]ν | [τος ἐνετειλάμην αὐτῶι ἀσπάσασθαί] σε 4 suppl. Witk. cll. P. Amh. II, 39, 15 (= Nr. 48) καὶ διὰ γραμμάτων ἐκρίναμεν σημῆναι; Gerhard in lacuna suppl. ἐκέλευσα 5 suppl. Witk.; Μόσχο]ς̣ vel αὐτὸ]ς̣ Witk.; Gerhard suppl.: [οὐκ ἀνάγκη πλείω (γράφειν vel sim.), ...]ς 6 [μὴ ἀμελήσηις κτλ. Gerhard. Idem iam P. Grenf. I 30 (= P. Amh. II 39 = Nr. 48) in comparationem vocavit.

E. EPISTULAE I. SAECULI.

52. EPISTULA POSIDONII AD SACERDOTES TEBTYNIENSES.

P. Tebtynis 59. Papyrus haec, cuius possessor est Universitas Californiensis, ad tempus asservatur apud Bern. P. Grenfell Oxoniensem. Reperta Tebtyni. A. 99 a. Chr. — Edd. Grenfell-Hunt-Smyly, The Tebtunis pap. I nr. 59.

Ποσειδώνιος τοῖς ἐν Τεπτύνει ἱερεῦσι χαίρειν καὶ ἐρρῶσθαι, ὑγίαινον δὲ καὶ αὐτός. καταντήσαντος γὰρ εἰς τὴν πόλιν Σοκονώφεως καὶ Ὥιπεως τῶν ἐξ ὑμῶν καὶ ὑποδεικνυ<όντ>ων, ἣν ἔχετε πρὸς ἡμᾶς ἄνωθεν πατρικὴν φιλίαν, ἐν οἷς ἐὰν προσδέησθέ

---

1 Posidonius magistratus aliquis superioris ordinis fuisse videtur (Gf.-H.-Sm.).

Τεβτῦνις est forma nominis aetate Lagidarum usitata; aetate Romana crebrior fit forma *Τεπτῦνις* (Gf.-H.-Sm.).

3 *καταντάω* 'venio', *εἰς τόπον τινά* (occurrit et *πρός*, *ἐπί* c. acc.) (Polyb., Diod., alii).

5 *οἱ ἐξ ὑμῶν* 'viri vestri collegii' (Gf.-H.-Sm.).

6 *ὑποδεικνύω*, cf. notam ad P. Goodsp. 4, 12 (= Nr. 42).

7 et 10 *ἄνωθεν* 'iam dudum, antiquitus'. Cf. P. Taur. 5, 16 *τὰ ἐπάνωθεν ὑπὸ τῶν — βασιλέων προστεταγμένα.*

8 *οἷς ἐάν* = *οἷς ἄν*. — *ἐάν* loco *ἄν* occurrit apud LXX et in papyris iam 2. saec. a. Chr. Cf. Moulton, Class. Rev. 15 (1901), Blass, Gramm. d. neutest. Gr.[2] 64 et 221. De *ἐάν* pro *ἄν* in enuntiatis relativis cf. Deißmann, Neue Bibelstud. 30—33.

μου, ἐπιτάσσοντές μοι προθυ-
μότερον διὰ τὸ ἄνωθεν φοβεῖσθαι
καὶ σέβεσθαι τὸ ἱερόν,
ἔρρωσθ(ε). (ἔτους) ιϛ′ φαῶφι θ′.

In tergo:

παρὰ Ποσειδω(νίου) τοῖς ἐν Τε<π>τύνει ἱερεῦσι.

12 ιγ′, quod pro ιϛ′ legi possit, aliam ob causam (Gf.-H.-Sm. p. 172) non est verisimile.

---

9 coniunge: ἐπιτάσσοντες — ἔρρωσθε.
11 τὸ ἱερόν. Tebtyni nobilissimum erat templum Socnebtuneos (Gf.-H.-Sm.).

53. EPISTULA PERSONAE, CUIUS NOMEN INTERCIDIT, AD FRATREM (?).

P. Leid. K. (= nr. cat. 402). Asservatur Lugduni Batavorum in museo antiquario publico. Reperta Memphi. Circa a. 99 a. Chr. — Ed. Leemans, Pap. gr. I, p. 52, at cum pleraque falso legit, tum multa non enodavit, quae enodari possunt (Wilck. p. litt.). Cum meliorem textum mihi comparare non potuissem, Leemansii textum recipere coactus sum.

Petesis fuit archentaphiastes boum sacrorum Osorapidis et Osoromnevidis in Anubieo prope Memphin.

Ad Petesidem illum papyri Bat. G, H, J spectant.

Numerus punctorum in hac papyro numerum litterarum non designat.

Ἀν . . . . Πετήσιος τοῦ
[Χενούφιος . . . . ἀρχενταφ]ιαστοῦ τοῦ Ὀσοράπιος
. . . . ξ]ωνι τ[ῶι] ἀδελφῶι πολλὰ χαίρειν.
. . . . ἐν τῆι πόλει Ἀρρετιξ . . (?)
αὐτοὺς . . . . νημα αὐτῶν

---

2 De entaphiastarum collegio cf. Deißmann, Bibelstud. 117.

ἐπ . . . . εύειν τοῦ τετευ . .
χα . . . . του . . . . αγγελέα γεγονευ . .
εναλυ . . . . τος ἐχ[ά]ρην,
πα[ρακα]λῶ δὲ κ[αὶ] αὐτὸς τοὺς θεοὺς, ὅπως δῶσιν
αὐτοῖς χ[άριν καὶ μο]ρφ[ὴ]ν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πρὸς
τὴν [βασίλισσαν . . . .] βασιλέως
πρ . . . . μων εἰσῆλθεν εἰς τὰ Πετε-
αρ[ενδώ]του . . . . . . θ̣[εο]υ[π]ώλου τῶν ἐπὶ τοῦ Ἡφαιστι-
είου κατελυ . . . ν . ε[.]ει . . οντ[ος] τοῦ Πετεαρ[εν]δώ-του . . .
ειτε . . . . αξίωμα ἀξι-
ῶσι . . . . ου . . . . . ησαι τὴν τοῦ
Πετ[ή]σι . . . .
ἐμοῦ ἴδιον ὑμ . . . .
ποιήσει . . . . Σαραπ . . . .
. . . .
. . . .
καὶ . . . .
μενον . . . . . ἀλλ' εν . . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . . . . *του προσέχον* . . . .

13 *θ[εο]υ[π]ώλου* vel *ἱερουπώλου* Leem. (in indice).

---

9 *παρακαλῶ* 'oro, precor'.
11 *βασίλισσα.* De hac forma posterioris graecitatis cf. Glaser, De ratione 18.
13 *τοῦ Ἡφαιστιείου.* Templum hoc Vulcani sive dei Phtah pertinebat ad magnam templorum insulam, quae in papyris nomine *τοῦ πρός* (vel *ἐν*) *Μέμφει μεγάλου Σαραπιείου* designatur (Leemans). Cf. huius libelli p. 36.

. . . .
. . . . . . *εν* . . . . . *αὐτοῦ* (nota anni) . . . *νο* . . . . .
. . . . *ήσαντος* . . . .
. . . . . . *βας εἰς* <*αὐ*>*τὴν* {{*οἰκίαν μου*}} *του* . . . .

cetera desunt.

31 primo scriptum fuit *εἰς τὴν οἰκίαν μου*, tum vocibus *οἰκίαν μου* deletis is, qui scribebat, ante *τήν* addidit *αυ*.

54. EPISTULA PETOSUCHI AD FRATRES EIUS PETEARSEMTHEN ET PAGANIN ET ALIQUOT AMICOS.

P. Grenf. II 36. Asservatur in Museo Britannico (nr. 680). Reperta in Thebaide. A. 95 a. Chr. — Edd. Grenfell et Hunt, New class. fragm. nr. 36.

Πετοσοῦχος Πανεβχούνιος Πετεαρσεμθεῖ
καὶ Παγάνει Πανεβχούνιος καὶ
Παθήμει, παρὰ καὶ Πετεαρσεμθεῖ
Ἀρσενούφ[*ι*]*ος καὶ Πετεαρσεμθεῖ*
Ψεννήσι[*ο*]*ς καὶ Ὥρωι Πατῆτος χαίρειν*
καὶ ἐρρῶσθαι· ἔρρωμαι δὲ καὶ αὐτὸς
καὶ Ἐσθλύτ̣ις καὶ Πατοῦς καὶ Ἀλμένης
καὶ Φίβις καὶ Ψενοσῖρις καὶ Φάφις

7 *Ἐσθλύτις* Gf.-H., idem aut *Ἐσθλῦγις* pap. insp. Wilck. (p. litt.).

---

1 Petearsemtheus et Paganis Petosuchi fratres sunt, quamvis vox *τοῖς ἀδελφοῖς* desit. Nomini *Πετοσοῦχος* nomen patris contra morem additur (l. 1), sine dubio eam ob causam, quod plures Petosuchi in illo loco, quo epistula datur, erant. [cf. Add.]

3 *παρὰ καί* 'una et'. Cf. *ἐν δὲ καὶ τὴν γυναῖκα* Parthen. Nic. 35, 8; de *μετὰ καί* Deißmann, Neue Bibelstud. 93. Frequens est *σὺν καί*.

καὶ οἱ παρ' ἡμῶν πάντες. μὴ λυπεῖσθε ἐπὶ τοῖς χωρισθεῖσι. ὑπελαμβάνοσαν φονευθήσεσθαι. οὐθὲν ἡμῖν κακὸν ἐπύησεν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐναντίων ἐπιμεμέληται. περὶ ὧν ἐὰν αἱρῆτε, γράψατέ μοι. ἠκούσαμεν τὸν μῦν καταβεβρωκέναι τὸν σπόρον. καλῶς ἡμῖν ὧδε ἢ ἐν Διοσπόλει ἐὰν αἱρῆσθε πυρὸν ἀγοράσαι, ἥκατε. τὰ δ' ἄλλα χαρίζοισθ' ἑαυτῶν ἐπιμελόμενοι, ἵν' ὑγιαίνητε.

12 memorabilem formam *ἐπύησεν* ex pap. eruit Wilck. (p. litt.); *ἐποίησεν* Gf.-H. **16** fortasse post *καλῶς* interpungendum (minus probabile post *ἡμῖν*).

---

9 *οἱ παρ' ἡμῶν* cf. notam ad P. Revill. l. 7 (= Nr. 43).

10 *ἐπὶ τοῖς χωρισθεῖσι* 'ob eos, qui discesserunt'. De *χωρίζομαι* 'discedo', frequenti in papyris et apud scriptores posteriores, cf. Glaser, De ratione 38.

12 *ἡμῖν κακὸν ἐπύησεν* (= *ἐποίησεν*). N. T.: *καλῶς ποιεῖτε τοῖς* — et *εὖ π.* cum dat. (Blass, Gramm. d neutest. Gr.[2] 92).

ἐκ τῶν ἐναντίων = *ἐναντίον* 'contra' (Pol.).

14 *ὧν ἐάν* = *ὧν ἄν*, cf. notam ad P. Tebt. 59, 8 (= Nr. 52).

αἱρῆτε barbarismus pro *αἱρῆσθε* 'quaecunque desideratis' (sc. ut vobis faciamus), cf. l. 18, praeterea P. Grenf. I 30, 17 sq. (= Nr. 48) *καὶ ὑμῖν δὲ γράφοντας, ὑπὲρ ὧν αἱρε[ῖσ]θε, ὡς πᾶν κτλ.*, P. Oxyrh. (IV) 743, 39 sq. (= Nr. 57) *ὑπὲρ ὧν ἐὰν θέλῃς, γράφε μοι καὶ ἀνόκνως ποήσω*, P. Par. 46, 22 (= Nr. 38) *περὶ ὧν ἂν βούλῃι, γράφε* Cf. P. Berol. 405, 10 (a. 348 p. Chr.), *κἀγὼ μόνη τὸν λίθον ἦρκα καὶ πέπρακα εἰς τὸ ερουν μοι μέρος*, ubi editor *ερουν* = *αἱροῦν* pro *αἱρούμενον* dictum accipit. (Wilcken monet eorum, quae Arch. f. P. 1, 157 et a Buechelero in Rh. M. 56, 324 congesta sunt.) (Cf. Herwerden, Lex. gr. suppl. s. v. *αἱρέω*.)

17 *ἡμῖν* pro *ὑμῖν*, ut videtur.

18 *ἥκατε* a voce *ἥκω*, cf. *ἥκαμεν* P. Par. 48, 9 (= Nr. 40) (a. 153 a. Chr.) et notam ad ill. l.

ἔρρωται Ὧρος καὶ Πετοσῖρις.
ἔρρωσθε. (ἔτους) ιθ´ παχὼν η´.

In tergo:

παρὰ *Πετεαρσεμθεῖ Νεβχούνιος.*
Πετοσούχου
τοῦ Νεβχούνιος

21 an interrogatio? 24 *Πετοσούχου* pap. insp. Wilck. (p. litt.), *Πετεσούχου* Gf.-H.

25 *Νεβχούνιος* idem ac l. 1 *Πανεβχούνιος.*

55. EPISTULA PASIONIS AD PATREM NICONEM.

P. Grenf. II 38. Asservatur in Museo Britannico (nr. 697). Reperta in Fajûm. Saeculo I. a. Chr. medio litterarum formis nisi tribuunt Grenfell et Hunt, The Tebt. pap. I 446 et 529 (a. 56 a. Chr.?) — Edd. Grenfell et Hunt, New class. fr. nr. 38. Mendis barbaris scatens.

Πασίων Νίκ[ωνι] τ]ῶι πατρὶ πολλὰ
χαίρειν καὶ [διὰ παντὸς ἐρρ]ω̣μένων
διευτυχεῖ[ν. καλῶς οὖ]ν ποιήσις
μὴ ἀμελήσ[α]ς α[. . ἀγο]ράσαι . . υ-
ρα ἃ γράφω· [χαρ]τία δ̣ώμου χάρ[του
δέκα καὶ [. . .]ρα δώμ[ο]υ̣ χάρτο̣υ̣
πέντε καὶ [κα]λάμων γραφικῶν

2 [*διὰ παντὸς ἐρρ*]*ω̣μένων* (= *-νον* vel *-νωι*) Witk. cll. P. Amh. II 39, 4 sq. (= Nr. 48) (saec. II. poster.) (haec linea fit 28 litterarum; l. 17 habet 29, l. 18 30 litteras), [*ἐρρῶσθαι*] . . *μένων* Gf.-H.,]*ωμενων* Keny. (p. litt.), vestigium litterae *ρ* nullum apparet, *ν* finale distincte.

2 *ἐρρ*]*ω̣μένων* errore pro *ἐρρωμένον* vel *ἐρρωμένωι*. 3 *διευτυχέω* Demosth., Theop., alii.

5 et 6 *δώμου* videtur = *τόμου* (parum recte *τομοῦ* Gf.-H.). 7 *κάλαμος γραφικός* LXX.

δεκάπεντε καὶ μ[έ]λαν στατήρου ὀκτὼ καὶ θην στατήρου πέντε καὶ ẹρ[. . .]ịτος α′ κ̣[αὶ .] . α̣ . . α ἑπτὰ καὶ χιλωθηρου α′ καὶ μάρσ̣[ι]πον μεγάλου α′ καὶ τῶν νεωτέρων δύω καὶ κηροῦ στατήρου πέντε. καὶ γράφωμαί σε περὶ τῆς λογέας, ἡ λογεύσω ἢ [. . .]ε· γράψον μοι περὶ τοῦ μὴ λογεύιν, ἕως καταβῇις, ἢ λογεύσι καὶ ἀνανκάσι με Ὀνησίμωι ἀγοράσ[α]ι κριθῆς τοῖς πορέοις αὐτῶι κ̣α̣μ̣εοσμερ .[. .] ἀρταβῶ(ν) ιγ′ (ἥμισυ), (ἀρταβῶν) [ιγ′] (ἥμισυ).

ἔρρωσο. ἔτους β′ τοῦ καὶ α′ (ἔτους) φαρ̣[μο]ῦ̣(θι) ιγ′.

10 an *ἐ̣ρ[ικ]ίτος* pro *ἐρικίδος* a voce *ἡ ἐρικίς* (Gal.) 'farina hordacea crassior (Witk.)? **15** *ἡ* (= *εἰ*) Witk., *ἥ* Gf.-H. **19** *καμεοσ̣* vel *καθεοσ̣* vel *-εου̣*; inter *ε* et *ο* fuit fortasse *ι*. Linea 19 in rasura exarata esse videtur (Gf.-H.) **20** compendium vocis *ἀρταβῶν* fortasse erasum est (Gf.-H.) **22** *υ* fortasse est compendii nota; minus probabile est *φαῶφι* vel *φαμενώθ* (Gf.-H.).

---

8 sq., 9, 13 *στατηρου* videtur pro *στατήρους* = *στατῆρας* exaratum esse.

9 *θην* an = *θεῖον* 'sulfur' (*θήϊον* Odyss.)? (acc. ut *μέλαν* l. 8).

11 *χιλωθηρου* = ?, fortasse genus arcae (*ἡ χηλός*) (minus probabile: 'pabulum' [*ὁ χιλός*]).

12 sq. *τῶν νεωτέρων* videtur 'formae novae, quae hodie pro eleganti habetur'.

14 *γράφωμαί σε* pro *γράφομαί σοι*, cf. P. Oxyrh. 744, 8 (= Nr. 58).

15 De *λογεία* et *λογεύειν* v. Wilcken, Gr. Ostr. I 253 sqq., Deißmann, Bibelstud. 139 sqq. Cf. P. Tebt. 58, 55 (= Nr. 47).

ἡ = *εἰ*, ut videtur (Gf.-H. *ἥ*).

17 *λογεύσι καὶ ἀνανκάσι* pro *λογεύσει καὶ ἀναγκάσει*, ut videtur.

Ὀνησίμωι pro *Ὀνήσιμος*.

18 *τὰ πορεῖα* 'iumenta', ut videtur (cameli?).

21 *ἔτους β′ τοῦ καὶ α′*

In tergo:

παρὰ Πασίωνι
Νί]κ̣ων̣[ο]ς̣ χρη(ματιστοῦ?) *Νίκωνι.*

---

spectant ad coniunctum regnum duorum regentium; Grenfell et Hunt coniunctum regnum Berenices III. et Ptolemaei Alexandri II. ceteris probabilius esse ostendunt.

23 *παρὰ Πασίωνι* pro *π. Πασίωνος.*

56. EPISTULA ANTATIS AD FAUSTUM.

P. Oxyrh. 742. Asservatur Oxoniae apud Bern. P. Grenfell. Reperta Oxyrhynchi. A. 2 a. Chr. — Edd. Grenfell et Hunt, The Oxyrhynchus pap. IV nr. 742.
Sermo vulgaris.

Ἀντᾶς Φ[αύσ]τωι πλεῖστα χαίρειν. παράλαβε παρὰ Πόθου τὸν κάλαμ[ο]ν πανα[ρ]ίθμωι καὶ ἀπόστειλόν μ[ο]ι, πόσας δέσμας παρείληφες, καὶ θ[ὲ]ς αὐτὰς εἰς τόπον ἀσφαλῶς, ἵνα τῆι ἀναβάσει αὐτὰς ἄξωμεν. παράδος δέ τινι τῶν φίλων ἀριθμῶι αὐτάς, ἵνα πάλιν φ[ί]λ̣ος ἡμεῖν παραδοῖ ἀσφ[αλῶς], καὶ ἐάν τι δύνηι σὺ ἐ̣[. . .]ναί μοι, δὸς ἐργασί-

4 *παρείληφες* sic pap. 11 Wilck. *συν̣[. . .]ναι* in pap. exstare suspicatur. *συσ̣[τῆ]ναι*, de quo cogitabam, spatio haud

---

6 sq. *ἵνα — ἄξωμεν* 'ut eos, cum revertemur, nobiscum auferamus'. Coni. fut., a sermone vulgari haud alienus; minus probab. ind. fut.; cf. index s. *ἐάν* c. ind. Aliter Wilcken (p. litt.), qui *ἄ.* ab *ἄγνυμι* ducit et de calamo tempore, quo Nilus accrescet (*τῆι ἀναβάσει*), ad nescio quae opera infringendo cogitat.

8 *ἀριθμῶι* 'accurate dinumeratos' (sic etiam Wilck. p. litt.) (parum recte Gf.-H.: 'numerum quendam').

11 *δὸς ἐργασίαν* 'curam

α[ν . . . . .]σ̣α ἐμὲ ἠγορακέναι
πα̣ρ[ὰ . . . ο]ν τὴν χιλίαν δέσμην
(δραχμῶν) δ̣[εκάπ]ε̣ν̣τ̣ε̣. μὴ ἀμελήσῃς.
ἔρρωσο.
(ἔτους) κη̣ʹ [Κα]ίσαρος παῦνι αʹ.

In tergo:

Φαύστωι [. . . . . .]ετ̣ευν . ( ) εἰς Νέκλη.

suffict (an σὺ σ̣[υστῆ]ναι?) **13** πα̣ρ[ὰ Πόθο]υ? Gf.-H.

---

habeas' ('give your attention to it' Gf.-H.); sic in N. T., velut Luc. 12, 58.

13 τὴν χιλίαν δέσμην = ἑκάστην τὴν χιλιάδα δεσμῶν; non mille fasces emit Antas, sed pretium singulorum milium indicatur (ut P. Fl. P. II 14 pretium myriadis laterum) (Wilck. p. litt.).

17 εἰς Νέκλη sc. ἀπόδος, cf. P. Revill. Mél. p. 295 l. 16 sq. (= Nr 43) ἀπόδος [ε]ἰς Παθῦρ(ιν).

57. FRAGMENTUM EPISTULAE.

P. Oxyrh. 743. Asservatur Oxoniae apud Bern. P. Grenfell. Reperta Oxyrhynchi. A. 2. a. Chr. — Edd. Grenfell et Hunt, The Oxyrhynchus pap. IV nr. 743.
Mendis scatet.

Col. 1.

Lineae 1—16 fere prorsus interciderunt.
]θ̣έλω δὲ σὲ καὶ τὸν Καίσαρος
]ἀναγνοῦναι, δ̣ε̣ῖ γάρ σ̣ε̣,

Col. 2.

εἰ καὶ π[ρ]ὸς ἄλλους εἶχον πρᾶγμα,
βοηθὸν αὐτοῦ γ[ε]νέσθαι διὰ ἣν
ἔχομ̣ε(ν) πρὸς ἑαυτοὺς φιλίαν. καὶ

18 οἰκονόμον?] Gf.-H. **20** ν vocis ἣν corr.

γὰρ ἐγὼ ὅλος διαπον[ο]ῦμαι, εἰ Ἕλενος χαλκοῦς ἀπόλε[σ]εν, παραγενομ(ένου) γὰρ Δαμᾶτος εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἤλθαμεν ἐπὶ Ἐπαφρόδειτον καὶ εὑρέθη μήτε εἰληφὼς μήτε δεδωκώ(ς). ὥστ' ἂν τοῦτό σε θέλω γεινώσκειν, ὅτι ἐγὼ αὐτῶι διαστολὰς δεδώκειν τὸ βαδίσαι εἰς Τακόνα χάριν τῶν ἐκφορίων καὶ τὰ νῦν ἐπειπέπομφα αὐτὸν πάντα συνλέξαι καὶ περὶ πάντων αὐτῶι τὴν ἐπιτροπὴν δέδωκα. ἐν οἷς ἐὰν σοῦ προσδέηται, συνπροσγενέσθαι αὐτῶι ὡς ἀνθομολογη(σομένωι) ὑπὲρ σοῦ οὕτως ὡς ὑπ(ὲρ) μοῦ. ἐν τῶι δέ με περισπᾶσθαι οὐκ ἠδυνάσθην συντυχεῖν Ἀπολλω(νίωι) τῶι Λιβικῶι, ἵνα αὐτῶι αὐτὰ ταῦτα ὑποδίξω. καὶ σὺ

---

22 *ὅλος* = *ὅλως* (Gf.-H.).

διαπονοῦμαι idem quod frequentius *ἀγωνιῶ, μή* (v. Ind. vocab.).

27 *ὥστ' ἂν — σε θέλω γεινώσκειν*, cf. P. Tebt. 58, 35 (= Nr. 47) *συνκεχώρηικεν, ὥστ' ἂν — καταστοχηίσαμεν* (sic).

28 *διαστολὰς δίδωμι* (pro voce *διαστέλλω*) 'impero, praecipio', *τινὶ περί τινος* Diod.; *διαστολή* 'explanatio' Polyb.

29 *χάριν τῶν ἐκφορίων*, de praepositione *χάριν* genetivo anteposita v. notam ad P. Par. 47, 17 (= Nr. 39).

ἐκφόριον 'vectigal, reditus' ('the rents' Gf.-H.).

32 *τὴν ἐπιτροπὴν δίδωμι* hellenist. = *ἐπιτρέπω*, cf. P. Par. 45, 4 (= Nr. 37).

33 *οἷς ἐάν* = *οἷς ἄν*, cf. notam ad P. Tebt. 59, 8 (= Nr. 52).

34 *ἀνθομολογοῦμαι* 'convenire inter se, consentire inter se', sic l. 40; hic potius 'compono, conficio negotium' (Gf.-H. 'as he will agree in everything for you just as for me'). Cf. P. Tebt. 21, 6 et P. Par. 42, 7.

35 *ἐν τῶι — περισπᾶσθαι* = *διὰ τὸ — περισπᾶσθαι*.

36 *περισπάω* cf. notam ad P. Lond. 42, 31 (= Nr. 26).

38 *ὑποδείκνυμι* cf. notam ad P. Goodsp. 4, 12 (= Nr. 42).

δὲ, ὑπὲρ ὧν ἐὰν θέλῃς, γράφε μοι καὶ ἀνόκνως ποήσω, Δαμᾶς γάρ μοι ἀνθωμολ(ογήσατο) πάντα. καλῶς δὲ γέγονεν τὸ ταχὺ αὐτὸν ἐλθεῖν, ὑφηγήσεται γάρ σοι. [σ]εατο(ῦ) ἐπιμέ(λου), ἵν' ὑγι(αίνῃς). ἐπισκοπ(οῦ) τοὺς σοὺς πάντε(ς). ἔρρω[σο]. (ἔτους) κθ' Καίσαρος φαῶ(φι) ϛ'.

43 [σ]εατο(ῦ) sic pap.

---

39 *ἀνόκνως* 'sine haesitatione', atticum est *ἀόκνως*.
40 *ἀνθωμολ(ογήσατο)* cf. notam ad l. 34.

43 *ἐπισκοποῦμαι* cf. P. Revill. Mél. p. 295, 12 (= Nr. 43) et *ἐπειμένου* (= *ἐπιμέλου*) *τοῖς ἐν οἴκωι* P. Tebt. 58, 62 (= Nr. 47).

58. EPISTULA HILARIONIS AD UXOREM ALITEM.

P. Oxyrh. 744. Asservatur Oxoniae apud Bern. P. Grenfell. Reperta Oxyrhynchi. A. 1. a. Chr. — Edd. Grenfell et Hunt, The Oxyrhynchus pap. IV nr. 744.

Sermo vulgaris. Papyrus mendis scatet.

Ἱλαρίων {α} Ἄλιτι τῆι ἀδελφῆι πλεῖστα χαίρειν καὶ Βεροῦτι τῆι κυρίαι μου καὶ Ἀπολλωνάριν. γίνωσκε, ὡς ἔτι καὶ νῦν ἐν Ἀλεξανδρε<ί>αι <ἐ>σμέν· μὴ ἀγωνιᾶις, ἐὰν ὅλως εἰσπορεύονται, ἐγὼ ἐν Ἀλεξανδρε<ί>αι μένω. ἐρωτῶ σε καὶ παρακαλῶ σε, ἐπιμελή-

4 sq. an *ἀγωνιᾶις· — μενῶ?*

---

1 Alis fuit Hilarionis soror et, ut videtur, etiam uxor (sic et Gf.-H.).
2 sq. *Ἀπολλωνάριν* = *Ἀπολλωναρίωι.*
4 sq. *εἰσπορεύομαι* 'revertor' (Gf.-H.). An 'naves conscendent'?

6 *ἐρωτῶ* 'oro, rogo', LXX, N. T. Sic et l. 13.
παρακαλῶ 'oro, precor', cf. P. Leid. *K*, 9 (= Nr. 53).
ἐπιμέλομαι c. dat., cf. P. Tebt. 58, 62 sq. (= Nr. 47) *ἐπειμένου* (= *ἐπιμέλου*) *τοῖς ἐν οἴκωι.*

θ<ητ>ι τῶι παιδίωι καί, ἐὰν εὐθὺς ὀψώνιον λάβωμεν, ἀποστελῶ σε ἄνω. ἐὰν πολλαπολλῶν τέκῃς, ἐὰν ἦν ἄρσενον, ἄφες, ἐὰν ἦν θήλεα, ἔκβαλε. εἴρηκας <δὲ> Ἀφροδισιᾶτι, ὅτι μή με ἐπιλάθῃς· πῶς δύναμαί σε ἐπιλαθεῖν; ἐρωτῶ σε οὖν, ἵνα μὴ ἀγωνιάσῃς.

(ἔτους) κθ' Καίσαρος παῦνι κγ'.

In tergo:

Ἱλαρίων. Ἄλιτι ἀπόδος.

---

7 *ἐὰν εὐθύς* 'ubi primum'. *ὀψώνιον* 'cibaria, alimenta, pecunia alimentorum loco data' (Polon. 'strawne') Polyb., N. T.

8 *σε* = *σοι*, cf. P. Grenf. II 38, 14 (= Nr. 55).

9 *πολλαπολλῶν* 'quod bene vertat', verbum boni ominis profert. (Aliter, at parum recte Gf.-H.). Similiter augetur *πολύς* genetivo eiusdem pronominis in Aristoph. equit. 822 *πολλοῦ πολύς*.

ἄρσενον forma barbara.

12 *ἐπιλανθάνω* forma barbara.

13 *ἐρωτῶ* cf. notam ad l. 6.

APPENDIX.

53b. EPISTULA PETESUCHI AD FRATRES EIUS PETEARSEMTHEN ET PAGANIN ALIQUOTQUE AMICOS.

P. Lips. 104. Asservatur in bibliotheca universitatis Lipsiensi (nr. inv. 511). Reperta videtur esse in nomo Pathyrite, ubi Petesuchum habitare aliae papyri docent. Saec. II.—I. a. Chr., ut ex litterarum formis conici potest (a. 96/95 a. Chr., ut vid.). Scriptura, quam cursivam vocamus. — Ed. Mitteis, Griech. Urkunden der Papyrussammlung zu Leipzig. T. I (Lipsiae 1906) nr. 104 (p. 305 sq.). Posteriorem papyri partem rectius enodavit Wilcken (Arch. f. Pap. 3, 568). Cf. Add. ad P. Grenf. II 36 (= Nr. 54). Aliquot locos a me rogatus inspexit Ericus Schröter, qui collectionis papyrorum Lipsiensis curam habet.

Πετεσοῦχος Πανεβχούνιος
Πετεαρσεμθεῖ καὶ Παγάνει
<Πανεβχούνι, Καρούρει>
καὶ Ὥρωι καὶ Πετεαρσεμθεῖ
<Πανεβχούνιος>
Ἐριενούφιος καὶ Πανεβχού-
νει Νεχούτου καὶ
τῶι υἱῶι Πεκύσε[ι κ]αὶ Ὥρωι
Πόρτιτος καὶ [ ] Π̣ακοίβ-
{ισ}ει Πο\ατη/{{ρτι}}τος καὶ τοῖς
παιδίοις χαίρειν καὶ
ἐρρῶσθαι· ἔρρωμαι δὲ
καὐτὸς καὶ τὰ παιδία
καὶ οἱ ἐν οἴκωι πάντες.
περὶ ὧν ἂν αἱρῆσθε, γρά-
φετέ μοι. χάριν σοι ἔχω,
ἐφ' αἷς γράφεις ἐπι[σ]τολαῖς.
ὅταν ἡμ̣ῖ̣ν γ[ρ]άψῃς,
ἔνψυχόν τι λαμβάνω.
ἐπισκοπεῖτ[α]ι ὑμᾶς

7 scripsit *Πακοιβις*, tum correxit in *Πακοιβει*, sed *ις* delere neglexit (Mitteis) 8 *Πόρτιτος* correxit in *Πατῆτος* (*Ποατῆτος*) 16 sq. *γ[ρ]άψῃς, ἔνψυχόν τι λαμβάνω* Wilck., *γ[ρ]άψητ̣ε̣ ἐμψυχότατα(ς) ἀν[α]βάλ<λ>εσ̣θ̣ε̣* Mitt. 18 *Ἐπισκοπεῖτ[α]ι ὑμᾶς* dubitanter Wilck. (qui comparat Dem. in Neaer. p. 1364, 12; cf. ind. huius libelli); *ἐπισκοπεῖται* fere certum esse confirmat Schröter; idem *ἀσπάζεται* nullo pacto legi posse

De personis huius papyri cf. quae ad Nr. 54 et in Addendis ad Nr. 54 observavimus.

2 Petearsemtheus et Paganis sunt fratres Petesuchi, filii vero Panebchunios. *Πανεβχούνιος*, quod Petesuchus fortasse errore inter l. 3 et 4 inseruit, hic potius erat inserendum.

7 *Πακοῖβις Πατοῦτος* occurrit in pluribus papyris eiusdem aetatis in Thebaide repertis (Grenf. I 36, Grenf. II 34, II 35).

Ἀλμέντις, Ψενοσῖρις, Φίβις, Πατοῦς[,] Φ̣άφις, Ἐσθώτης κα[ὶ ο]ἱ̣ παρ' ἡμῶν πάντες. πρ[ο]στατε̣ῖ ἡμῶν μεγάλως Πτολίων ὁ στρατηγὸς καὶ χαριεῖ αὐτῶι μεγάλως. ἔχομεν . . . . ων Διοσκουρίδης π̣ο̣ι̣ε̣ῖ̣(?). ἄλοιποι γίνεσθε περὶ ἐμοῦ, εἰ καὶ ἐφ' ἀλλ̣ . . η βαδίζετε.

ἔρρωσθε. (ἔτους) ιθ' παυ̣(νι) ιη'.

In tergo:

παρὰ Πετοσούχου τοῦ Πανεβχούνιος

Πετεαρσεμθεῖ Πανεβχούνιος.

docet; ἐπιστολ[ά]ς. Ἐσ̣ι̣ . [. .]αι ὑμᾶς Mitt., qui ἀσπ[άζετ]αι dispicere se non posse addit 19 Ἀλμέντις Wilck., Ἀλμένης Mitt.; cf. Nr. 54 l. 7 21 Ἐσθώτης Wilck., Ἐσθ̣λ̣ύτης (aut Ἐσθλύτις) Mitt.; cf. notam ad Nr. 54 l. 7 22 πρ[ο]στατεῖ conieci; πρ[ο]στάται Mitt. et Wilck.; utrumque legi posse docet Schr. 23 μεγάλωι dubitanter Wilck., μεγάλως, quod ego conieci, confirmavit ex pap. Schr.; μετὰ τῶν Mitt. 23 sqq. Πτο|λίων ὁ στρατηγὸς καὶ χαριεῖ | αὐτῶι μεγάλως. Wilck., Πτο|λίονος Πατῆτος καί, χαρ̣ι̣ε̣ῖ̣ | αὐτῶι, μετὰ τῶν Mitt. 25 sq. Ἔχομεν | διπλᾶ ἡμ̣ῖ̣ν̣ (??) ὧν Διοσκου|ρίδης ποιεῖ Wilck., ἔχομεν confirmat Schr., qui διπλᾶ ἡμ̣ῖ̣ν̣ plane incertum esse docet, ποιεῖ vero fere nullo pacto legi posse addit; Σ̣αχθ̣-. ε̣ . .|δο̣ς. Μὴ μόνον Διοσκουρίδης ἀνίει Mitt. 27 sq. Ἄλοιποι | γίνεσθε περὶ ἐμοῦ Wilck., Ἀλλὰ παρ[α-?] | γίνεσθε περὶ (?) ἐμοῦ Mitt. 29 ἀλλ̣α̣γ̣ά̣ς, quod dubitanter Mitt. legit, perperam erutum esse Wilck. docet; ἐφ' αλλ̣ . . η legit Schr.; fortasse nomen geogr. latet 30 ιη' Wilck., κγ' Mitt.

21 Ἐσθώτης 'deo Thoth dicatus' Wilck.

22 προστατεῖ, cf. καλῶς σου προστατῆσαι P. Fl. P. II 13, 19, 7 [= Nr. 8].

27 ἄλοιποι = ἄλυποι (Wilck.).

INDICES.

COMPENDIA.

ep. = epistula.
f. = fere.
ind. = index.
s. = sermo; sub.
scr. = scriptum.

I. OBSERVATIONES GRAMMATICAE.

A. SONI.

1. VOCALES.

ε : η confunduntur. a) ε pro η: εἴλεφεν (?) Alex. 4, 15 [24]; εἴε Par. 44, 2 [36] (an anal.?);

b) η pro ε: ἠάν Par. 58, 11 [35]; ἠζημίοται Par. 47, 18 [39]. V. ἧς pro ἕως s. Contr. voc.

ἐκούομεν v. ε pro α.

ο : ω confund. a) ω pro ο: προσωφείλει (?) P. Fl. P. II 16, 12 [4]; ἔξωμεν (?) Alex. 4, 14 [24]; ἠγώρακα Par. 59, 6 [32], ἀγωράζει Par. 44, 4 [36]; ἔχων<τα> Par. 44, 5 [36]; ἡγεμώνι Par. 45, 9 [37]; βαπτιζώμεθα Par. 47, 13 [39]; γράφωμαι Gf. II 38, 14 [55].

b) ο pro ω: ἀνήλομα Par. 59, 9 [32]; δίδομει Par. 45, 4 [37]; ὀμνύο Par. 47, 2 [39]; πόποτε ib. 6, ib. 24; ἠζημίοται ib. 18; Τρικομίαι ib. 24; πλανόμενοι ib. 28; ἵνα ἐπί-δομεν Par. 48, 21 [40]; ὅλος ut vid. = ὅλως Oxyrh. 743, 22 [57]; ἀπόλεσεν ib. 23.

ο : ου confund. (ο pro ου): ἑαυτός Par. 46, 13 [38] (s. vulg.); βολάμενοι Par. 48, 10 [40] (ep. Arab.).

ω (ωι) : ου confund. a) ω pro ου: τῷ ἀνθρώπου Par. 48, 6 [40] (ep. Arab.); — b) ου pro ω (?): ἵνα ἀποδοῦ (?) Par. 58, 13 [35] (s. vulg.);

c) ου pro ωι: Σαραπιεῖου Par. 48, 13 [40] (ep. Arab.). — (ωι pro ου parum probab. in αὐτῶι Gf. II 38, 18 [55], hic enim potius casus confund., ut saepius in hac pap. vulg.).

αι : α confund. a) α pro ᾱι: ἐ . ητρία (dat) Par. 59, 10 [32]; ἀπαντᾶ Par. 44, 2 [36], Par. 45, 2 [37]. — b) ᾱι pro α: Σεμφθήαι (gen.) Par. 44, 3 [36].

ηι : η confund. a) η pro ηι: προαιρῆ P. Fl. P. III 53q, 2 [17]; κατα[π]λῆ Par. 32, 19 [28]; ἀποσταλῆ Par. 32, 26 [28]; τρίψη Par. 49, 22 [29]; ἤσχυνται ib. 25; τῆ Par. 59, 10 [32], Par. 47, 24 [39]; αὐτῆ Par. 58, 7 [35], ib. 12; θέλη Par. 58, 11 [35]; εὕρη Par. 45, 7 [37]; ὑγιαίνης Par. 46, 22 [38]; ἰδῆς Par. 47, 11 [39]; ἐπιλάθης Oxyrh. 744, 12 [58]; — in media voce: ληστῶν Par. 46, 7 [38]. — b) ηι pro η: εἴηι Lond. 42, 3 [26], Vat. A, 3 [27]; μεσορήι Par. 32, 34 [28]; ψευδῆι Par. 47, 6 [39]; συνκεχώρηικεν Tebt. 58, 34 [47]; καταστοχήισαμεν ib. 35.

ωι : ω confund. a) ω pro ωι: Πτολεμαίω Par. 32, 35 [28]; τῶ σῶ Par. 49, 5 [29]; τῶ Lond. 28, 3 [30], Par. 59, 1 [32], ib. 10, Par. 60, 3 [33], Par. 43, 3 [34], Par. 44, 1 [36], ib. 8, Par. 45, 1 [37], Par. 47, 2 [39], ib. 22, Par. 48, 3 [40], ib. 23; Ἀπολλωνίω Par. 59, 17 [32], Par. 43, 1 [34], Par. 46, 1 [38]; τῶ ὕπνω Par. 45, 6 [37]; τῶ μεγάλω Par. 48, 12 sq. [40]; — b) ωι pro ω: οὔπωι Tebt. 58, 34 [47]; ὀπείσωι ib. 37.

αι pro ε: ἐνετείλασ|θαι (= -θε) Par. 32, 9 [28]; ἐρρωσθαι (= -θε) Par. 43, 1 [34]; εἰδῆται (= -τε) ib. 4; σύνπεσαι (= -σε) Tebt. 58, 57 [47].

ει : η confund. a) η pro ει: ποίσης (= -εις) Lond. 28, 4 [30]; ἤ (= εἰ) Par. 44, 5 [36], Par. 45, 5 [37], Gf. II 38, 15 [55]; — b) ει pro η: καταστεῖσαι Revill. Mél. p. 295, 10 [43].

ει : ηι confund. a) ει pro ηι: ἐπιστάτει Par. 45, 10 [37]. — b) ηι pro ει: ποήσηις Tebt. 56, 9 [45].

ει : ι. a) ι pro ει: ποιήσις (= -εις) Lond. 33b, 10 [31], Gf. II 38, 3 [55]; ἀπόστιλον Par. 60, 4 [33], Par. 44, 4 [36]; ἰσάγειν Par. 43, 2 [34]; χαίριν Par. 58, 2 [35]; θέλις Par. 44, 5 [36], Par. 45, 5 [37]; ἰδῶ Par. 44, 7 [36]; ἐνδίκτην Par. 45, 4 [37], ib. 7; ἰπῖν ib. 7; πλῖστα ib. 8; ἰ (= εἰ) Par. 47, 3 [39], ib. 25; ἶδες ib. 5; ἰδῆς ib. 11; πιράσεται ib. 14; ἀφῖναι ib. 15; ἶναι ib. 17; πινῶν ib. 23; συνμῖξαι Par. 48, 11 [40]; προσάξιν Tebt. 58, 20 [47]; δεδίλανται ib. 27; συνπεσῖν ib. 56; λογεύιν Gf. II 38, 16 [55]; λογεύσι ib. 17; ἀνανκάσι ib. 17; ὑποδίξω Oxyrh. 743, 38 [57].

b) ει pro ι. α) ει pro ῑ: ἱμεῖν (= ὑμῖν) Par. 43, 4 [34]; ἡμεῖν Oxyrh. 742, 9 [56]; γεíνωσκε Tebt. 56, 5 [45], -ειν Oxyrh. 743, 27 [57]; σειταγωγίας Tebt. 57, 12 [46]; Ἐπαφρόδειτον Oxyrh. 743, 25 [57]. — β) ει pro ῐ: τὸ

μέλει Par. 32, 15 [28]; *πατρεί* Par. 59, 1 [32]; *ἐρείον* ib. 8; *Ἁρμάεις* ib. 17; *Ἀώνχειος* (gen.) Par. 58, 17 [35]; *Πόρτεις* Amh. II 39, 1 [48]; *δίδομει* Par. 45, 4 [37]; *ἐπειδεδομένον* Tebt. 58, 16 [47]; *παρεπειγέγρ(αφεν)* ib. 46; *ἴσθει* ib. 51; *ἐπειμένου* ib. 62; *ἐπειπέπομφα* Oxyrh. 743, 30 [57].

Scriptura memorabilis: *εἱμάτιον* Par. 59, 4 [32].

ι pro *η*: *ἱμίχουν* Par. 43, 3 [34] (a. 154 a. Chr., s. vulg.). *ποίσης* (= *ποήσεις*; an *ποιήσεις*?) Lond. 28, 4 [30] (c. a. 162) (s. vulg.). V. *η* : *υ*.

υ : *ι* v. Assimil. voc.

η : *υ* confund. a) *υ* pro *η*: *ὑμᾶς* (= *ἡμᾶς*) Par. 47, 9 [39] (c. a. 153); *ὑμῖν* (= *ἡμῖν*) Amh. II 39 (= Gf. I 30), 17 [48]; ut vid. *ὑμῶν* (= *ἡμῶν*) Tebt. 56, 7 [45]; — b) *η* pro *υ* (?): ?*ἡμῶν* Rev. Mél. p. 295, 7 [43]; ?*ἡμῖν* Gf. II 36, 17 [54].

οι : *υ* confund.: *ἐπύησεν* Gf. II 36, 12 [54] (a. 95).

α pro *αι* ante voc.: *κὰ αὐτός* Par. 45, 5 [37]; ante cons.: *κὰ παρ'* Gf. I 43, 5 [49].

ε pro *ει* ante voc.: v. ind. s. *ἀλήθεα* (et -*εια*), *χρέα* (et -*εία*), *πόρεον*, *θήλεα*, *τελεῶ* (sed *τελείως*); *λογέας* Gf. II 38, 15 [55] et *λογε*<*ί*>*ας* Tebt. 58, 55 [47]; *Ἀλεξανδρε*<*ί*>*αι* Oxyrh. 744, 3 [58], ib. 5; cf. ind. s. *πλευνάκις*.

(*ει* pro *ε*: *ὠφειλήσηι* (= *ὠφελ*-) Alex. 4, 10 [24] aliter explanatur).

ο pro *οι* ante voc.: *ποεῖν* (et *ποιεῖν*) v. ind.; *ἱεροποΐαν* P. Fl. P. II 11, 2, 2 [2]; *Ποεί* Par. 48, 18 [40] (*Ποιεί* ib. 4).

α pro *αυ*: *σεατοῦ* Oxyrh. 743, 43 [57].

ε pro *ευ*: *Πολυδέκηι* Par. 45, 6 [37].

ευ pro *εο*: *Θεύδωρον* P. Fl. P. II 13, 19, 11 [8]; *πλευνάκις* Rev. Mél. p. 295, 2 [43].

Assimilatio vocalium:

υ : *ι*. a) *υ* pro *ι*: *ἥμυσυ* (v. ind.); b) *ι* pro *υ*: *ἱμεῖν* (= *ὑμῖν*) Par. 43, 4 [34]; *Λιβικῶι* Oxyrh. 743, 37 [57].

ε pro *α*:]*ε ἐκούομεν* Amh. II 37, 8 [41], pro *ἀκ*-?; minus probab. pro *ἠκ*-. (De formis ut *ὀμωμόκεμεν* v. s. Terminat. verb.)

Menda:

α pro *ε*: *ἐπηγγέλμαθα* (= -*μεθα*) Tebt. 58, 32 [47].

αι pro *α* in *σοι καιτὰ* (= *κατὰ*) *λόγον* Par. 44, 2 [36] *ι* suum syllabae praeced. debet.

προσεδρευκότος (= -*τες*?) Tebt. 58, 1 [47] v. not.

πᾶσαι pro *πᾶσι* Lond. 33 b, 7 [31]; — *θε*<*ο*>*ῖς* P. Fl. P. I 29, 2 [13].

Contractio vocalium:

χαλκοῦς, *ἀθροῦν*, *χοῦς*, *Λώνικος* (ex *Λεώνικος*, ut vid.) v. ind.

ἧς pro ἕως Par. 58, 21 [35].
Σαραπιῆν v. s. Formae.
Cf. *Ἀλεξανδρείαι* <ἐ>*σμέν* Oxyrh. 744, 4 [58].

Crasis:

τἄλλα v. ind. s. *ἄλλος*. — *κἀγώ* P. Fl. P. III 53 n, 3 [18], Par. 49, 34 [29]; *τἀπίλοιπα* Tebt. 58, 36 [47]; — *κἄν* (= *καὶ ἐάν*) Par. 47, 11 [39]; *καὐτός* Par. 32, 5 [28], Par. 43, 2 [34] (scr. *καὔτοί*), Par. 44, 1 [36], *κα[ὐτ]οί* Amh. II 39, 6 [48]; *αὑτός* v. ind.; *ταὐτό* P. Fl. P. II 13, 19, 11 [8]; — *τἀδελφῶι* (= *τῶι ἀδ-*) Par. 46, 1 [38], Gf. I 43, 1 [49].

Elisio:

τὰ πράγματ' ἀποκαταστῆναι Rev. Mél. p. 295, 5 [43]; *προσενεχθήσεσθ' αὐτῶι* Par. 46, 21 [38]; *σ' οὐ* (= *σοι οὐ*) Par. 45, 3 [37].

2. CONSONANTES.

γ (= j): *ὑγί]γαινον* P. Fl. P. III 53 r, 5 [19].

Liquidae et nasales.

λλ pro *λ*: *καλλῶς* P. Fl. P. II 13, 19, 6 [8]; *διάλλογον* Tebt. 58, 23 [47].
λ pro *λλ*: *ἀλ' ὅμως* (= *ἀλλ' ὁ.*) Par. 45, 4 [37].
ρ pro *ρρ*: *ἀραβῶνα* Par. 58, 14 [35].
ρρ pro *ρ*: *παρεπειγέγρρ(αφεν)* Tebt. 58, 46 [47].
ν pro *λ*: *ἐπειμένον* Tebt. 58, 62 [47].
ν fin. deest: *ἀγωράζει* (= *-ειν*) *τί* Par. 44, 4 [36]. (Vix *μὲ καί* Par. 46, 21 [38], ubi potius *μέ* pro *δέ* exaratum).
τ pro *ντ*: *φροτίσαι* Lond. 28, 5 [30].

Spirantes

σσ (non *ττ*): *ἀπαλλάσσω*, *συντάσσω*, *ἐπιτάσσω*, v. ind.
σ pro *σσ*: *πράσεις* Par. 45, 8 [37].
σ fin. deest (?): *στατῆρου* (= *-ῆρας?*) Gf. II 38, 8 [55] (sequ. *ὀκτώ*), ib. 9 (*πέντε*), ib. 13 (*πέντε.*)

Explosivae.

π pro *ππ*: *μάρσιπον* Gf. II 38, 11 [55].

Confunduntur

a) tenues et mediae: (*β* pro *π*) *Καβάτοκον* Par. 32, 18 [28], *Καβατόκου* ib. 21.
(*τ* pro *δ*) *Καβάτοκον* Par. 32, 18 [28], *Καβατόκου* ib. 21.
(*δ* pro *τ*) *δραπέδην* (= *-έτην*) Par. 45, 6 [37]; *δ̣ώμου* (= *τόμου*) Gf. II 38, 5 [55], ib. 6.

b) tenues et aspiratae: *παμενώϑ* Par. 58, 19 [35] (reliquis locis *φαμ-*).
Aspiratio deest: *ἀπ-έστηκα* Par. 59, 2 [32].
μ pro *δ* (?): *μέ* pro *δέ*, ut vid., Par. 46, 21 [38].

Metathesis:

π<ό>ρσωπον Par. 47, 5 [39].

Assimilatio consonarum:

τὴμ πρός P. Fl. P. III 53k, 6 [20]; *νῦγ γε* Lond. 42, 18 [26], Vat. A, 14 [27], Lond. I 43, 5 [50]; *ἐγ μεγάλων* Vat. A, 7 [27]; *ἐγδέδεκται* Alex. 4, 11 [24].

Cons. non assim.:

νκ pro *γκ*: *ἐνκόπτεις* Alex. 4, 1 [24]; *ἐνκατελελοίπει* Par. 46, 8 [38]; *συνκεχώρηικεν* Tebt. 58, 34 [47]; *ἀνανκάσι* (= -σει) Gf. II 38, 17 [55].
νγ pro *γγ*: *ἀνήνγελλον* P. Fl. P. III 42 H 8f, 7 [6], *ἀπανγέλλειν* P. Fl. P. II 2, 3, 5 [11]. (Sed cf. *ἐπαγγελλομένου* P. Fl. P. I 29, 12 [13], *ἀπηγγελκότος* Lond. 42, 26 [26], *συγγέγραμμαι* Par. 43, 2 [34].)
νχ pro *γχ*: *Ἀώνχειος* Par. 58, 17 [35].
νπ et *νβ*: *ἔνπροσθεν* P. Fl. P. I 30, 1, 2 [1]; *συνπεσῖν* Tebt. 58, 56 [47]; *συνπροσγενέσθαι* Oxyrh. 743, 31 [57]; — *ἐνβεβλοφέναι* Lond. 42, 21 [26]; *ἐνβέβληκαν* Par. 47, 8 [39]; *συνβεβηκότα* Par. 48, 5 [40].
νμ et *νλ*: *συνμῖξαι* Par. 48, 11 [40]; *συνλέξαι* Oxyrh. 743, 31 [57].

Divisio vocabulorum:

ἀπόσ|τειλον P. Fl. P. III 53k, 2 [20], Par. 32, 22 [28]; *ἐπισ|τολήν* Pass. 3 [25]; *κατασ|τοχήισαμεν* Tebt. 58, 35 [47]; *ἐσ|χολακέναι* Par. 32, 7 [28]; *ἐνετείλασ|θαι* ib. 9; *ἀσυντά|κτως* ib. 28; *ἀσπ|πασώμεθα* ib. 32; *πα|ρ' ἐμοῦ* Par. 49, 13 [29]; *κα|θ' ἡμέραν* Tebt. 58, 26 [47].

B. FORMAE.

NOMINA.

Ἀπολλωνάριν (= -ιον) Oxyrh. 744, 2 [58]; *Σαραπιῆν* (= -εῖον) Par. 32, 35 [28], Par. 58, 16 [35], Par. 47, 20 [39].
πενταπήχους (gen.) v. ind.; *Δύνεως* (gen.) simm., v. ind. nominum pr. Aeg.
Διογένει, *Διοφάνει*, *Σωσιφάνει* simm., sic semper dat., v. ind.
Παγκράτην P. Fl. P. III 53k, 7 [20]; — acc. masc. *μείζω* P. Fl. P. III 42 H 8f, 15 [6].
Ἄραβας (nom.) Par. 48, 2 [40]; *γράφοντας* (nom.) Amh. II 39 (= Gf. I 30), 17 [48].

τοὺς — λέγοντες (acc.) Par. 47, 33 [39]; *τοὺς σοὺς πάντες* Oxyrh. 743, 43 [57].
ἄρσενον (neutr.) Oxyrh. 744, 9 [58] (ep. Aeg.).
Comparativus. *ὀρθρίτερον* Par. 49, 20 [29].

PRONOMINA.

αὐτόν (pro *αὐτό*) Vat. A, 13 [27].

NUMERALIA.

δύο quater (semel *δύω* in ep. barb.), v. ind.
δεκάπεντε Gf. II 38, 8 [55], *δ[εκάπ]εντε* Oxyrh. 742, 14 [56].
πρώτου καὶ εἰκοστοῦ P. Fl. P. II 16, 8 [4].

VERBA.

Terminationes.

2. sg. med. praes. (fut.). a) *ηι*: *προαιρῆ* P. Fl. P. III 53q, 2 [17]; *ἔσηι* Tebt. 56, 16 [45]; b) *ει*: *χαριεῖ* Lond. 42, 31 [26], Goodsp. 4, 10 [42], Tebt. 55, 6 [44].
3. pl. impf.: *ὑπελαμβάνοσαν* Gf. II 36, 10 [54].
3. pl. perf. *-αν*: *ἐνβέβληκαν* Par. 47, 8 [39]; *δέδωκαν* Tebt. 58, 39 [47]; *ἐν<έ>τευχαν* ib. 43.
Perf. *ε* pro *α* (anal.): *παρείληφες* Oxyrh. 742, 4 [56]; *εἴρηκης* (= *-κες*, ut vid.) Par. 32, 16 [28]; *ὀμωμόκεμεν* Par. 46, 13 [38]. — Plsq. 1. sg. *δεδώκειν* Oxyrh. 743, 28 [57].

Augmentum.

ἠβουλόμην, ἠδυνάσθην, ἤμελλον v. ind.
Impf. *εὐχαρίστουν* Lond. 42, 11 [26], *ἐπευχαρίστουν* Vat. A, 8 [27].
Plsq. *ἐνκατελελοίπει* Par. 46, 8 [38]; deest: *δεδώκειν* (1. sg.) Oxyrh. 743, 28 [57]; *ἐρρώμην* P. Fl. P. III 53q, 4 [17].

Reduplicatio.

ὠικονομημένον P. Fl. P. II 11, 2, 2 [2], *διώικηται* P. Fl. P. II 16, 8 [4]; *ἠνώχλησαι* Amh. II 37, 9 [41]; — deest: *προσεδρευκότος* Tebt. 58, 1 [47]. — memorabilis: *ἐν<έ>τευχαν* ib. 43.

Tempora.

Praes. Verba in *-υμι* cedunt formis in *-ω*: *ὀμνύο* (= *-ύω*) Par. 47, 2 [39]; *ὑποδεικνυ<όντ>ων* Tebt. 59, 6 [52]. — Alia: *ὑποσχνούμενος* (= *ὑπισχν-*) Tebt. 58, 19 [47]. — *γίνομαι* et *γινώσκω* constanter.
Fut. *λήμψεσθαι* P. Fl. P. III 42 H 8f, 14 [6]; — *κομιοῦμεν* P. Fl. P. III 53k, 5 [20]; *χαριεῖ* Lond. 42, 31 [26], Goodsp. 4, 10 [42], Tebt. 55, 6 [44]. — Coni. fut. (ut vid.) *ἵνα*

ἄξωμεν Oxyrh. 742, 7 [56]. — Fut. periphrasticum: *ἔσται πεφροντισμένον* P. Fl. P. II 13, 19, 13 [8]; *ἔσηι κεχαρισμένος* Tebt. 56, 16 [45].

Aor. act. *εἶπα* et *εἶπον* v. ind. s. v.; *ἦλθα* et *ἦλθον* v. ind. s. *ἔρχομαι* et *ἀπέρχομαι*; *ἤνεγκα* et *ἤνεγκον* v. ind. s. *φέρω, ἀποφέρω, καταφέρω*; — *ἐγενόμην* et *ἐγενήθην* v. ind. s. *γίνομαι* et *παραγίνομαι*. — *συμμεῖξαι* v. ind. s. v. — *ἀναγνοῦναι* Oxyrh. 743, 18 [57]. — Opt. *παραδοῖ* Oxyrh. 742, 9 [56], coni. *ἀποδοῦ* (?) Par. 58, 13 [35]. — *ἥκαμεν* (ab *ἥκω*, aor. ut vid.) Par. 48, 9 [40] (in ep. Arabis), *ἥκατε* Gf. II 36, 18 [54]; — *βολάμενοι* (*βούλομαι*, aor. ut vid.) Par. 48, 10 [40] (ep. Arabis); — *ἔγεγον* (aor. a *γίνομαι*?) ib. 14. — Imperat. *σύνπεσαι* (pronunt. -*σε*) Tebt. 58, 57 [47].

Aor. pass. (dep.) *ἠδυνάσθην* Oxyrh. 743, 36 [57] — *ἐχάρημεν* Amh. II 39, 8 [48], *συνεχάρην* Lond. I 43, 3 [50], *ἐχάρην* Leid. K, 8 [53].

Perf. *ἐνβεβλοφέναι* (-*βλέπω*) Lond. 42, 21 [26]. — *πεπραχότων* Tebt. 57, 7 [46]. — *ἐπιλελεγμένοι εἰσίν* P. Fl. P. II 40a, 16 [16]. — *ἐκτέθεικα* Par. 49, 4 [29]. — *οἴδασιν* Goodsp. 3, 7 [21]. — *δεδύνησμαι* Par. 45, 3 [37].

Plsq. *δεδώκειν* (1. sg.) Oxyrh. 743, 28 [57]. — *ἐνκατελελοίπει* Par. 46, 8 [38].

C. SYNTAXIS.

Congruentia personarum: *ἕκαστος — φασίν* P. Fl. P. I 29, 14 [13].

Syntaxis laxior: *φαίνεται — ἀσχοληθεὶς ἤσχυνται συμμεῖξαι* Par. 49, 24 [29]. — *ὑμῖν δὲ γράφοντας* (pro -*τες*) —, *ὡς πᾶν προθυμότερον τελεωθησόμενον,* — *ἔρρωσθε* Amh. II 39 (= Gf. I 30), 18 [48].

NOMEN.

Casus.

Acc. *οἱ θεοί σε οἴδασιν* Goodsp. 3, 7 [21]. — Acc. sine praep. post verbum motus: *ἔγεγον Σαχμὶ τοῦ Λητοπολίτου* Par. 48, 14 [40] (in ep. Arabis), si recte *ἔγεγον* a *γίνομαι* duco. — *διαστολὰς δεδώκειν* (= *διέστειλα*) *τὸ βαδίσαι* Oxyrh. 743, 28 [57]. — *ἐπιλανθάνομαι* (*ἐπιλανθάνω*) c. acc. v. ind. — *οὐθὲν ἡμῖν κακὸν ἐπύησεν* (= *ἐποίησεν*) v. dat. — *τὰ δ' ἄλλα χαρίζοισθε* Gf. II 36, 19 [54]; — *πολλὰ χαίρειν* v. ind. s. *πολύς*. — Acc. neutr. pro adv. v. Adverb.

Gen. *εἰς γεωμέτρου πορευόμενον* P. Fl. P. II 11, 2, 3 [2]. — *ἐπιλανθάνομαι* c. acc. v. ind. — *ἐπιμέλομαί τινι* v. dat.

Dat. pro acc.: *οὐθὲν ἡμῖν κακὸν ἐπύησεν* (= *ἐποίησεν*) Gf. II 36, 12 [54]. — pro gen.: *ἐπιμελήθητι τῶι παιδίωι* Oxyrh.

744, 6 [58], *ἐπειμένον τοῖς ἐν οἴκωι* (ut vid. pro *ἐπιμέλον*). — *ἡμῖν ἐνκόπτεις καλά* Alex. 4, 1 [24].

Casus confunduntur a parum eruditis: a) Dat. cum acc.: *γράφωμαί σε* (= *σοι*) *περὶ τῆς λογέας* Gf. II 38, 14 [55] (s. vulg.); *ἀποστελῶ σε* (= *σοι*) Oxyrh. 744, 8 [58] (s. vulg.). — b) Gen. cum dat.: *παρὰ Πασίωνι* (= *-νος*) (sc. *ἐπιστολή*) Gf. II 38, 23 [55] (s. vulg.); *τοῖς πορέοις αὐτῶι* ib. 18 (pro *αὐτοῦ*) (potius confusione casuum quam pronuntiatione ortum, cf. l. 23 *παρὰ Πασίωνι* pro *-νος*). — c) Nom. cum dat.: *Βεροῦτι τῆι κυρίαι μου καὶ Ἀπολλωνάριν* (= *-ρίωι*) Oxyrh. 744, 2 [58] (s. vulg.).

Adiect. et adverb.

Comparativus pro positivo: *ὀρϑρίτερον* Par. 49, 20 [29]; *ἐπιτάσσοντές μοι προϑυμότερον* (= *-ϑύμως*) Tebt. 59, 9 [52]; *πικρότερον* Par. 46, 20 [38]; — cf. *ἀναγκαιότερον* Lond. 42, 31 [26] et Vat. A, 21 [27]; — cf. *καινότερος* NT.

PRONOMEN.

ἑαυτοῦ cett. pro *σεαυτοῦ* cett., pro *ἡμῶν αὐτῶν* cett., pro *ὑμῶν αὐτῶν* cett. v. ind. s. *ἑαυτοῦ, αὐτοῦ*.

τά pro *ἅ* Par. 45, 8 [37].

VERBUM.

1. GENERA VERBI.

μὴ — ἐπιλάϑῃς Oxyrh. 744, 12 [58] (s. vulg.), *ἐπιλαϑεῖν* ib. 12; *αἱρῶ* 'volo' barbarismus pro *αἱροῦμαι*, v. ind.; *τὸ δέξαι* (?) Goodsp. 3, 1 [21].

2. TEMPORA.

Praes. pro aor.: *πειράσομαι — παραγίνεσϑαι* (= *-γενέσϑαι*) P. Fl. P. II 16, 2 [4]; *πειρᾶται — ταχέως παραγίνεσϑαι καὶ ἀσπάζεσϑαι* Vat. A, 18 [27] (cf. l. 21); *παραγίνεσϑαι* Par. 49, 17 [29]; *ἰσάγειν* Par. 43, 2 [34]; *διέγνωκα ἐξοδεύειν εἰς Τεβτῦνιν* Tebt. 55, 3 [44]; — ut vid. *ἐάν τι τῶν κατ' ἄνϑρωπον γίνηται* P. Fl. P. II 13, 19, 5 [8].

Perf. pro aor. fere: *ἀπέσταλται* P. Fl. P. III 53D, 6 [18].

3. MODI.

Enuntiata primaria v. Imperat.

Enuntiata secundaria:

Ind. pro coni.: *ἐὰν δεῖ* Tebt. 58, 55 sq. [47]; *ἐὰν — εἰσπορεύονται* Oxyrh. 744, 4 [58]; *ἐὰν ἦν* ib. 9; ib. 10; *ζητήσας — γῆς*

ἀρούρας —, *ὡς* (= *ἵνα*) *ἕξομεν* Tebt. 56, 14 [45]; *ἀγωνιῶ, μή ποτε — ἀρρωστεῖ* Par. 49, 31 [29].

Coni. pro opt. post praeterita v. ind. s. *ἵνα* et *ὅπως*.

Opt. pro coni.: *εὐλαβοῦμαι* —, *μὴ ἐπιγέν[οι]το* Par. 45, 8 [37]; v. ind. s. *ἵνα*.

Post vv. timendi: *οὐ* (*οὐδείς, οὐδέν*) —, *μή* c. coni. P. Fl. P. II 13, 19, 13 [8], Alex. 4, 9 [24], Par. 49, 35 [29]. — *διαπονοῦμαι, εἰ Ἕλενος χαλκοῦς ἀπόλεσεν* (= *μή* c. coni.) Oxyrh. 743, 22 [57]. V. supra ind. pro coni. — *Μὴ οὐ* c. coni. Par. 32, 17 [28]. — Alia enuntiata: *ἐὰν εὐθύς* 'ubi primum' c. coni. Oxyrh. 744, 7 [58]. — *ὡς ἄν* c. coni. (tempor.) 'ubi primum' P. Fl. P. II 2, 4, 8 [12], Par. 46, 18 [38]; *ὡς ἂν — λάβωμεν* finale (temp.?) P. Fl. P. I 30, 1, 3 [1]. — Consec.: (*ὥστ' ἄν*): *συνκεχώρηικεν, ὥστ' ἂν — καταστοχήισαμεν* Tebt. 58, 35 [47]; *ὥστ' ἂν τοῦτό σε θέλω γεινώσκειν* Oxyrh. 743, 27 [57]. — Fin. pro inf. *ἐρωτῶ σε* ('oro, rogo') —, *ἵνα μὴ ἀγωνιάσῃις* Oxyrh. 744, 13 [58].

Imperativus.

μή c. coni. praes. 2. sg. *μὴ ἀγωνιᾶις* Oxyrh. 744, 4 [58]. — Inf. pro imperat. *συνπροσγενέσθαι* Oxyrh. 743, 33 [57]. — Opt. fere pro imperat. *τὰ δ' ἄλλα χαρίζοισθ'* Gf. II 36, 19 [54].

4. INFINITIVUS.

γίνεται c. inf. (= *συμβαίνει* c. inf., ut vid.) Par. 49, 29 [29]. — *καλῶς ποιήσεις* c. inf. (pro ptc.) tantummodo in sermone barbarorum: *κ. π. παραγίνεσθαι* Par. 48, 17 [40] (ep. Arab.), *κ. π. εὐχαριστῆσαι* Tebt. 56, 9 [45] (ep. Aeg.). — V. supra *ἐρωτῶ σε, ἵνα μή* et Imperat.

5. PARTICIPIUM.

Gen. abs. eodem subiecto ac verbum finitum: *ἀπόντος μου πεφρόντικα* Par. 45, 2 [37]; *παραγενομένου — ἐνέτυχέν μοι* (pro nom. -*νος*) P. Fl. P. III 53 q, 8 [17].

ADVERBIUM.

Acc. neutr. vice adv.: *ταχύ* (= -*έως*) Par. 44, 5 [36], Par. 45, 5 [37], *τὸ ταχύ* Oxyrh. 743, 41 [57]. Cf. ind. s. *εὐθύς* (et *εὐθέως*).

τὰ νῦν v. ind.

παρά 'una': *Παθήμει, παρὰ καὶ Πετεαρσεμθεῖ* Gf. II 36, 3 [54].

PRAEPOSITIONES.

ἐν = *διά* c. acc.: *ἐν τῶι — με περισπᾶσθαι οὐκ ἠδυνάσθην* Oxyrh. 743, 35 [57].

ἕως. *οὐκ ἔχομεν ἕ. τῆς τροφῆς τῶν κτηνῶν* Tebt. 56, 7 [45].

παρά. *π.* = *ὑπό* c. gen. (coniunctum cum pass.) *ὑπόμνημα ἐπιδεδομένον παρὰ Μεστασύτμιος* Tebt. 58, 16 [47]; ut vid. *παρ' Ἰουδαίου* [. . .]*σθαι αὐτήν* Gf. I 43, 5 [49]. — *οἱ παρὰ σὲ* (= *π. σοὶ*) *θεοί* Par. 47, 7 [39] (s. vulg.). — *Παρά* vice adv. v. Adv.

περί. *τὰ π. σοῦ* (= *σοι*) *συνβεβηκότα* Par. 48, 5 [40] (ep. Arabis). — *γείνωσκε — π. τοῦ κατακεκλῦσθαι* Tebt. 56, 6 [45] (ep. Aeg.). — *τὰ π. τὴν ἀναδενδράδα* (= *ἡ ἀναδενδράς*) P. Fl. P. I 29, 7 [13].

πρός. *τοῦ π. σὲ* (= *σοι*) *τὴν ἀήδειαν ποήσαντος* Par. 48, 7 [40] (ep. Arab.).

χάριν (anteponitur). *βαδίσαι εἰς Τακόνα χ. τῶν ἐκφορίων* Oxyrh. 743, 29 [57]; — *χ.* = *διά* c. acc.: *χ. ἡμῶν ἠζημίωται* Par. 47, 17 [39].

PARTICULAE.

ἐάν pro *ἄν* v. ind. s. *ἐάν*.

ὁπηνίκ' ἄν Vat. A, 17 [27].

μὴ ὅτι γε 'nedum' Lond. 42, 23 [26]. — *ὡσεί* Tebt. 58, 27 [47]. — *οὐ μήν; οὐ μὴν ἀλλά* v. ind. s. *μήν*. — *μὲν οὖν* v. ind. s. *μέν*. — *εἰ δ' ἄρα* P. Fl. P. II 13, 19, 9 [8].

D. FORMATIO VOCABULORUM.

Verba in *-έω* desinentia:

ἀγνοῶ, ἀδικῶ, ἀθυμῶ, αἰρῶ (et *-οῦμαι*), *ἀμελῶ, ἀναντλῶ, ἀναπλέω, ἀνθομολογοῦμαι, ἀποδημῶ, ἀρρωστῶ, ἀσχολῶ, διανδραγαθῶ, διαπονοῦμαι, διασαφῶ, διατελῶ, διευτυχῶ, διοικῶ, δοκῶ, ἐνδημῶ, ἐνθυμοῦμαι, ἐνοικῶ* (?), *ἐνοχλῶ, ἐπακολουθῶ, ἐπαρκῶ* (?), *ἐπιδέομαι, ἐπισκοποῦμαι, ἐπιτηρῶ, ἐπιχειρῶ, εὐημερῶ, εὐκαιρῶ, εὐλαβοῦμαι, εὐτυχῶ, εὐχαριστῶ, ζητῶ, ἡγοῦμαι, θεωρῶ, καλῶ, καταπλέω, καταστοχῶ, κοινολογοῦμαι, λυποῦμαι, οἰκονομῶ, ὀλιγοψυχῶ, παρακαλῶ, παρακολουθῶ, παρεπιδημῶ, ποιῶ, πολυωρῶ, προαιροῦμαι, προσδέομαι, προσκαλῶ, προσκυνῶ, προσπαρακαλῶ, προστατῶ, συγχωρῶ, συντελῶ, ὑπισχνοῦμαι, ὑφηγοῦμαι, φιλοτιμοῦμαι, φοβοῦμαι, χορηγῶ, χωρῶ, ὠφελῶ.*

Substantiva in *-μα*:

ἀνήλομα, ἀξίωμα (?), *ὅραμα, πρᾶγμα, τρίμμα, ὑπόμνημα.*

Adiectiva in *-ικός*:

βασιλικός, γραφικός, πατρικός, πραγματικός.

II. INDICES.

A. INDEX NOMINUM.

a) NOMINA MENSIUM.

b) DIES FESTI.

c) NOMINA GEOGRAPHICA
(nomorum, urbium, vicorum).

d) NOMINA TEMPLORUM.

e) NOMINA DEORUM.

f) NOMINA GENTIUM
(subst. et adi.).

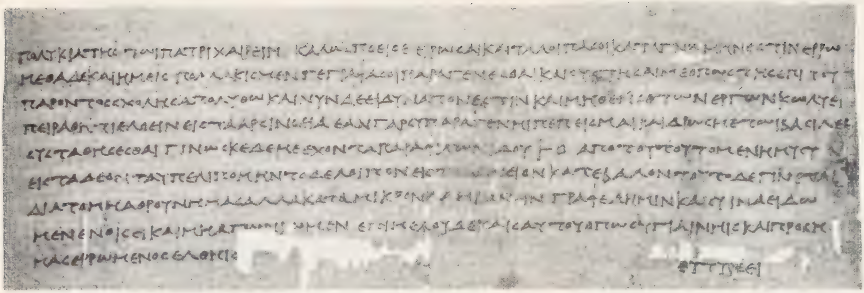

g) NOMINA PERSONARUM.

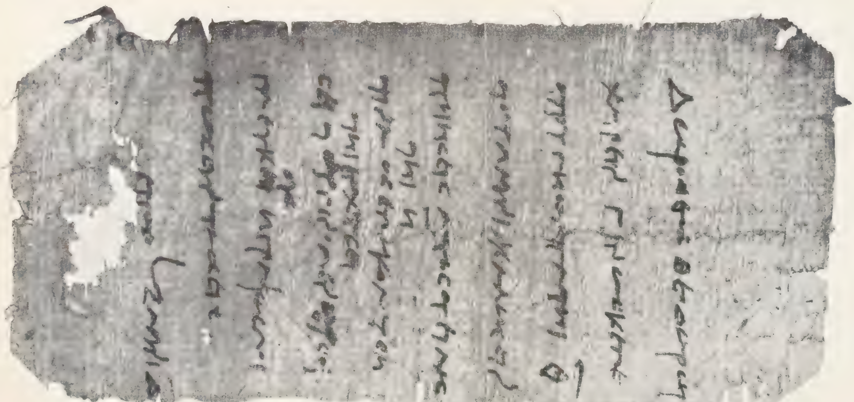
B. INDEX VOCABULORUM.

Dresdae: Typis B. G. Teubneri.

Epistula Polycratis ad patrem Cleonem (= Nr. 3).
(Repetitur ex libro: Mahaffy, The Flinders Petrie pap. P. II. tab. 2, facta dimidio minor).

Epistula Dorothei ad Theodorum (= Nr. 15).
(Repetitur ex libro: Mahaffy, The Flinders Petrie pap. P. II. tab. 16, facta quarta parte minor).

Reallexikon des klassischen Altertums. Von Fr. Lübker. Siebente, verbesserte Auflage, von Prof. Dr. Max Erler. Mit zahlreichen Abbildungen. In Halbfranz gebunden *M.* 16.50.

Lübkers Reallexikon soll vor allem den Zwecken des humanistischen Unterrichts dienen. Deshalb wurde eine Beschränkung des Inhalts auf die Seiten und Teile des Altertums angestrebt, deren Erkenntnis für unsere in Gymnasien unterrichtete Jugend wichtig und angemessen ist, auf den Bereich der vorzugsweise in Schulen gelesenen Klassiker, auf alle die Gebiete und Gegenstände des Altertums, deren Verständnis dem jungen Leser so recht anschaulich und fruchtbar gemacht werden kann. Es galt also vor allen Dingen, einerseits die rechte Lesung der großen Alten selbst zu unterstützen, andererseits von kleinen Punkten aus einen Überblick über größere Partien und eine Einsicht in den Zusammenhang des antiken Lebens und Denkens zu vermitteln. Aus diesem Grunde mußte ein sorgsames Bemühen darauf gerichtet sein, eine Menge vereinzelter und eben darum anhaltlos verschwindender Notizen in ein größeres Ganze zusammenzufassen.

Charakterköpfe aus der antiken Literatur. Von Prof. Dr. Eduard Schwartz. Fünf Vorträge: 1. Hesiod und Pindar. 2. Thukydides und Euripides. 3. Sokrates und Plato. 4. Polybios und Poseidonios. 5. Cicero. 2. Aufl. Geh. *M.* 2.—, in Leinw. geb. *M.* 2.60.

Die Vorträge wenden sich an ein größeres Publikum. In weiten Kreisen richtet sich die Beurteilung des Altertums noch immer nach dem Stande, den die Altertumswissenschaft vor etwa 60 Jahren einnahm. Dem gegenüber wird in diesen Vorträgen der Versuch gemacht, an einzelnen Beispielen zu zeigen, wieviel bestimmter und schärfer das Bild der antiken Literatur durch die wissenschaftliche Arbeit der letzten Generationen geworden ist. Als Beispiele sind stark ausgeprägte Individualitäten gewählt, die sich mit präzisen Linien zeichnen lassen.

Die Sagen des klassischen Altertums. Von H. W. Stoll. 6. Auflage. Neu bearbeitet von Dr. Hans Lamer. 2 Bände. Band I geb. *M.* 3.60, Band II geb. ca. *M.* 3.60.

Die Götter des klassischen Altertums. Von H. W. Stoll. 6. Auflage. Neu bearbeitet von Dr. Hans Lamer. Geb. ca. *M.* 3.60.

Die allbekannten Werkchen Stolls, der sich um die Verbreitung und Popularisierung der Kenntnis des klassischen Altertums so hohe Verdienste erworben hat, erscheinen hier in neuer Form und in neuem, wesentlich verbessertem Gewande.

Band I behandelt Sagenreihen wie die von Herakles, Theseus, den Argonauten, Oidipus, usw., Band II wesentlich den Inhalt von Ilias und Odyssee.

„Die Götter des klassischen Altertums" behandeln die Götter des Olympos, der Gewässer, der Erde und der Unterwelt wie die besonderen Gottheiten der Römer.

Die in reicher Zahl beigegebenen Abbildungen sind in bestmöglicher Wiedergabe ganz neu hergestellt worden. So werden die drei Stollschen Bücher in ihrer Neugestaltung als die besten Orientierungsmittel über den antiken Sagenschatz und die antike Mythologie gelten dürfen und sich bald der gleichen Beliebtheit erfreuen, die sie sich in ihrer alten Form durch Jahrzehnte bewahrt haben.

Pompeji, eine hellenistische Stadt in Italien. Von Prof. Dr. Fr. v. Duhn. Mit 62 Abbildungen. Geh. *M.* 1.—, in Leinw. geb. *M.* 1.25.

Sucht, durch zahlreiche Abbildungen unterstützt, an dem besonders greifbaren Beispiel Pompejis die Übertragung der griechischen Kultur und Kunst nach Italien, ihr Werden zur Weltkultur und Weltkunst verständlich zu machen, wobei die Hauptphasen der Entwicklung Pompejis, immer im Hinblick auf die gestaltende Bedeutung, die gerade der Hellenismus für die Ausbildung der Stadt, ihrer Lebens- und Kunstformen gehabt hat, zur Darstellung gelangen.

Kulturbilder aus griechischen Städten. Von Oberlehrer Dr. Erich Ziebarth. Mit zahlreichen Abbildungen. Geh. *M.* 1.—, in Leinw. geb. *M.* 1.25.

Sucht ein anschauliches Bild zu entwerfen von dem Aussehen einer altgriechischen Stadt und von dem städtischen Leben in ihr, auf Grund der Ausgrabungen und der inschriftlichen Denkmäler; die altgriechischen Bergstädte Thera, Pergamon, Priene, Milet, der Tempel von Didyma werden geschildert. Stadtpläne und Abbildungen suchen die einzelnen Städtebilder zu erläutern.